

O Griobhtha, Micheal
"Go mbeannuighthear dhuit"

PB
1399
0515
G65

From the Library

of

PÁDRAIG Ó BROIN

“GO MBÉANNUI SÍSTEAR ÓUIT”

.1.

EACHTA TÁR EACHTRAÍB

MICÉAL Ó SGÓIBHÁ

(COS OBANN)

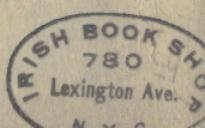
DO SGÓIBH

MINLUÍT OIDEACÁIS NA HÉIREANN, TEOR.

89 SR. TÁLBÓID, BAILE ÁTA CLÍAT, AGUS

11 SR. PÁDRAIS, 1 SCORCAIS

MADE IN
IRELAND

Go
"SO mbeannuitear duit"

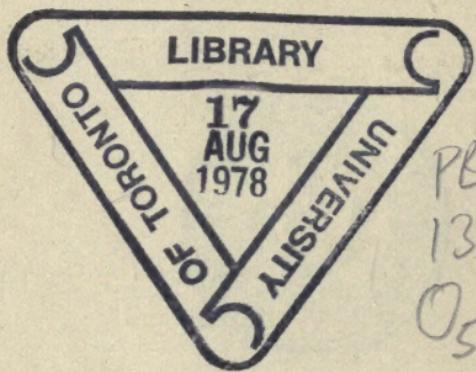
.1.

EACTRA TAR EACTRAIS

MICÉAL Ó SGRIODA
(cos obann)
DO SGRIOD

COMLUÓT OIDEACÁIS NA HÉIREANN, TEOR.
89 SR. TÁLBÓID, BAILE ÁCHA CLÍAČ, AGUS
SR. PÁDRAIS, I SCORCAIS

PB
1399
0515 G 65

RÉAMH-RÁDÓ.

Saorðeal gasta géar-cúiseacáid a bíg ag cainint liom
oidhche ar léigeanann na Saorðilge do chuir im' céann
an scéal so do scríobh.

Dubhras-sa go mór an truaigh ná raiú breis spéise
agairinn go leir, idir ós agus seán, i léigteoiríreact
na Saorðilge.

"Is mór an truaigh é," ar seisean; "Acht ní mór
an-tiongna é agus gan scéal so-léigte agairinn ó aimsir
fíonn anuas acht a bhfuil i gceatair nó i gcuig de leabhrail
an lae inndiu. Is amhlaidh tá ag urimör de'n saoigh
go bhfuil an leisce 'n-a ghalar orca. Ní b'fionn fonn
orca scéal ar bith a léigearán mara sciobann an
scéalaibh leis ar marcaíóibh iad le taitneamh agus
le aoiúneas a scéil. Tá scéalta de'n saighas sin de
bith ar an nSaorðilge, agus is mí-ádh-maraíct an t-easba
é. Féadáil a bhuine ódir," ar seisean, "Séard atá
uainn—agus glac m'focal leis—Séard atá uainn
chéin an Saorðilge do chur d'á léigearán, agus d'á labhairt,
ar fuaidh na tíre acht Deadwood Dick."

Do rinneas maíctearán ar céannnt mo charád.

Ní d'fhaidh liom go raiú ionlán an chírt aige, acht—
ní cuij m'faij de'n ceart aige.

Cé gur óána an ghnó daimh-sa tabhairt pé n-a leithead,
do bheartuigheas ar óíciillín mo chroíthe do chur le iarracht
chéin scéal do chumaidh 'n-a mbeadh eactráí agus beoúlaíct
innse, agus olcas agus maíctearás; do chuireas roimhiam
scéal do chumaidh ná caitearán an léigearán uairí súl a
mbeadh a leac léigte aige. Ní fios daimh ar éirígh liom;
is é an léigteoir an breitheamh.

Níor léigéas Deadwood Dick riamh acht tuigim
gur scéal é tá lán d'eactráis gheannmara san deall-
ramh, san cruth na firinne, san teagasc san mhuineadh
san suibhile.

Ar eagla go leonraí aighne an aosa bíos nō go scuincí
seinnibhéan ar Óaoimhín pásta ní bfaighainn im' chroíde
scéal do scaoileadh 'n-a mbeadh a bheag nō a mór de'n
duibhile 'á nochtadh agam san an t-olcas sin do
choíromú go cibín leis an suibhile. Dá bhriú sin tuigtear
na cí le túil i gceátmairéact do éumas cneátmairé
agus gur éuirreas púca an díogaitais ar éibh a marrbha
acht éunn an mhuineadh tá i gcaibiodlaithe XXIV. agus
XXV. do éarr i n-iúl do'n léigheoir.

MÍCHEÁL Ó GRÍOBHÁ.

"SO MBEANNUISTEAR ÓUIT."

CALIBDOL I.

DO CÁITÉAS SEACT MBLIADNA DÉM' SHAOÍSIL I N-ALBAIN, I SCATCAIR CEOÚDAIS, CEOÚRÁNAIS SLASCU, AGUS IS TOMDA DUINE IDRÍS SAEÓDEAL AGUS SALL, OLC, MAITÉ AGUS DONAÍ DO CASAÓ ORM LE LINN NA HAIMSINE SIN; ACT CASAÓ ORM AON FEAR AMÁIN AR A RAIB A LEICÉID SIN D'UALAÍ BRÓIN, DE CRÁIÚTEACT AIŞNIÓ AGUS DE FÁSCAÓ CROÍDE SO MBOGSTAR FÓS AN DEOR IM' SHÚIL AN UAIR A CHUIMNIŞIM AR AN SCÉAL IONGANTAÇ, UAETHÁSAÇ D'INNIS SÉ ÓAM.

NÍ DÓIG LIOM ANOIS SO N-INNEOSAÓ SÉ ÓAM I N-AON COR É MUNA MBEAO SUR MOUÍG SÉ É FÉIN D'Á COR TRÉ MÉD AN UALAÍG A ÓIR AIR, AGUS SUR CÉAP SÉ SO NDÉANPAINN FÓIRICHTIN ÉIGÍN AIR.

BEIRIM A BUIOEACAS DO DIA SO RAIO SÉ IM' CUMAS FUASCAILT DO CABAIRT AIR; SÉ SIN, SUR ÉIRÍG LIOM É CUR AR BEALAÍC A LEASA.

TÁ SÉ IMTÍSGE AR SHLIGIÓ NA FÍRINNE ANOIS— BEANNACT DÍLIS DÉ LE N-A ANAM!—AGUS MUNA MBEAO SO ÚFUÍL, NÍ BEAO AN SCÉAL SO D'Á AIČRIS AGAM.

NÍ MAITÉ LIOM A AIMM DÍLIS DO LUADHAÓ ANNSO; CAITÍPEAO MAR SIN, LEAS-AIMM DO CABAIRT AIR. DAISTCEAR ROI BEÁRD Ó NEILL AIR; DÉANPAÍD AN T-AIMM SIN AN GNO SO MAITÉ ÓUINN, A LÉIGCÉOIR.

DO CÁITÉAS SEALAD AG OBAIL AG AN SCALAÚ-PORT ED SLASCU, AG DÉANAMH BHÉAÍNUÍTE AR BARRAÍD

ALLMARA ANN, AGUS B'É ROIHEÁRD AN MAOR AR NA PEARAIÓ A ÓÍ AG OBÁIR SA CÁBÁN AG LUÉTÚ AGUS AG DSOLUÉTÚ NA LONG.

IS ANNSIN DO CUIREAS AIÉNE AR DTÚIS AIR, ACÉT SO DEIMÍN NÍOR GSÉAR AN AIÉNE Í MAR NÍOR ÜÉAS LEIS AOINNE A LEISGINT 'N-A CÁIDREAM.

PÚCA FIR BA H-EAO ROIHEÁRD; NÍ AGÁ CÁSAO LEIS ANOIS ATÁIM, ACÉT MAR MÍNIÚ AR AN SCÉAL. PÚCA FIR NÁ BEANNUISTÉAO AGUS NÁ UMHLUISTÉAO D'AOINNE; NÁ BÍOÓ D'FÁILTE AIGE ROIM AN OÍNNE BEANNACT D'Á ÜFEARCTAI 'N-A CÓMAIR ACÉT SÚIL MÓR, ÓUBH, SÓILLSEAC D'IMPOÓ ORT FÉ MAR A ÜEAÓ OLc ÉIGIN AIGE CÚJAT. PÚCA FIR NÁ LABRAÓ ACÉT SO H-ANNAM—NUAIR BÍOÓ DIANSHÁO LEIS; AGUS ANNSAN, SO DEIMÍN PÉIN NÍOR SÉIM AGUS NÍOR BÍNN É A GSÍLÓR.

RUD BA MÉASA NÁ SIN NÍ H-IAD A PÁIDREACA A BÍOÓ AR SIUÚAL AIGE I GSOMHNUIÓB.

ÓÍ RUÍREANN OIBRE FÉ N-A CÚRAM ANNSÚD AGUS NÍ DÓIJS LIOM SO ÜFEADPFAIDÍS AON RUD DO ÉUÍSGINT DÁ MBAOÓ NÁ BEAOÓ A CÉART TIOMANTA AGUS EASCAINÍ ANN. BA CRUAÓ-CÚISEAC NÁ DÍLLEACHTAÍTE NA FIR UD AGUS BA BORB-RÁIÚTEAC, DIA-MASLUÍSTÉAC. CUIRIDÍS SEACHT RAÚARTA FEIRGE BÍOÓ SA LÓ, ACÉT NÍ RAIÓ PEAR ORCA SO LÉIR, DÁ ÓONAÍCT AGUS DÁ ÜUIRBE IAD, SO LEISGREAÓ AN T-EAGAÍL DO PEARG ROIHEÁIRD DO MÚSCAILT. ACÉT AR A SHON SAN AGUS UILE IS MINIC A MÚSCAILTÍ Í: AGUS LE LINN AN PEARG SAN DO BÉITÉ AIR BÍOÓ SÉ AR TUILE CÚTAIS, JSÁ LUASCAÓ MAR LUASCPAÍ CRANN DARAISÉ LE ANPA GAOITE. NUAIR BÍOÓ AN PEARG D'Á CÚR DO AIGE CÉIÚSEAO SÉ ISTEAC I GSÚIL AN CÁBÁIN AGUS CÁITÉAO TAMALL ANN AG PÉACÁINT SO FOLAM-RÁDARCAÉ AR AN DTALAÍM. MINIC ADUBRAS LIOM PÉIN SO RAIÓ UALAÉ ÉIGIN D'Á IOMCÚR AG ROIHEÁRD NÁR LÉIR DO NEAC ACÉT

DÓ FÉIN, AGUS GUR BÓ HALAÍC É BÍ AG LUIGE GO TROM AIR. NÍL SPRID NÁ PÚCA ANN NÁ BÍONN A CHAILL FÉIN AIGE; SEADÓ, IS DÓCHA. AGUS A MÍ-ADÓ FÉIN, LEIS.

CAIBIDÍOL II.

MÁIDEAN LÁ 'LE MUIRE SA ÓRÓSÍMAR B'ÉIGEAN DÚINN BEICÉ I ÓRFEISÍL ÁRNÉGNÓCA ARASÉ A CLOÍ. DO SCUIREAMAR ANNSEN BÓ N-A NAOI GO DTÍ A DEICÉ AGUS DO CHUAÐAS-SA ÉUN AN AIFRINN. IAR ÓRUILLEADÓ ÓAM DO SHUÍDEAS SAN OIRÍG TAMAALL AG CAITCEADÓ MO CHÉAD-LÓIN.

DO CHONACAS ROIÐEÁRD AG FÉACÁINT ISTEACÉ ORM TRÍO AN ÓRBUINNEAIG. D'IMTÍS SÉ SÍOS AN CÁBÁN ARÍS; ÉÁINÍG ÉAR AIS. AGUS RUÐ AB ANNAMÍ LEIS, ÉÁINÍG SÍ ISTEACÉ SAN OIRÍG ÉUÍSAM.

"CREAD É AN LÁ É SEO?" AR SEISEAN.

"AN CÚIGMÁDÓ LÁ DÉAS DE LUÍNASA," ARSA MISÉ.

"LÁ 'LE MUIRE," AR SEISEAN, AGUS D'IMTÍS SÉ.

BA MÓR AN T-IONGNA LIOM ROIÐEÁRD DO CHUR CEISTO ORM I DTAOÓ AN LAÉ UD MAR SÍLEAS GUR PHAILITÍNEACÉ É, NÓ DUINE GAN AON TSUIM I SCREIDÉAM NÁ I N-EAGLAIS AIGE. SÍOS AG BRAICÉ GO LABARPAÓ SÉ ARÍS LIOM ACHT NIOR LABAIR. NUAIR NÁR LABAIR DO LABRAS LEIS ACHT NÍ ÓRBUAINEAS DE PHREAGRA UAIÓ ACHT NA SÚILE MÓRA DUÍDA D'IMPBÓ ORM. DO LEIGEAS DÓ, MAR DO MÓCHUÍGEAS GO RAIBÓ BEANN AN AIMRAIS AMAÉ IM' CHINNE AIGE. NIOR LABRAMAR LE N-A CHÉILE ARÍS GO DTÍ LÁ 'LE STIOPÁIN.

CHOSNUÍGEAMAR AR AN OBÁIR AN MÁIDEAN SIN AR A SÉ A CLOÍ. NÍ RAIBÓ SA LUING ACHT LUÍT BEAG AGUS DO CHROCHNUÍGEADÓ AN OBÁIR AR A DEICÉ. D'ÍOCADÓ NA

FIR AGUS DO ÉUADAR A ÚAILE. LÁ SAOIRE, LE CEART, LÁ 'LE STIOPLÁIN I nGHLASCU, AGUS NÍ RAIÓ AON OBAIN BREACNUITE LE DÉANAMH AGAM-SA DÁ BÍCÍN SIN; ACHT DÚBHAIRT ROIWEÁRD NÁ FUAIR SÉ CEAD AN CÁBÁN DO DÚNAÓ AGUS GO SCALÍPIMÍS FÁNAÍMÁIN ANN GO DTÍ A CEACÁIR A CLOSG.

BÍ AN LÁ GO H-AN-FUAR: É TAR ÉIS DÁ OIÚCÉ SEACA, AGUS FUACÉT NA DÁISTIGE ANN. ACHT NÍ RAIÓ AN FUACÉT AG GOILLEAMANT ORM-SA; BÍOS GO SÓGMASAÉ SAN OIFIG ISTIG COIS TEINE, LEABHAR LE LÉIGHÉAMH AGAM AGUS TABAC LE CAITÉAMH. NÍ RAIÓ AOINNE EILE SAN ÁIT ACHT ROIWEÁRD, AGUS BÍ SÉ SIN 'N-A SEASAMH AMUIG LE GIALL AN DORAS AGUS É AG SIOCADHSAIL LEIS AN ÚFUACÉT. BÍ AN DÁ SÚIL MÓRA LEACHTA AR AN DTALAMH AIRGE. B'FUIRIS D'AITHEINT GUR B'FADA B' ÚAILE A MACHTHAMH. AN PÚCA BOÉT! DO CAITÉAS TAMAILL AG PAIRE AIR. DÁD MÁIÉ LIOM GLAOÚAÉ ISTEAÉ AIR ACHT BÍ EASLA NA SÚL ORM. UÉ! BÍ SÉ AR CREATÁD LE FUACÉT AGUS BA ÓEANÓIL AGUS BA PRÉACHTA A SHNUAÓ. DO ÉUADAS ÉUIGE AMAÉC.

“TÁ SÉ FUAR INDIU,” ARSA MISE.

D'IMPUIG SÉ AN TSÚIL MÓR ORM, AGUS DO ÉOG DFOM ARÍS Í.

“TÁIMÍD AG TARRAINGT AR AN MBÁISTIG,” ARSA MISE. ACHT NÍOR LABDAIR SÉ.

“Seo, a ÓUINE,” ARSA MISE, “TÁ TEINE MÁIÉ ANN SO ISTIG. TAR ISTEAÉ; TÁ PÁILTE RÓMAT.” NÍOR LABDAIR SÉ.

DO ÉUADAS ISTEAÉ ACHT NÍOR B'FÉIDIR LIOM AON TSUIM DO ÉUR IM' LEABHAR. TAR ÉIS TAMAILL DO CAITÉAS UAIM ARÍS É AGUS DO ÉUADAS AMAÉC. DO ÉUIREAS GUALA LE HURSAÍN AGUS DO SEASAIÉHAS AG AN DORAS. D'IMPUIG ROIWEÁRD CÚL LIOM, AGUS D'IMTIG LEIS

síos an cábán go míchéadfaid. Ba leor sin; do émaías isteacáid agus do shuíðeas síos.

Aict níor b'fhada óam istigis gur oscalaó an dorus, agus do shéasai ghealair ar an dtáirsi.

"IARRAIM MAITÉAMHAS ORT," AR SEISEAN.

"TÁ PÁILTE RÓMAT," ARSA MISE. "AGUS TÁ ISTEACÁID AGUS SUÍD SÍOS, MÁ'S É DO CHOIIL É."

"NÍ PIÚ MÉ É, NÍ PIÚ MÉ É," AR SEISEAN. "NÍ PIÚ MÉ MÉ LEIGINT ISTEACÁID."

Leagás láim ar a gualainn agus do tionsnacás suas éun na teine é, agus éuireas 'n-a shuíðe é. Caié sé deic nómheata ann aict níor labhair ceachtan agairín. Annsin, d'éirig sé.

"GO RAIBH MAITÉ AGAT," AR SEISEAN.

"NÍ LEISPEAD AMAC ÉU, A MIC UÍ NEILL," ARSA MISE. "FAN ANN SO AG AN DTEINE, AGUS BÍOD CIALL AGAT. NÍ ÉUINPHEAD-SA ÉUÍGAT NÁ UAIT. SUÍD SÍOS." DO SHUIÐ.

Do éaicheamar deic nómheata eile gan labhairt. Bíos pén ag leiséam an leabair agus mo meádair daimsean ann nuair baineabh preab asam.

"TÁ BUAIÓREAMH ORM!"

Éuit na focail cóm éagsaoineadh truaigíneileadh sin uait go ndearcadar go croíde ionam. Do ghlacás truaig do'n páca bocóit.

"MÁISE, DÁ BPRÉADAÍNN-SE DO BUAIÓREAMH DO SCAIRPEABH DO ÉUINPHEAN AR NEAMH-NÍ LÁIÓREAC É," ARSA MISE. "IS TRUAIG AOINNE A BPRUIL BUAIÓREAMH AIR."

"IS DÍOL TRUAIGE MISE GAN AMRAS," AR SEISEAN. "AICT AN MÁIRE IS MÓ ÓAM IS EAÓ NÁC PÉIDIR LE AOINNE PRÓINÍTÍN DO ÓEANLAÍM ORM NÁ RUASCAILT."

"NÍ BEAO A PIOS AGAT," ARSA MISE. "NÁ ODEAR GURAB AMHLAIO TÁ BRAIT AGAM-SA RÚN AR BIC DO MEALLAID

MAIC AÉT DÁ MBEADÓ THIGSINT DO SCÉIL AGAM CA BFIOS
DUIT NÁ PÉADPAINN CÓMÁIRLE DO LEASA DO ÉABAIRT
DUIT ? ”

“NÍL RÚN-CARA AGAM,” AR SEISEAN, “NÁ DUINE AR
DOMÁIN D’Á N-INNEOSAINN RÚN NÁ DUINE CÚINRPEADÓ
CIRÉAD SIN SUIMÉ IONAM AGUS SO DTIUBRAÐ SÉ COMÁIRLE
DAM—MARA NDÉANTÁ-SA É,” AR SEISEAN, AGUS
D’AICHNIŞEAS AIR SO RAIBÙ SÉ AG BRAITÉ AR ÉTRUAIS UAIM.
“TUSA AN T-AON DUINE BEO,” AR SEISEAN, “D’Á
SCAOILPHINN MO SCÉAL.”

‘MÁ’S DÓIS LEAT NÁ PÉADPAINN CÓMÁIRLE DO LEASA
DO ÉABAIRT DUIT, NÁ SCAOIL DO RÚN LIOM,’ ARSA MISE.
“AÉT PÉ AR BHÍT É, BÍOÐ A ÞIOS AGAT NAÉ PEAR SCÉITTE
RÚN MÉ. LEAN DO ÉOIL FÉIN ANOIS.”

DO ÉAIT SÉ TAMALL MAIT AG MACHTNAÍM.

“IS PADA AN SCÉAL MO SCÉAL-SA,” AR SEISEAN,
“AGUS IS BUAN MO BUAIÒIREAM. DÁ N-ÉISTEÁ LIOM
—AGUS SAN CUR ISTEAC ORM—B’FÉIDIR NÁR B’FÉARR
RUÐ A ÓÉANPAINN NÁ DROC-ÑNÍOMARCA BAOÉTA MO
SHAOÑSAIL DO NOCTAÐ DUIT, MAR TÁ BRAITÉ ÉIGIN AGAM
ORT, AGUS TÁ IONNTAOIBÙ AGAM ASAT SO ÓFUASCLÓCAIR
AN ÑREIM SEO ORM. ÓÍ SCÁT AGUS NÁIRE ORM SO DTI
SEO AÉT ÉOGAIS AN SCAMALL DÍOM LEU’ ÓDAOINNAÉT NUAIN
CÚIRIS D’FIAÇAIBÙ ORM SUIDÉ I NAIÑÓDEOIN DAM ANN SO
GS CÓMÁIR DO TEIMO, AGUS IS DÓIS LIOM SO MBADÓ MAIT
LIOM MO RÚN DO ÉABAIRT DUIT; AÉT PANAÐ SÉ ’N-A
RÚN AGATSA, LEIS.”

“TÁ PÁILTE ROMAT, AGUS NÍ BAOÑSAL DUIT,” ARSA
MISE.

“TÁ SO MAITÉ,” AR SEISEAN. “SCAOIL MO CÉANN
LIOM AGUS TEASBÁINFEAD DUIT TAIØBSE ÉÁIMIS IDIR
MÉ AGUS DIA; DO ÓEIÑL Ó ÓDAOINIÙ MÉ, AGUS DO RINNE
DUINE UACA DÍOM IMEASC AN TSLUAIÑ.”

CAIBIDÍOL III.

Do leas Roinbeárd uille ar cíul na caéadireacá, do leis a leit-céann ar a báis agus do craoibhscáil im' fiaónuise an scéal uaibhásáca so leanas:

Cé go leigim orm gur Albanaí mé—ar eagla go mbriispí me—ní Albanaí mé, ám, acht Éireannaí.

Baobh éoir go mbeinn im' Caitilliceacá, leis, acht is padó riamh do tréigheas an creideamh agus gáé níó d'á ngsabann leis. Do díúiltuiséas do Óia agus do Mhuire agus do Mac Dé do céasaibh; do díúiltaiséas do gáé a bphuile naomícha ar neamh agus ar talamh ar son díosgáiltais. Sin agat bun, barr, cabail, cnáma agus easnaíca mo éaióibhse.

Rugadh agus tógaibh mé i níarcar na hÉireann le h-aibh na pairge móibre: is cuma cia an ceanntar. Óigseáiltas deas talimhán ag m'áctair, agus is daimh-sa bí an talamh ceapca 'n-a Óiaibh pé mar ba éuibh agus ba éoir. Ní raió agam de gsaol a h-aon acht aon deirbhsíúr aithnían: Máire ab ainm dí. Máire an éróidh ghléigil! Tugadh scoil agus léigeanann dúninn ARAON pé mar bí le phágáil sa comharsanaíct. Óios go ceannamh ar Máire agus iseo mar an gceadna liom, acht ba ceannamhla ná sin mé féin agus mo m'áctair ar a céile. Is iondá níó tárla im' sáoráil suaraícaí ar a bphuile buan-éuinne agam agus is iondá cuimhneamh gur m'ian liom scaramaint leis, acht ní scarpainn le cuimhneamh m'óige ar a bphuaca mé riamh. Cuimhneamh óró a é sin a Éireann im' scáthán ionnraiceas agus gráibh agus suibhile na huaire óios pé omós mácar. Ó mo éreacá! Is maing do'n té ná déanann comhairle deag-

thínd, acht is seacht maing do'n té ná d'éanann cónairle
deasg-mátar! Dá ndéanainn-se cónairle mo mátar
agus dá mbeadh sé de bhríg tola ionam géilleadh
úi an t-am do géilleas dom' dícheille péin ní im'
leastar críon do beinn annso i gcaéair Slascú ag
daoiniú ná fuil meas madra aca orm. Ní beinn
go deimhnín; agus ní beinn gan meas agam péin orm
péin, gan mapin gan suibhile ce gan suairceas gan
aoisneas gan dócas saojsaita ná sionraiðe, acht
mo ériodh docht 'n-a éiscréibeac cráidh te tar éis mo
saojsail! Ó, mo leán guire!

Acht céanna, níor éárla aon níod i rit mo saojsail
go mb' fíu a líreann go dtí gur sroicéas fíche bliadain
d'aois. Tosaíte na tubaiste do bain dem' éreoir
mé long Spáineac do cheart lá gairdín-síne i mbéal
an éuain bhis agus cónarthaí ghuaise á d'éanamh aici.
Bailiúg móran daoine ar an dtráis ag feacaint uirchi
aict ní raibh ponn orca duil d'a cabhair agus póríctim
do d'éanamh ar a fuirinn. Ní raibh de port as
aoinne aict "báctar iad! báctar iad aict grásca
"Dó!"

"Bád mó an peall a mbátarú gan iarracht de
d'éanamh ar iad do éabairt saor," arsa m'aictair.

"Bád mó ná sin an peall do bátarú péin," arsa
sean-pear leis. "Níl ceatrar fear d'a feadas
ná báctar leis an anfa gaoithe agus pairrge sin."

"Tá sí ag d'éanamh ar Carrais na Rón," arsa
pear eile, "agus brispear ar an scarraig í."

"An bhfuil triúr preastalta báid annso?" arsa
mise.

"Preastalócad-sa maide rámha," arsa duine.

"Agus mise," arsa fear eile.

"Agus mise," arsa an trímadh fear.

DO PREDABAMAR ÁN GCEACHTAR ISTEAC : MBÁD AGUS TUÍAU CONGNAÍ ÓUINN ÉUN I ÉUR AR SNÁM. CÓIN LUAC AGUS CUÍSAMAR AN CHÉAD ÓUILLE ÓI DO CUIR NA DAOINE SÁRCA MÓRA MOLTA LINN AGUS DO CUIR SIN MEANMA MÓR IONAINN. ÓI TRIÚR COMH-RÁMÁIDHÉ AGAM SA BÁD SIN NÁR SCANNRUÍSHÉAÓ RIAÍM AGUS NÁR LAIGHÉSHÉAÓ A GCUÍSTE RIAÍM LE H-EASLA, AGUS NIOR Ó'FÉAR GAN GHNIOMH MÉ FÉIN. ACHT CIA SÁBHAÓ RIJSNEAS SCÉIL ? DO CUIREAMAR DÍNN NA TONNTA TROMA PIÓCIMARA GO MALL AGUS GO RIJSIN, AGUS IS IOMDÁ OSNA AGUS CNEAD DO BAINEADAÓ ASAINN SUL A SHROIÓCEAMAR AN LONG. ACHT DO SHROIÓCEAMAR FÉ ÓDEIRE I AGUS RUÍSAMAR LINN SA BÁD AN SEACHTAR D'FHIÚIRINN A ÓI UIRRI. NÍ BAILEAC DÓ ÓÍOMAR AR CALAMÍ SLÁN AN HAIR DO CÓNNACAMAR AN LONG D'Á BRÍSEADAÓ AR CARRAIG NA RÓN, AGUS DO CUAIÓ AN FHIUREANN GO LÉIR AR A NGLÚINIÓ AGUS DO SÁBHAÐAN BUÍÓBEACAS LE DIA.

FHAIR AN SEACHTAR EISTEAS I DTIJSCHIÓU NA CÓMARSANAÍCTA, FÉ MAR ÓI SLÍSÉ OIREAMHNAÍC DÓIÓ. TÁINIS AN COMLUIN SEON A ÓAILE LINNE.

CABIDIOÍL IV.

FÉAR BÓG CAOL-ÁRD DEAS-CÚMHA DEAS-IOMCHURCA BA H-EDÓ É. SABAISTÍN CUINCEANTA AB AINM DÓ. CÉ NÁ RAIBH SÉ ACHT CEAÍAIR PIÓEAD BLAÐAIN D'AOSÍ ÓI A LÁN DE'N DOMÁIN SIUBALTA AIGE CHÉANA FÉIN AGUS ÓI AN-CHUID EOLUIS AIGE AR CHINEADÓCAÍÓU AN DOMÁIN AGUS AR A DTEANGCHAIÓ AGUS AR A MBÉASAIÓ. NÍ RAIBH SÉ DALL AR AON NIÓ DE NEICÍÓ COITCEANNNA AN TSAOÍSAIL,

Acht b'í sé de b'eachaacht ann gan maoisdeamh do déanamh as aon rud. Bí sé comh muinte sin gurab amhlaidh samhlaidheachd d'úinn go mba móir an ondir d'úinn duine d'á uaisleacht do cheacht p'eo thíos an tigé chusain i n-aon éor. Go deimhin ní naibh i n-easnamh air d'abhar na h-uaisleachta acht airgead. D'iarra sé ar m'atcair é slacaodh ar tuarastal go ceann bliadna, n'glo go mbeadh oiread airgead tuillete aige agus b'earpaodh éar lear é. Duibhaint m'atcair leis fanaimain agus fáilte.

Cún a cheart do tabhairt do b'adh cóir Óam a ráid nár cheibh sé orainn riám i n-aon obair d'áir éuir sé roinme. Acht ní 'n-a buachaill aimsire bí sé acht 'n-a aoiúise. Bí roinnt maié de Shacs-Béarla aige; d'fhoighluim sé Sasóileas uainne agus do m'úin Spáinis d'úinn. Fuaireamhar go léir a láin aitís san obair sin. Acht ní fada bí sé ar an dtéallach agair n'glo rabhamar p'eo omós aige. Ní amhlaidh éuir sé p'eo omós sinn, acht do lúigearamhar p'eo agus bí sé d'abairdeas ann gan a choil do éur 'n-a lúigé orainn comh gsear sin agus go mochúaimis í. Níor éuir. An meabhlairiú diaibhlairiú!

[D'éirigh Roibeárd do'n catáoir de h-éit agus lasair 'n-a shúil. Do cogaínt sé a piacla agus do-rinne iarracht le n-a óá láimh amhail agus d'á mbeadh duine éigín d'á éacataodh aige. Bí a leitheoid sin de chéad air gan sur éuir sé easgal orm. D'atcaingeas air suidé síos agus an taom feinge do leigint de péim. D'fearc sé orm go millteac bágairc. Do chomhas air bládar leis go séim agus i gceann tamall do shuíb sé síos go turseac, suaióth].

Maié Óam an méid sin, ar seisean, agus geallaimh duit ná scaoilfeadh liom péim nios mó.

An uair b'fí bliadain go leis nó mar sin caitte ag SABAISTÍN féidir óion an tigé agaínn éainig a meabhlaireacéit éun criče. TÁRLA GUR CHUIT LEANÓ COMARSAN DO ÓRUIM CHAPAILL AGUS GUR MILLEADÓ A CHÉANN, I SCAOI AGUS GO NDUBHAIRT AN DOCHTÚIR GO GCAITÉFÍ É CHUR GO BAILE ÁTÁ CLÍAT FÉ CHÚRAM PÁIÉLIAIS SA CHATÁIR SIN NÓ MAR A GCUINTÍ BÉAÓ SÉ 'N-A SEALT GO BRÁT. D'IARR ATÁIR AN LEINÓ AR M'ATÁIR MISE DO LEISINT GO BAILE ÁTÁ CLÍAT LEIS AN LEANÓ. DO LEIS; AGUS DO CHATÉAS COICIDÉAS SA CHATÁIR.

AR ÓPILLEADÓ A BAILE ÓAM DO CHUALA SCÉALA CHUIN PEARS AGUS BUILE ORM. CAD A MEASPAÍ BÉAÓ DÉANTA ACA AN FÁID DO BÍOS AMUIS? CLEAMHNAS! SEAOÍ, A ÓUINE, BÍ CLEAMHNAS DÉANTA ACA DO MHÁIRE LEIS AN SPÁINEAC! AGUS AN TALAM Á CHABHAIRT MAR SPRÉID DO MHÁIRE!

“SPRÉID? ” ARSA MISE, “AN AMHLAIDH ATÁ SIBH AS ÓURA MEABHAIR? SPRÉID VO CHABHAIRT DO MHNAOÍ D'FONN Í PÓSAÓ LE FEAR DEALB! ”

“NÁ CAS LE FEAR DÉIRCE A BÓCHTAIMEACÉT, AGUS NÁ MAOIÓ AIR AN MÁM MINE,” ARSA SABAISTÍN.

“MISE AN DÍOL DÉIRCE FEASTA Ó TÁRLA MO SHÉALB DO BÉIT ’Á BHÁINT DÍOM AGUS D'Á CHABHAIRT DUIT-SE,” ANSA MISE.

“NÍ CHUIGEANN ROIHEÁRD AN SCÉAL SO CHOM MAIT LEAT-SA,” ARSA SABAISTÍN LEM’ ATÁIR.

“NÍ CHUIGEANN,” ARSA M'ATÁIR, GO H-OMÓSAC.

“A ROIHEÁIRD,” ARSA SABAISTÍN, “NÍ MAR A CHÉILE NÓS NA GCLEAMHNAS I N-ÉIRINN AGUS SA SPÁIN.”

“DAR NDÓIS NÍ H-EADÓ,” ARSA M'ATÁIR.

“AGUS DÁ GCEAPAINN-SE NÁ RAÐAS IM’ ÓIONGSHÁIL AGUS IM’ FEAR OIREAMHNAÍC DO MHÁIRE NÍ IARRPAINN UIRCHI MÉ DO PÓSAÓ. AGUS CEAPANN SÍ FÉIN, GO

Ufhilim oireannnaí Ó. CAD DEIRIR A MÁINE ? " AR SEISEAN.

DO ÉROM MÁIRE A CEANN AGUS NÍOR LABAIR SÍ.

DO LABRAS FÉIN LEM' MÁCAIR.

"CÉ RINNE AN CLEAMHNAS SO, A MÁCAIR ?" ARSA MISE.

"T'ACAIR," AR SISE. "NÍ RAIBH AON LÁM AGAM-SA ANN, AGUS NÍOR GLACAD MO CÓMAIRLE. NÍOR AIMIGEAMAR NIAMH A LEITÉID DO SÁOÜNÓS."

"BRISTEAR AN CLEAMHNAS LÁITREAC," ARSA MISE.

"CAIPEAR É BRISEADÓ," ARSA MO MÁCAIR.

"NÍ FÉIDIR É BRISEADÓ," ARSA M'ACAIR.

"DEIRIM-SE GO SCAIPEAR É BRISEADÓ," ARSA MISE, "NÓ MARA MBRISTEAR IMTEOCAD-SA LIOM LOM LÁITREAC AGUS NÍ CÁSPAD AR AN DTIJS SEO GO DEO NA NDOR." "

"A ROI BEÁIRD," ARSA MO MÁCAIR, "NÁ CUIMHNIGH AR A LEITÉID. ÞAN ANNDO, AGUS BRISPEAR AN CLEAMHNAS."

"CAD AB ÁIL LEAT ÓEIC AG CAIMNT MAR SIN ?" AR SA M'ACAIR. "NÁ FUIL AN SCRÍOÜNÓIREAC TARRAINGEADRAINN ? NÍ FÉIDIR É BRISEADÓ."

"SCRÍOÜNÓIREAC ?" AR SISE.

"SEAÓ," AR SEISEAN.

"Ó, MO CREAÉ ! " AR SISE. "TÁ DONAS ÉIGIN AG SEIDEADÓ PÚT ! "

"ÉISTIJS ! " ARSA M'ACAIR. "ÉISTIJS, ADEIRIM. NAÍC FÉIDIR LIOM MO ROJHA RUAD DO ÜBÉANAM LEM' CUID FÉIN ? "

HUAIR CUALAS AN CAIMNT SIN 6'M ACAIR, D'ÉIRIJSÉAS AR STOLL PEIRGE AGUS ĒUJAS AŞAIÓ AR AN NDORAS. D'ÉIRIJS MO MÁCAIR AGUS RUJ SÍ ORM.

"A ROI BEÁIRD, NÁ H-IMTIJS, NÁ H-IMTIJS !" AR SISE.

"BRISPEAD-SA AN CLEAMHNAS I N-AIMDUEOIN ÜNIB. SUINN SÍOS, A MIC."

Do bhos sí mé. D'iompruigheas aonach ar m'áchain d'fheácaint cia an fhreaghrá bcaidh aige ar mo máchain, acht is amhlaidh d'iompruig sé a céann uaim. Níor bhéas sin. Do chuireas díom mo máchain go míochuibeasaí agus do chuaðas amach an doras go mícheadraí searðasaí. Ochón! do chualas gur mo máchair ag tacaíocht le gaoiach ag glaodhaí orm, agus ag iarraind orm tacaíocht ar ais. Acht ní bheadas.

CAIBIDÍOL V.

Ní raiú móran aingíod agam acht ói oiread agus béalraíod go Americá mé. Níor stadas de'n turraing nō go ndeaicas ar bórd luinge ag Cóbh Čorcais. D'fan an long lá sa chuan agus táinig a lán daoine ar bórd, acht brios-sa comhcráíotó sin im' croíde agus im' aighe nár thugás áird ná aire ar aon níodh, acht ag fheácaint uaim síos go túbaé duibhronaí sa dhuibheagán. Peár mé ná gábhann le suachtáod go réidh; agus is deacair mé éiúiniú. Um éráthóna do érom an long ar gluaiseacáit agus do múscas as an neall. Do siubhlas go deire na luinge agus d'fanas annsin go dtí go raiú cruaċa agus beanna na h-éireann ag dul as mo raðarc. Tógas lán mo šúl go lán-dúctráctaé de éalaí mo túċċais; do mtoċċuigheas méalha mór dam' ċrād, agus toċt uaiġnis dam' taċċa. Leigħas osna agus cnead asam. An beann deireannac do connacas—níor beann i n-aon ċor, acht bean. Ba i mo máchain i, agus i am' bāgħajiet tar n-ais ċuċċi. Tógas mo lám, agus

DO CÉILEABHÁS DÍ. " SLÁN BEO . . . , " ACH NÍON ÉRÍÓCNUISEAS AN CEILEABHÁU. D'AIRÍSEAS LÁIM ÓÐA CUR TIMCHEALL AR MO ÉRIOS AGUS DO GÉITEAS. RUÍAS AR AN LÁIM.

" NÍ DAOÍSAL DUIT, A ROI BEÁIND ; IS MISE SABAISTÍN."

" SABAISTÍN ! " ARSA MISE, AGUS IONGANTAS ORM.

" SEAOÚ, A ROI BEÁIND AN ÉROIÓDE SÍL," AR SEISEAN, AGUS DO ÉROM SÉ AR MO LÁIM DO CÁLGÁÓ GO MÍN AGUS GO CNEASDA. " SEAOÚ GO DEILMINN ; SABAISTÍN BOÉT AG NIÉ ID' ÓIAIÓD-SE, A ROI BEÁIND, CUN PEARÓ DO ÓÍOMAIS DO SÉIMÍNU, MÁ'S FÉIDIR. ACH, A ROI BEÁIND, MO ÉRUAÍS MÉ AGAT ! CAD DO ÓEIN DUIT BAILEU LEAT AR AN SCUMA SIN SAN AN SCÉAL DO MÍNIÚ ÓAM AGUS DO ÉUR I TUIGHSINT ÓAM ? "

DAR NDÓIJS DO RINNE AN ÉAIMNT SIN CIÓNNTAÉ CAM DÍOM-SA AR AN LÁCAIR. NÍ RAIB PREGHRA AGAM TE TABHAINT AR AN GCOIR DO ÉUÍR SÉ IM' LEITÉ.

" DAR NDÓIJS NÍOR TUIGEAS AN CÁS I N-AON ÉOR, I N-AON ÉOR," AR SEISEAN. " AGUS ÓEINN DALL AIR PÓS MARA MBEADÓ DO MÁCAIR DÍLIS. ACH NÍ TÚISCE BÍ TUIGHSINT AGAM AR AN ÉAGCÓIR DO BÍ 'Á DÉANAM AGAM ORT, AGUS NÍOR B' ÉAGCÓIR PÉIN É ACH PEALL ; PEALL, A ÓUINE ! NÍOR TÚISCE TUIGHSINT NÁ TEICÉADÓ. TUIGEAS GO MAITÉ GO DTIUBARPÁ T'AGSAÍÓ AR AMERÍCA AGUS DO LEANAS ÉU. TÁIM SÁSTA IM' AIGNE ANOIS. IS FÉIDIR LEAT FILLEAUÓ O NUÁ EAÜRAÉ."

" BA RÓ-MAIÉ UAIT OIREAD SIN SUIME DO ÉUR IONAM," ARSA MISE. " AGUS NÍ DÓCA GUR TUILLEAS UAIT É."

" Á, NÁ HABAIR SIN, A ROI BEÁIND," AR SEISEAN ; " TAR ÉIS A ÓFUABHEAS D'ALTRANAS AGUS D'AOLÍSÉACHT AGUS DE CÁRTANNAS AGUS DE MUINNTEARTAS UAIÓ GO LÉIN. ÓÉ, NÁR BA MÉ AN T-UÓ NÍDE AGSAÍÓ ! AGUS IM'

SLUGAR, leis. Acht, a Roibeáird," ar seisean, "is mór an tioncha liom-sa go mbraitheá-sa go mbeadh sé de chriollaúasaacht agus de shotalaacht ionam-sa éusa do chaitream as t'áitreachó agus as do ceart. Is mór go deimhnín."

Bí sé am' cur i bpúnc. Níor fág sé focal im' pluic.

"Seabó, máise," ar seisean, "do leigis do'n feirg do chiall nádúrtha do mhúcaid agus do cur ar neamh-níú, agus d'imreis amach go dall-intinnneac doicéallach. Mise fé ndear do óicéille, a Roibeáird. Mise an coileán dorraioibh bain miotógs fiacaile as an láimh do bheatuig mé! Mo truaig mé, mo truaig mé!"

Dar ndóisíbh baidh cónair go mbeadh sé de chuidint ionam gan milleán do cur ar Shabaistín go dtí go mbeadh cruacháin iomslán agam go raiibh sé cionntaí ann mar scéal. Orna-sa péin do bí an milleán agus an cionnta agus ní air-siúd. Duibhreas leis go nairobh ailtíneala orm agus d'iarras maiteamhnais air. So deimhnín ba fíal fáilteacáid é ag taibhirt maiteamhnais dám agus do neartaití an tuaitim amach sin an ceangal cumannacha bí gráinn cheana. Acht ar a són sin agus uile bí siosarnaíc éigin im' intinn aghaidh cur i n-iúl dám gurbh' amhlaidh óris mo thácair an cleamhais d'á aithnídeoin agus d'aimhídeoin m'atár, agus d'á óeascaidh sin gurbh' éigeann do Shabaistín teicéadó. Acht níor leigear an rún sin leis: is amhlaidh óeineas mo dícheall éun an rún do mhúcaid agus do ceilt orm péin ar easla go dtiocfaidh aon easaontaí as.

"A Roibeáird," ar seisean, tar éis tamall, "níor iarras maiteamhnais ort, agus go deimhnín baidh éinibh go ndéanfaidh tar éis na calláide go léir,

AGUS TAR ÉIS AN T-AISTEAR MÍO-RATHAÍMAIL SEO DO CÚN
ORT SAN CÚIS SAN ÁDÓBAR ACHT TRÉ CORP AIMÉOLAS; AGUS BAÐ MAITÍC LIOM A CHLOS DÓ' BÉAL AMAÉC NÁ FUIL
AON DÍOLCHUMHDAÉC AJSÁ ÓÉANAMÍ AGAT AR AON NIÒ, AGUS
GO MAITÍR Ó CHROÍDE MO CHIONNTAÉC.”

“A SABAISTÍN,” AR SA MISE, “MÁ TÁ AON RUÐ
AGAM LE MAITÉAMÍ ÓUIT MAITÉIM ÓUIT É Ó CHROÍDE AMAÉC.”

RUG SÉ AR LÁIM ORM AGUS DO CHROÍT SÉ Í.

“BÍOS PÉ CHOR AGUS PÉ CHOMAOIN AGAT FÉIN AGUS
AGAD’ MUINNTIR CHÉANA,” AR SEISEAN, “ACH IS MÉ
D’FEAR DÍLIS FEALÓMA FEASTA. FÉAC, A ROI BEÁINNU,”
AR SEISEAN, “CAD IS DÓIJS LEAT A ÓÉANPAIN? AN
DÓIJS LEAT GO ÓFILLIPÍR Ó NUÁ CHABRAÉC?”

“NÍ PIOS DAM PÓS,” ARSA MISE.

IS LÉIR AS A ÓFUIL RÁIÓTE AGAM GO RAIB AN LÁM I
N-HAÉCTAR AS SABAISTÍN ORM ARÍS AGUS GO RAIBAS PÉ
REIR AIGE. DO LUÍSEAS PÉ’N OMÓS NÁR LUÍSEADÓ ORM
AGUS DO RINNEAS TOIL M’PIR CHACA AGUS CHREORA SAN
É D’Á CHUR D’PIACÁIDÓ ORM É ÓÉANAMÍ. BA ÓREÁGS LIOM
AGAM É AS DUL ANOINN. B’ÁLAINN AN CHUIDEACHTA Ó.

CAIBIDÍOL VI.

DO CHUAÓMAR I DTÍR CHALL AGUS DO CHREORUÍS SABAISTÍN
MÉ AR FUAIÐ CHACAIR NUÁ CHABRAÉC. DO CHAIÉAMAR
SEACHTHAÍM AS FÉACÁINT AR CHONCHAISÍÚ. DO
CHAIÉNIÙS AN ÁIT AGUS NA RAÓDAIREC GO MAITÍC LINN.
B’FUIRIS MÉ ÓREÁGSAÓ CÚN CHANAMÁINT CHALL. NÍ RAIB
NUAIM, IS BAOGLAÉC, ACH SAN SÍOCAIL. IS AMBLAID
BÍ BRAÍT AGAM GO N-IARRPAÓ SÉ ORM SAN DUL A CHAIR.

I SCEANN SEACHTMÁINE DUBRAS LEIS SO RAIBH MO CHUID AIRGEAD CAITCE.

“NÁ BAC SIN,” AR SEISEAN. “DAR NUÓIG TÁ AIRGEAD AS SÁC AON AMADÁN ANNSO, AGUS BAUD MÓRN AR PAD AN T-AMADÁN AN TÉ NÁ PÉADPÁD AIRGEAD DO DÉANAÍM ANN. TÁ BEAGÁN AIRGEAD PÁSCTA AGAM-SA,” AR SÉ, “AGUS NÍ PÉADPAINN PEIÒIM NÍ B’FÉARR DO ÓAINT AS NÁ É ĖABHAIRT DUIT-SE CÚN TU BREIT A BAILE. SÉ SIN, A ROI BEÁIRD, MÁ TÁ FONN ORT DUL A BAILE.”

“B’FÉARR LIOM AIRGEAD TAISTIL DO SÁOCHNÚ” ARSA MISE.

“TÁ SO MAIT,” AR SEISEAN. “TÉIGMÍS AS LONG OIBRE.”

DO CHUAÓMAR, AGUS FUAIREAMAR OBAIL LE DÉANAÍM AGUS TUARASTAL MAIT AS A DÉANTA. MUAIN BÍ LUAC AN AISTIR SAOCHNUÍSCHE AGAM DO MÓTUÍSCÉAS CAITCEAM I NDIAIDH MO BAILE A’S MO MÁCAR IM’ CRIOÍDE AGUS DÚBRAS SO RAÇAÍNN A BAILE.

“MAR IS MAIT LEAT, A ROI BEÁIRD,” AR SEISEAN. “BÍODU DO ROJA PÉIN AGAT. ACHT DÁ MBAD MAIT LEAT PÁNAÍMAIN TAMALL EILLE SA CÁCAIR SEO D’PÁNPAINN IT’ PARRA, MAR IS ÁLAINN AN CÁCAIR I.”

“IS ÁLAINN SAN AMRAS,” ARSA MISE; “ACHT DÁ BÉPÁNAÍNN ANNSO CAD A DÉANPÁD MO MUINNTIR SA BAILE IM’ ÉAGMÁIS !”

“De ! níl baoisgal orta,” AR SEISEAN. “DÁ MBAD NÁ BEIÓPÁ ANN I N-AON CÓR CAD A DÉANPÁÍ IT’ ÉAGMÁIS ? AGUS TÁ AIRGEAD LE TUILLÉAM ANN, A MIC D, RUÍD NÁ PUIL I NÉIRINN. SO DEIMÍN DUIT, A ROI BEÁIRD, DÁ FAÍDE BÉAD T’ACCAIR IT’ ÉAGMÁIS AGUS AS SÚIL LEU’ TEACHT TAR N-AIS D LÓ SO LÓ IS AMBLAIODH IS MÓ AN PÁILTE BÉAD AIGE ROMAT IAR BÉPILLÉAD DUIT. MÁIRBEOCAÐ SÉ LAOS BREAJS BEACHTUÍSCHE DUIT, A ÓUINE.”

BA LADHUSAÍC AN FEAR É CÚN AIGHEAS DO DÉANAMH ; DÁ MBADH NÁ BEADH AN CEART AIGE D'FÉADPAÐ SÉ AN MÍCHEART DO SHIÓDEAMH ORT.

"TÁ ATÁIR AGUS MÁCTAIR AGAM-SA SA SPÁIN," AR SEISEAN, "AGUS IS BEAG A GHOILLEANN SÉ ORCA MISE ÓETIC AG IMTEACHT IM' FÁNAÍ AERAÍC AR FUAIÐ NA CRUINNE. A ROI BEÁINN," AR SÉ, "AN ÓFUIL FÍOS AGAT CAD ATÁ BEARTUIJSCTE AGAM-SA LE DÉANAMH ? AN DOMHAN MÓR BRAONAÍC DO ÉAISTEAL AGUS AN SAOÑAL MÓR CORRUÍSCTEAC D'FEICSEINT ! MARA N'IMTEÍSÍR LEIS AN SAOÑAL NÍ LEIS AN SAOÑAL TU. MARA MBAINIR AITEAS AS AN SAOÑAL IS CUMA ANN NÓ AS TU. CAITPEAD TAMALL ANNSO AGUS TAMALL ANNSUD. TUILLPEAD AIRGEAD LE HALLUS MO ENAMH NÓ LE STUAIM M'INTINNE ; TUILLPEAD LE DUAOÐ É, B'FÉIDIR, ACHT SCAIPEAD LE AOIBHEAS É. GLUAISPEAD LE TUILE NA MARA SAOÑALTA GO DTÍ GO MBRISTEAR MO LONG AR CARRAIG NA RÓN, AGUS MÁ BASCÉAR MÉ BEIÐ DEINE LE DUAOÐ AGUS LE SAOÑCAR CÓM SIUÐTE AGUS BEIÐ DEINE LE AOIBHEAS. IMTEOCAD LE H-AER AN TSAOÑAIL AGUS BLAISPEAD AN MIL AGUS BOLAÇOCAD AN BLÁCT CÚMHA AGUS NÍ LEISPEAD DOMBOLAOÐ NÁ DOMBLAS IM' ÍSAOÐAR. SAOÑAL MÓR CORRUÍSCTEAC AGUS MISE AR BARR TUINNE !

TABARPAD AGAIÐ AR AN IARCAR," AR SEISEAN. "NÍ DÉANPAD CÓMINNUIDÉ PADÁ I N-AON ÁIT ACHT FÁISCEPÉAD LIOM SIAR GO LOM-DÍREACHT GO SROIÇEAD CATÁIR ÁLAINN ÓRDA NEAMHDA Í SAM FRANCISCO. NÍ CEART DO ÓUINE DÁS D'FAÑSAIL SAN AN CATÁIR SIN D'FEICSEINT AGUS NA CATRACA SPÉIREAMHLA EILE AS SIN Ó ÓEAS GO BUENOS AIRES. DÁÐ MÓR AN PADÚ SAOÑAIL AGUS BÁDTROMU CROÍDÉ AR ÓUINE CUAI RT DO ÉABAIRT AR AN IARCAR. AN GCUALAIS RIAM TRÁCT AR NA BLÉIBTIÙ TEINTÍSÉ ? DAR NDÓIÑ NÍOR GCUALAIS. SEAOÐ,

ní RAÓRAC UACHÓÁSAC IONGANTAOC ÁLAINN GO DTÉ SIOMBORAOSA AG SPRÉACÁD TÉINE GO SPÉIR AS. ACHT NÍ DÓCA GO ÓFUIL AON TSUIM AGUS 'SNA NEITIB SIN. ACHT DÁR NDÓIJS DÁ MBAO SAN ÓR DO ÓEADÓ AN CROÍDE AG DUINE CÁR CÓRA ÓB DUL CÚN A SHAINNT DO MHAOUL LE SAIÓBREAS NÁ CÚN AN IARCAIR, ÁIT A RÓMARCAIR AN MIANAOC BHUIDE 'N-A SCAOBHAIB AS AN DTALAM? BÍD SPÉARTA AN IARCAIR GO GLAN SOLUSMAR I GCOMHNUISDE AGUS BIONN CROÍDE AN DUINE CÓM ÉADTRÓM LEIS AN SPÉIR. MISE AGUS MO CÁPAILLÍN PÚM AG TRIALL AN IARCAIR AN TSÓGMAIS!"

PÉ MAR ADUDBRAS NÍ RAIB M'AISSNE AR DEIGILT AR PÁD Ó'M ÓÚCHAIJS AGUS BÍ MIAN ÉIGIN ORN CASAÓ A BAILE, ACHT NUAIR CHUALAIÓ MÉ RACAINEACHT MOLTA AN IARCAIR Ó SHABAISTÍN DO MÓTUÍSCEAS MÉ PÉIN DOM' MEALLAÓ AGUS MO ÉOIL AG SEILLEADÓ AGUS I Á BRÉAGAÓ UAIM. BÍ MO CROÍDE AG TAPANT ORN DUL CÚN AN IARCAIR AGUS MO CÉANN ÓÁ RÁD LIOM GUR A BAILE BAÓ CÓRA ÓAM DUL. NIOR B'FADA IDIR AN DÁ CÓMÁIRLE MÉ; DO SEILLEAS DO CÓSAR NA MEABHLAIREACHTA. RACAÍNN DO'N IARCAIR! MAIRS A LEIGEAS DO CÓMÁIRLE AN CUINP AN TREISE D'FÁJSAIL AR CÓMÁIRLE NA CÉILLE L NÍL I NDÁN DÓ ACHT A BÁSCAÓ PÁ ÓEOIJ.

CAIBIDÍOL VII.

SEAÓ; DO ÉRIALLAMAR PÉ ÓÉIN AN IARCAIR. ÓEINIMÍS OBÁIR NUAIR BÍOD CALL AGSAÍNN LE AIRGEAD COCHUÍSCHE AGUS TAISTIL. NÍ SAN DUAO NÁ ANSÓJ DO CHUIREAMAR DÍNN AN T-AISTEAR PÁDA SIN, ACHT PÉ AR BÍT É DO SHNOICÉAMAR

SAN FRANCISCÓ FÉ ÓEIRE. NÍOR ÉATAIR MAR A TUAIRISCÍ I N-AON CÓR. MÁ BÍ AN SPÉIR GO SEAL ANN NÍ RAIÓ AIRÍSTE FEAR SAN SCAMAÍL, AGUS BÍ OIREAD PRÁIDÍNNÉ AR ÓAODINIÓ ANN AGUS BÍ AR MUINNTIR NUÍ EAÚRAÍC FÉIN, AGUS NÍOR ÓEAS DE MUIRIGÍN AR AOINNE AN PRÁIDÍNN CÉADNA. BÍ AIRGEAD LE TUILLEAMÍ ANN. ÓÍOMAR ARAON ÓS, LUAT, LÁIDIR, AGUS DO TUILLEAMAR É, ACHT NÍ I N-AISCE FUAIREAMAR É. BA ÉATAIR ÁLAINN ÓRDA I SAN AMHÁS, ACHT—D'ÉIRIGEAMAR THURSEAC DÍ. DUBHAIRT SABAISTÍN GO RAIÓ AN IOMARCA AIMSIRE D'Á CAITÉAMÍ AGAÍNN AR ÓEASÁN TAIRBÉ; NÁ RAIÓ AGAÍNN DE ÓARR AN TSAOCTAIR GO LÉIR ACHT LÁN BÉIL AGUS CLÚDAÉ BALL SAN AITEAS SAN AOIBHEAS 'N-AR SAOÍSAL, AGUS SUR CÓIR DÚINN AGAÍD DO ÉABAIRT AR MIANAÉC ÓIR, ÁIT A MBEAOÍ AN SAIDÓIREAS AGUS AÚAR GAÉ SOCAIR FÉ N-AR GSOSAÍÓ.

LE LINN NA H-UAIRE SIN DO ROÉT SCÉALA GO SAN FRANCISCÓ, AMAIL AGUS DÁ MBEITÍ D'ÁR GSUR AR ÁRN LEAS, GO ÓFUAIM LUCÍT CUARDAIÉS ÓIR MIANAÉC BREÁGHSAIÓBIR I N-ÁIT D'Á NGAIKTI EAS NA ÓÓ DEIRGÉ. I N-ÁIT ÉIGÍN I MECSICÓ A BÍ AN BALL SIN AGUS TUGAMAR AGAÍD Ó ÓEAS AGUS NA CROÍDÉ AG PREABAÓ LE MEISNEAC IONAINN. BÍ ROIINT MÁIT DDAOINE ANN RÓMÁINN AGUS SAOCTAR OIBRE ORÉA, ACHT ÉAMINÍS 'N-AR NDIAID ANN DÓI BAÉCTRANNACÓ Ó GSAC ÁIRD DE'N IARCTAR. NÍOR CRUINNÍSCEAD RIAMÍ I N-AON IONAD SA DOMHÁN A LEITÉID DE ÓLAOSCAR DRAOSTA DONA DAOINNA AGUS DO BAILIGEADÓ LE CÉILE I GSCEANN RÁITÉ AG EAS NA ÓÓ DEIRGÉ. CUIRFEADÓ SÉ PÁOÚAR PIACAL AR AN MAC MALLAÍCTAÍN IS BANDARÓA PRIOTÁL D'Á ÓFUIL I GSALAÓ-PORT SÍLASCÚ ÓEIT AG ÉISTEACHT LE SLUAÍS AN EASA AR PEADÓ LEAT-HAIRE. NÍ PÉADPFAIDÍS AN MEON BA LUÍSA ÉIRIM DO CÚR I N-IÚL D'Á CÉILE SAN ANN LANN SAILÍSCTEACTA AGUS DIA-MASTA.

ní éigseadh lá ná oíoché éarsta gan callidí agus clámpar agus cóimhrac, agus níor minicí cóimhrac ná marbhúsdá. Óí arm teine ag sacdhuine, agus ar easla go dtéippseadh teine ortha b'í sceanna ar sileadh ó ériod ag sacdhuine n-aon díob. Óí sacdhuine aon cineál cuirpcheóna ann agus is ar éigín fíeadraí a ráibh go raió dhuine ar bith ann acht cuirpcheoir nó abar cuirpcheóna. Dá, a óuit, b'olc an áit é siúd do mac mná Éireannaisé; agus má b'ios ar mo sheacaint féin ar aimleas anama b'ioadh a bhuildeácas sin agam ar mo máthair; b'ír, dá fíaidhe uaití mé ní rabhas imtiúise go baileach ó n-a smaict an uair sin. Acht maidir leim' cumannac, tuisgas fé neára go raió a meanma agus a meisneac ag éiríse; go raió sé ag scaoileadh leis féin ar níos an daoscair, agus go raió an focal barbaroda ar a cheanásain aige cóimprás agus b'í ag cás. Níor b'í Sabastín drochlabhartha an easa an Sabastín modhamail caoin uasal do b'í féidhiontigé againn i néirimh. Dá mbeadh ciatl agam-sa an uair sin, ní amáin go mbeinn ar mo sheacaint féin acht do déanfaidh an cosnamh ba cheisce i n-aighaidh catúiseach orm féin; sé sin, teicéad. Acht níor teicéas. Níor géilleas do éogar an éogubais, go mb' fíarr riú maíte ná droc-šeasaí. Níor riúeas; agus mo cuma géar, tá a shliocadh orm!

Do roinneadh an talamh 'n-a stangaíodh ar na pearaidh pé mar oir d'oió, agus do slac mise agus Sabastín seacht stanga i gcomhrann; agus do chomamar ar éocaitl agus ar rómar mar cás. Ní go ró-géar do b'í ár saochar ag éiríse linn—ná le aoinne eile acht oiread, acht amáin corr-dhuiine géilleadh cnapán b'ír ahois agus arís i ngrianneall na h-abann. Pé cairde b'í ag teacht as mar obair is do lucht riartá

AN MÍANAIS DO BÍ SÉ AG DUÍL. BÍ SIOPAÍ AGUS TIGCÉ TÁBÁIRNE AG AN ÉAS AGUS BA MÓ GO MÓR AN SAIÓBREAS DO BÍ D'Á SEALBÚ AG LUÉT NA SIOPAÍ ÚD NÁ AG LUÉT RÓINNARTEA AN BÍR.

CAIBIDÍOL VIII

BÍ AON TIGCÉ TÁBÁIRNE AMÁIN ANN A ÉAITÍSCEAD-
SABAISTÍN ISCH OÍDCHÉ. RAINCIL SRAÉCÁIN AB AINM DO'N
FÉAR A BÍ 'N-A FÉISGIL. BÍ BEAN ÓS ÓAÉCAMAIL AIGE
AGUS DO GHNIODÓ SÍ FREASTAL SA TIGCÉ TÁBÁIRNE 'N-A
FÉOCAIR. IS MÓ CNAPÁN BÍR DO GHÉIBHÍS Ó LUÉT NA H-ÍOTADÓ.
BA H-É RAINCIL AN PREABTAIRE BICÉAMHNAIS BA MÓ D'ÁR.
SHIUBAIL AN FÓD LE N-A LINN. TRODÁIRE MILLTEAC
NEAMH-IONGANTAÉ AGUS CROÉAIRE URCHDÍDEAC BAGARTAÉ
NÁ RAIÚ D'FÉIT ANN ACÉT FÉIT NA FÉITÍDE; BÍ AN BEAN
BEAG GO CIUMH CNEASTA; AGUS, DO RÉIR GAC TUAIRISCE,
CIÓNNTAÉ. ACÉT BÍ SÍ COMH SÉIMH SIN LE GAC COMLUADAR
DÁ DONACÉT GO RAIÚ MEAS UIRCHÉ AG GAC N-AON. NIOR
B'ANAMH MÉ FÉIN I DTIGCÉ AN BÍL, ACÉT IS AMHLAIDH ÉITÍSÍNN
ANN ÉUN CUIDEACHTA DO ÓÉANAMH DO SABAISTÍN, MAR
NÍ RAIÚ AON DÚIL SAN ÓL RIATM AGAM.

OÍDCHÉ D'Á NDEACAMAR ANN DO ÉAIRGS RAINCIL GLOINE
FÍONA DÚINN. DO GHAC SABAISTÍN UAIÓ É, ACÉT D'EITÍSCEAS
FÉIN 6. DO RINNE SÉ TAPANT ORM ACÉT D'EITÍSCEAS GO
TEANN 6. MAR SIN FÉIN DO LÍON SÉ AN GHLOINE DÁM.

“ BÍ É SIN ”, AR SEISEAN.

“ NÍ ÓLPAD, GO RAIÚ MAITÉ AGAT,” ARSA MISE.

“ OL É, MÁ'S É DO ÉOIL É,” ARSA BEAN RAINCIL.

“ NÁ EITÍS AN BEAN,” AR SEISEAN.

“ TÁIM RÓ-BHUIÓDEAC DÍB ARAON ” ARSA MISE, “ ACÉT
NÍL AON CÁS AGAM ANN.”

"Agus cad ab áil leat annso, mar sin?" ar seisean. "Dá fáide éu ag teacáit annso le cois do chéarad annsin ní peacamar daéid do éuid óir pós." Agus do éig an biceamhnaí an gloine agus do ghabh de'n fíon idir an dá shúil orm. Aict éugas-sa dorn do-sin idir an dá shúil, agus leagadh ar pleasc a dhroma é le peitíomh an bhuille. Do preab sé 'n-a seasamh, agus an pearsg sá éacata. An céad ruí do rinne sé gléas leimhícte do éarraing as a érios agus go deimhníodh do céapas féin go raibh mo ghnó déanta. Ní raibh arm troda ná cosnaimh agam.

"Go réiù, a Raincile!"

Ba h-é Sabaistín do labhair. Do bí gunnán díriúise ar Raincile aige.

"Cuir uait an uirlis arís!" arsa Sabaistín.

"Cuir-se féin uait d'uirlis," arsa bean Raincile, agus do óiriúg sí gunnán ar Sabaistín.

"Saé uirlis go truaill—go tapa!" arsa fear éigin go h-árd-gléasach ceannasaí.

Annsin éainig fear i láthair agus d'fiosruigh óinn cad ab fáid leis an gclampar, agus do hinneiseadh do é.

"Seobaiù siùl ar aon cothrom na péinne," ar seisean liom-sa agus le Raincile.

"Cáitain a bheil sé ullam?" arsa Raincile.

"Ar a sé a éigis ar maidin," arsa Sabaistín. "Agus bíoù Dreasal 'n-a maoir círt."

Ba h-é Dreasal an breitheamh molta ar gach comhramh aonair, agus deirtí go mbaú cothrom cír an breitheamh é.

"An bpuil siùl sásta?" arsa Dreasal.

Dubramar go rabhaman, agus d'fágair sé orainn bheil ar an bpaitíche ar a sé a éigis ar maidin gan ceap.

DO CHUAIDH MISE AGUS SABAISTÍN CÚN NA DOIÉE 'N-A RAÜAMAR 'N-AR SCÓMINUIÙDE. DO MUÍN SÉ ÓAM CIONNUS URCAR DO CHAICHEAM AGUS AIMSEUÍSAÐ DO ÓÉANAM.

“ IS RÓ-BAOÍSAL LIOM DUIT, A ROI BEÁIRD,” AR SEISEAN. “ IS GUÁCTAC LE RAINCIL NÁMAID DO CHLAOIDH I NGAC COMHRAC AGUS NI SLAÍCTÍMAR AN DUINE TUSA I N-EADAN GUNNA. ACHT MÁ CHAICHEANN TUSA LEIS CHOM LUACHT AGUS COMHNEOCÁID ÓREASAL ‘A TRÍ’ B’FÉIDIR GO N-EIRIGSEOCÁD LEAT LEAGAÐ DO ÓAMINT AS. ACHT PÉ AR BÍT É NÁ BÍOD CACHT NÁ EAGAÐ ORT, MAR MÁ BÍONN CRIOTÁN ID’ LÁIM TEIPPIÐ ORT SAN AMNAS. AGUS RUÐ EILE; BÍOD MISNEACHT AGAT, MAR DÁ FEAÐAS DE CHÓMRAICEOIR DUINE AGUS DÁ LIACHT DUINE MARBUÍSCTEAR SÉ DEINEANN SÉ DEARMAD UAIR ÉIGIN AGUS MARBUÍSCTEAR É FÉIN. ACHT BÍOD DÁNAIÒEACHT DAINGEAN AGUS SEASAÍACHT IONNAT.”

“ D’FEARR LIOM-SA ÞAR-COMHRAC,” ARSA MISE, “ NÁ COMHRAC LE PILEAR.”

“ CHAICHPÍOD TU TROIÐ DO ÓÉANAM AR AN NÓS A CHLEACHTAID NA DAOINE FIAÐAINE SEO,” AR SEISEAN. “ ACHT AR MAICHT LEAT AON SCÉALA DO CHUR A ÓAILE CÚN T’AÇAR AGUS DO MÁCTAR? NÓ, AR MAICHT LEAT UÐAÇT DO ÓÉANAM?”

“ NÍL RUÐ AR BÍT LE CUR I N-ÚÐAÇT AGAM,” ARSA MISE; “ AGUS MÁ CUÍTÍM SA CHOMHRAC SO LEASTAR FÓD ORM, AGUS NÁ BUADARÇAR M’AÇAIR NÁ MO MÁCTAIR LE SCÉALA MO ÓAIS.”

D’FÁGAMAR AN SCÉAL MAR SIN GO MAIDIN.

D’EIRIGSEAMAR GO DOIÉ AGUS DO CHUIREAS-SA ORM AN CULAIÐ ÉADAIS AB FEARR A ÓI AGAM AGUS DO ÞAÜAMAR ARAON ANONN GO FAITHE AN CHÓMRAIC. NÍ RAÜAS SAN A ÓEAG NÓ A MÓR D’ANBUAINE DO ÓEIT ORM, ACHT Ó’S RUÐ É, ARSA MISE, IM’ AIGNE, GO ÓFUIL AIGNE DIONGSHÁLTÁ AG RAINCIL CÚN MÉ DO MARBÚ, MAIRBUÉACÁD É AR DTÚIS MA’S FÉIDIR.

Cuirteadh an Óeirt agaínn 'n-ár seasamh ar aghaidh a céile. Do labhair Raincile go maoiútheac leis an mbreithéamh agus duibhirt gur mairb sé caitheoir pear déag ar an bpraitéche sin; “Aghus is é sin éall an cùisimh aodh pear déag,” ar seisean. Níor labhair Dreasal leis i n-aon éor. Do tarrainn sé gunnán as a chrios agus éamhig anall éujsam-sa.

“Óeirim rathaoi agus por-fógra óuit,” ar seisean, “san do piléar do scaoileadh go dtí go leigeadh-sa dom ciarsúir tuitim.” Agus do cheasbáin sé óam ciarsúir a bhi 'n-a láimh clé aige. Cug sé an rathaoi agus an por-fógra céadna do Raincile. Annsin do seasaiodh sé i leat-taoiò timcheall leat-slige uainn agus do labhair ós árd ionnus go scloisfeadh gaoth aomhne é.

“Ná caictear go tuitim do'n ciarsúir,” ar sé, “nó, an té caitípiodh caiteadh-sa leis.”

Úr sé suas an ciarsúir agus do chom ar chóimhreachamh.

“A h-aon — : a dó — : a . . . . .”

Ní raibh an focal “trí” ráiúte aige an uair do chait Raincile liom. Níor bhail an piléar me cé go ndearcáiódh sé gairid go leor dám. Do chuaidh sé siar tré muinchille mo láimhe deise. Acht comh luat agus cait Raincile liom d'iompuig Dreasal air agus do chait leis. Níor chaitheas féin i n-aon éor.

Do chuit Raincile. Do chuaidh Dreasal anonn churgo agus d'fheácadh sé ain. “Tá sé marb!” ar seisean.

“Hó, a Shabaistín!” ar seisean; “tar i leic annso. Óeirim óuit-se an corp so agus cuirim a chúram ort. Tabhair congnáim do'n baintreachas éun é d'aölacaú.”

CAIBIDIL IX.

D’imcés mise síos ón mo bhochtáin agus do shuídeas ann. Do bí saighas éigin cuireas orm agus do chaitéas an lá istigh. Ní raibh fonn oibre orm, ná fonn caidrim le aoinne. Bí leinir-máctnám aghá théanamh agam ar na neitíbh mío-ádómaracha bí agh tuitim aimé im’ éimcésall agus go mór mór ar Óróc-obair na maidne agus b’ é críoich mo máctnaimh acht go raibh an ionmarca de’n saoigéil mór corruijcteacé óá peicsint agam, agus nán b’ feárrde mé é. Do chuireas mo balcaisim’ máilín um tráchtóna ón mo bhochtáin do éabairte orm agus cùl do éabairt go bráth ar Óaoscáir saoctruijcte an óir. Chaitéas tamall agh peicteamh le teacáit Shabaistín. Nuair tainig sé ar tuitimh oide ó bí saochar agus séideán air.

“A Roibeáird,” ar seisean, “caitípmír teicéadú! imcésimír. imcésimír anois, láictreachaíonn.”

“Tá go maíte,” arsa mise, “táim-se ullamh. Bí beantuitiujcte agam-sa ar imcésacht, go h-áirithe. Acht cad é an deabhaú so ort-sa maran misde a phiafriúise óior?”

“Fuadar nimh do bheit fé chuid de’n druing seo annso; fuadar ár marbcha ar aon mar gheall ar bás Raincill. Tá an baintreabac beag d’á spriocadh chuirge; agus tá breasal ar a teicéadó céana, mar tá oiread uile aca chuirge sin agus tá chugainne.”

D’imcéséamar gan a chilleadh cainnte do théanamh agus do triallamar rómáinn ó deas. Ní deannamar coinniuíde go nángamar Acapulca.

“Báú ón chír go mbéimír saor ó chóir annso,” arsa

SABAISTÍN, "AIGUS CUÍRPIMÍD FÚINN TAMAILL ANN." NÍ RAÚAMAR ACT TRÍ LÁ ANN NUAIR ÉÁRLA BAÉTRA UACBÁSAČ EILE DÚINN. ÓÍOMAR AG SIUÍAL NA SRÁIDE AR ÁR SOCRACT SAN PUINN BUAIÚRIM. DO CÓNNACAMAR FEAR AG TEACHT ANÓS 'N-AR GSCEINNE AIGUS É AR MARCAIÚDEACT AR CÁPAILLÍN TUIRSEAC. ÓÍ CÁBÓS LEÁCTAN LAÉCTHA AR A CÉANN, AIGUS SÚILE LUACÉA BEO AN PAIREACÁN FÚITÍ. ÓÍ FÉASÓS STOÉLAC DÚB AIR AIGUS BÍ OIREAD SIN LUAICTRE AR A CHUID ÉADAISG GO MDA LÉIR DÚINN GO RAIB AISTEAN PADA CURÉA ÓDE AIGE. D'IMTÍSG SÉ ÉARAINN SUAS AIGUS NÍON B'PADA GO RAIB SÉ IMTÍSGÉ AS ÁR GSCEINNE. ACT NÍ PABAMAR-NE IMTÍSGÉ AS A CHUIMNE SIÚD.

I GSCEANN UAIRE NÓ MAR SIN ÉUÍG SABAISTÍN COÍSAR DAM.

"LEIS SIOLLA DEO' SHUIL ID' ÓIAIDÓ," AR SEISEAN.

DO LEIGEAS, AIGUS CÉ CÍPÍNU ACT RIDIRE AN BRONCAIS AIGUS É AG SIUÍAL GO TAPA 'N-ÁR NDIAIDÓ.

"TÁ RIDIRE AN BRONCAIS D'ÁR LEANAMAIN," ANSA MISE.

"D'ÁR DTÓRUÍDEACT, AN EAÓ ?" AR SEISEAN.

"SAN AMRAS AR DOMHAN," ANSA MISE.

"SÉIRIGSCÉAR NA CÉADPHAIÚDHE IONNAT ANÓS," AN SEISEAN, "MAR IS DÓIS LIOM GO MBEIÓ SÁD AGAÍNN LE GSLOCAS."

ÓÍ FEAR NA TÓNA BUAILTE LINN UM AN DTACA SIN. ÓÍ SÉ DÍNEAC AR DTAOÓ ČIAR DE SABAISTÍN. DO STAO SABAISTÍN GO H-OBANN AIGUS DO BUAIL AN FEAR Pé. DO LEIS SABAISTÍN AIR GO RAIB SÉ AG TUITIM AIGUS DO CHUIR SÉ LÁM ÉAR BRAÍSAID AN FIR EILE CÚRTACA D'FÁSAIL MAR BAÓ ÓDEAO. RUÍG SÉ DE GSCEIM MÉIGILL AR FEAR AN BRONCAIS AIGUS DO SCILOB DE AN FÉASÓS GO H-IONMLÁN.

"Á, A ÓREASAIL, AN TÚ ATÁ ANN ?" AR SEISEAN. CÚIR ÓREASAL GÁIRE AS.

"IS MÉ," AR SEISEAN, "AGUS NA'C RAÇAIMAIL AN TEAGHMÁIL AR A ÇEILE DÚINN É ! AÉT SIUBLAÍ LIOM CAMAIL" AR SEISEAN. "BAÐ MIAN LIOM FOCAL A RÁD LEAT-SA A SHABAISTÍN, MÁ'S É DO TOIL É. NÍ MAITÍ LIOM É RÁD LEAT AR ÇORP NA SRÁIDE AR EASLA GO MBEAO'D CALL AGAIMN LE ÁRD-ÍSLÍR DO CÚR ASAÍNN. SIUBLAIMÍS."

"AGUS MARA DTÉISMÍD LEAT, A ÓREASAIL, CAD A ÓBÁNPAID TÚ ?"

"FANPAD I N-BÚN ÓFOCAIR," AR SA ÓREASAL, "NÓ GO ÓBÁI ÓISMÍD CAOI OIREAMHNA'C CÚN CAIMNTE."

"RAÇAIMÍD LEAT," ARSA SABAISTÍN. AGUS D'IONTUIÑ SÉ CÚSAM-SA AGUS DO LAËAIR LIOM AS AN NÍSÆDILS.

"SEAÇAIN AN FEALL," AR SEISEAN. "NÍL NEART CLAOÍOTE AN FILL ANN AÉT A CLAOÍDEAO'L LE FEALL."

DO SHIUBLAMAR I N-AOIMHEADT LEIS GO RÁNGAMAN PÁINC AR IMEALL NA CATRAC.

"TÁ AN ÁIT SEO OIREAMHNA'C," ARSA ÓREASAL ; AGUS DO CUAÓMAR ISTEAC.

"ANOIS, A SHABAISTÍN ; CAD 'N-A ÉAO'B AR TEICÍS B EAS NA BÓ DEIRGE ?" AR SEISEAN.

"MAR BA MAITÍ LIOM É," ARSA SABAISTÍN.

"DO TEICÍS," ARSA ÓREASAL, "MAR ÞEALL AR SEACT ÞENAPÁIN BÍR DO ÞOIDIS B ÓAINTREABAIG RAINCIL."

"TUGAIS T'EÍTEAC," ARSA SABAISTÍN. "AÉT DÁ NGOIDINN PÉIN AGUS PIÙE CNAPÁIN CAD É SIN DUIT-SE ?"

"INNEOSAD SIN DUIT," ARSA ÓREASAL. "TÁ CLEAMHNAS DÉANTA AGAM LÉI, AGUS NA'C LEON SIN DO CÚIS AGAM CÚSHAT ? PEAC, A ÓUINE CÓIR," AR SEISEAN, LIOMSA. "SEO MAR BÍ AN SCÉAL. DO BÍ SEACT ÞENAPÁIN BÍR I ÓFOLAC AG RAINCIL AGUS NUAINN NUÍG SÉ SEO AGUS TRÍÚR PEAR A BÍ AG CORNAM LEIS AN CORP

cún an tseomra leabhar do éromadar ar chuardaí agus ar fáisairseáil ar phuaid na h-áite agus phaireadar an t-órá. Do sháigid sé seo an triúr eile fé n-a céile, agus nuair bí an triúr ar láir do bain sé na snapáin díobh agus do bailig leis. Deir sé go bhfuil éíchealc óá déanamh agam. Tá beirt de gna fearnaith úd beo fós agus éisgadar fiaónuise saine uata agus ba marr a céile an dá fiaónuise."

"Ní go macánta phuair Raincill na snapáin," arsa Sabaistín.

"Agus ní go macánta phuair Sabaistín na snapáin," arsa Dreasal.

"Cao ab áil leat?" arsa Sabaistín.

"Go ndéanfá aiseas ar na snapáin," arsa Dreasal.

"Iad do éabairt duit-se? Iad do éabairt do dhúine ná fuil ceart aige éuca acit oiread liom fém?" arsa Sabaistín. "An dóis leat go bhfuilim comhmeachta sin agus go ngeilleannuinn do d'fhoil-se? Dar go deimhnin, ní h-éilleadh."

"Cuirpeadh-sa d'fiaclaiib ort géilleadh," arsa Dreasal. A's le bheaint síle bí gunnán tarrainnge as a érios aige. Acit ní raibh piú oirid sin de moill ar Sabaistín. Bí a láimh deas istiúg fé bhollaí acasóige aige; agus go deimhnin, bí amars agam-sa go raibh greamh na láimhe sin ar a mion-sunna, agus bí an ceart agam. An éigean bí an focal "géilleadh" laethairca ag Dreasal, agus suíla bhfuair sé aga cún aon rud do déanamh acit amháin an gléas láimhícte do tarrainnge éigise, do nád Sabaistín piléar leis amach tré n-a éasóig. Tuit Dreasal 'n-a corp.

CAIBIDÍOL X.

D'FÁGAMAR ACAPULCA AR DEICINEAS. Ní cuimhniú liom na cónfáir agus na h-aitísearra do shábamair sa teicéad ó úininn acht níor bogaamar déime ar ngluaiseacáta go rán gamar nua Orléan. Do chuaómar ar bórd luinge annsin agus do chuaómar go pára i dtuaisceart na Brásáile. Do measamar sinn péin slán annsin, go h-áirithe, agus do crom Sabastín ar aoiōneas do baint as an saojsal. Do éaitíseadh sé teac imeartha gac aon oibche; agus, níodh na ciongná, bí na cnapáin bír d'á leasha go tapa aige. Pé déime ní raibh 'n-a séilb acht aon cnapán amháin agus do síneas air an teac imeartha agus pára péin do tréigean agus dul go dtí áit éiginn eile. Do séill sé óam, rud ab annam leis, agus do cinnéamar ar dul go Buenos Aires. Do chuaómar. Do éaitéamair bliadain sa cátair Álainn sin, agus annsin do ériallamair amach pé'n dtuait. Do shábamair roimhinn ó chuaid. Sé bí deartuitiúise 'n-ár naighe againn dul pé'n dtuait agus saojsal mór corruiúiseach na tuatá 'sna tíoraiib sin d'fheicseint. Sa gluaiseacádt úininn do casaí orainn fear ag a raibh réim mór éalman. Duibaint sé go raibh fir oibre go h-an-ghann 'n-a éeannatar agus go raibhadar ag teastúail go dian uaióh péin. Do gheall sé tuarastal maic óúininn dá dtéijsmis leis; acht ar easla gurab amhlaidh éuirfimis amú é dá mbao ná taitheoċao an obair linn do chuir sé aimsear bliadna orainn. Do chuaómar leis agus go deimhín péin ba lájsaċ cójir séimh an lánamha é péin agus a bhean. Do éaitnís an obair

linn; mar, cé go mbímíos ag obair go moch agus go déiobhánaí ní bhiodh le déanamh againn acht obair éadrom. Ófomar 'n-ár scóthnuisíos i dtijs an gábhálaí agus nuair céigimíos a bheile um tráchtóna b'ionann é ná dul isteach i dtéaghlach ár muinntire pín.

Ní raibh de cláinn ag an lánaímain acht aon inisean amáin; Muirgheal doibh 'eadh a h-aithnín sin. An bhean ós bhréas bá óeise dealbh déanamh agus snodh d'ár casaú riám ar ceadctar againn; agus níor maoróda sciáin agus áille a pearsan ná uaisleáet agus móúmaineacáit a h-aigse. Seadh, seadh; an gádha óam a chuirleadh do ráid? Ní gádha dar ndóisí; is so-chuijssiona ná beadh sé de gaois san oíche an chinnéamain a b'í á bágairt orainn do chur dínn, agus go mór mór nuair nár chinnéamar 'n-a h-aigse—acht a malairt. Cúsgamar ar aon grádú croíde do muirgíil, acht do chongbaigheas pín mo rún go daingean im' cliaibh, agus níor b'eol d'aoinne, fíu i pín, go raibh an galar do-leisiste sin ar mo croíde. Acht níor céil Sabaitín a meon. Do chom sé ar bheit 'n-a óuine uasal arís, agus níor séime agus níor b'uaisle a iomácar i dtijs m'aicar an uair éuiteamar go leir pé n-a cosáid le neart omóis do ná a iomácar annsúd. Níor bheileadh sinn mí sa tijs an uair do chom sé ar posaúd do éapant ar muirgíil, acht d'eitíos sí é. Acht níor shaor an t-eiteacáit ó'n utapant í; do lean sé de'n tapant ar feadh na bliadna acht ní raibh de choraí riám ar a shiorcónireacht acht an freagra phuar.

Nuair b'í an gábháil caitte againn duibhaint pearnán (ba h-é sin aithnín an gábhálaí) duibhaint sé linn go raibh ár dtuarastal le páistí againn.

Duðairt Sabaistín go ñfanfaró sé fén go ceann bliadna eile dá ngsabéaí leis. Duðras-sa, com maic, go ñfanfarainn.

"Ní b'eisí Aict aon fear amáin ag teastúil uait i gceoltáir na bliadna tá roimhainn," arsa fearnán. "Tá gac aon rud i dtreo maic agaínn tar éis saoċair na bliadna atá caitté agus b'eisí sé i gcumas tam fén agus d'aon fear amáin teastéar ar a ñfuiril d'obair le déanam as so amac. Tá buiðeacás mór agam oraið araon agus ní fearr liom duine agaib seacás an duine eile. Socruisg fén cé agaib ñfanfaró." Tar n-a rád sin dó d'imcís sé amac agus d'fág an beirt agaínn i ñfroċair a céile.

"Seao, a Roibeáird," arsa Sabaistín, "ní d'óca gur mian leat-sa imċeaċt."

"Ní mian," arsa miso. "Taċċenigseann an áit seo go ri-maic liom, agus daib maic liom ñanamain ann."

"Agus liom-sa com maic," ar seisean. "Aict ní gá o búinn tosnú ar ċallbid agus ar ċlampar mar ġeall air; cuirimis ar crannaiib é."

"Ní fearr cuma 'n-a socroċaimis é," arsa miso, "ná le crannaiib; agus var ndóisg ní fuláir é šocnú ar cuma éigin."

"Ní fuláir," ar seisean.

Annsin do rinneamar an crannċur agus do ċuaid an crann orm-sa. Do ċréig mo neart mé agus mo meabhair agus mo raðarc agus m'éisteact ar pead tamail. Ní peadar an dtug Sabaistín pē ndeara an t-easba do b'eit orm, aict má ēuq nion leig sé air é.

CAIBIDÍOL XI.

D'ÉIRÍSÉAS MAIDÉAN LÁ AR N-A ÓÁRAC AGUS DO ÉUIREAS MÉ FÉIN I GSÓIN CÚN SIUBAIL. TÁNGAS AMAÉ SA CÍSTIN LEM' ÓEARTÁN ÉADAIS. ÓI MUIRGÉAL AGUS A MÁCTAIR ANN.

"AN TUSA TÁ AG IMTEACHT?" ARSA AN MÁCTAIR.

"IS ME," ARSA MISE. "IS ORM DO CHUAIDH AN CRANN."

"IS MÉALA LE CUID AGAINTH TUSA DO ÓEIC AG IMTEACHT, A ROI BEÁIRD," ARSA AN MÁCTAIR; AGUS DO BAÍSAIR SÍ A CEANN I DTREO A H-INSHINE. DO ÉUÍSEAS AN TAJSAINT.

"AN MÉALA LEAT M'IMTEACHT, A MUIRGÉAL?" ARSA MISE. D'FREAGAIR SÍ ÓS ÍSEAL ME.

"IS MÉALA," AR SISE. "IMTISSÉADH SÉ SIÚD."

D'É OSCAILT NA ÓFLAIÉAS DAÍNSA AN FOCAL SAN.

"TÁ GO MAITÉ A MUIRGÉAL," ARSA MISE; "NÍ IMTEOCAD." AGUS DO CHUAIDHES AR AIS LEM' ÓEARTÁN.

ÓI PEARNÁN AGUS SABAISTÍN IMTISSÉE AMAÉ UM AN TACA SIN I ÓFRIOSAIDH OIBRE. DO CHUAIDH BEAN A' CHÍSÉ AMAÉ AGUS I GSCEANN TAMAILL TÁINIS SÍ FÉIN AGUS PEARNÁN TÁR N-AIS.

"A ROI BEÁIRD," ARSA PEARNÁN, "NÍ SÁDH DUIT IMTEACHT Ó'S COIL LE MUIRGÉIL Ó. TÉIGÍRN ANOIN ANN SIN SA HSORT AGUS TAÓAIR CONGNAÍDHE DO SABAISTÍN. RAÍADH-SA ANOIN AR BALL CHUÍSAIL."

D'IMMISEAS DO SABAISTÍN GO RAIBH CHAO AGAM FÁNAÍMAIN. TÁINIS IONGANTAS AIR AR DTÚIS AGUS ANN SIN TÁINIS PEARS AIR.

"CÉ TUG CHAO DUIT FÁNAÍMAIN?" AR SEISEAN.

"PEARNÁN," ARSA MISE. "TUG SÉ CHAO GSAN IARRAIDH ÓAM."

“Ní ÓFUAINIS CÉAD UAIM-SE,” AR SEISEAN. “NÍ
BÉIÓ ANNSO FEASTA ACHT DUINE AGAÍNN; TÁ AN ÁIT
RO-CUMANG DO BÉINT AGAÍNN, MÁ CUIGIR LEAT ME.”

“AN TÉ GUR CUMANG LEIS FÁGÁD,” ARSA MISE.

“DO CHUAIDH AN CRANN ORT-SA ARÉIR,” AR SEISEAN,
“AGUS DO SÉALLAIS GO N-IMCÉOCÁ. CAITCEOIDH TÚ
IMCÉACT. NÍL DUIL AS AGAT. TÁ PIOS AGAM-SA CAD
ATÁ I SCEANN AGAT. TÁ AN RUAD CÉADNA AR INTINN
AGAM FÉIN. AN ÓFUIL AON RÉIÚTEAC DÉANTA IDIR
TUSA AGUS MUINNSEAL ?”

“NÍL, ACHT AMÁIN GO NUDBAIRT SÍ LIOM GO MBAD
MÉALA LÉI M'IMCÉACT,” ARSA MISE.

“HÁ !” AR SEISEAN. “IS IONANN É SIN AGUS
RÉIÚTEAC CÚN CLEAMHNAS DO DÉANAÍM. DO ÓRIS MISE
CLEAMHNAS AR MÁICHE LEAT-SA. DÍOL-SE AN COMAR
LIOM ANOIS AGUS IMCÉIS AS AN ÁIT SEO.”

“IS DEIMÍN DEARBHA NÁ H-IMCÉOCÁD,” ARSA MISE.

DO CHUAIDH SÉ ANOIN CÚN AN TIJE AGUS CÁINIS AR AIS
ARÍS SAN MÓILL. DO CROM SÉ AR BLADAR LIOM A
D'ÍARRAIDI TREISE D'FÁJSAIL ORN LE MEABHALAINNEACHT
ACHT NÍ RAIBH DE CÓRAÓ AIR SIN AIGE ACHT EITEAC TÉANN
UAIM-SE.

DO ÓRUIDH SÉ CÚGMAM I LEITÉ AGUS DO SÉASAI'S AN-
FAIRID DAM. ÓÍ DROC-PÉACAIN MALLAISCTE 'N-A SHÚIL.
CUIGEAS GO RAIBH DROC-FUADAR PÉ. NÍ PEACA MÉ
RIAM A LEITÉID DE NIIMNEACAS AR GNÚIS DUINE AR BÍT.

“IMCÉIS !” AR SEISEAN. “AN SÉLOISIR LEAT ME ?
IMCÉIS !” AGUS DO CÁRRAING SÉ CÚIGE A MÍON-SUNNA.

“MÁ'S FUADAR MO MARBHA TÁ FÚT,” ARSA MISE,
“IS OLCA CÚITEAMH É AR DUINE CUIR A ANAM AGUS
A CORP I SCONTABAIRT DUIT CÚN TU DO SAORAO DÓ BÁCAÓ.”

“DÁ SAORCÁ SEACHT N-UAINNE MÉ ; DÁ SAORCÁ M'ACAIR
AGUS MO MÁCAIR AGUS MO SÉACHT SINNSIR ROMAM NÍ

THAITEAR DUIT SAN MO ÉOIL DO ÓÉANAMH ANOIS,” AR SEISEAN.

“ AGUS DÁ N-IMIRIŞTÉAD BÁS SEACHT N-UAIRE ORN NI ÓÉANPAINN DO ÉOIL,” ARSA MISE.

Cuir sé béal an ḡunna lem’ cliaċán. “ TÉISIR A ḡaile,” ar seisean, go millteac. “ TÉISIR A ḡaile, adeirim leat! ” Bí an ḡuile ag borrað ann agus ag teacht éun críche. Má bí cleas cosanta agam orm pén baoċ cōir dam é ċur i ḡfeidom san moitl. Le prap na súl do ḡreamuişeas an láim ’n-a raiħ an uirlis agus do cuireas béal na huirlise óiom. Do ḡaħ sé de ḡorn orm le n-a láim clé aċt do ḡaimeas an uirlis de agus do ċaiċeas uaim i. Ann sin isead do müsċlað an pears i gceart ionam-sa. Bí coċrom cōmraic agħajnejn Araon. Nior b’pear dam-sa Sabaitin. Ní raiħ pears ārd caol-ċnāmaċ ’n-a pears riam d’pear teann tēajjarċa talamaiħ. Ruġas air agus ċroicēas é mar ċroicħpead maistin pranncac.

[Le linn na h-innsinte seo oo Roibeárd d’éiris sé ’n-a ſeasaṁ agus do leir-aiċċis dam an ċuma ’n-an láimisij sé Sabaitin. Bí a leitēid sin de ċuċċaċ feirge air go dtáinij cuċċar báñ ar a ḡealaħ. Ċuġas iarract ar é do ċiuiniū, agus do šuio sé sios. Nior ċosnuij sér ar an scéal aris go ceann tamait].

Do ċroicēas é; d’pāisceaś liom isteac é go dian daingean; d’airiżeas na h-easnacħa d’ā għażaqod ann; cuir sé cnead agus għejm as agus nior bogoś mo ḡreim nō go ndeċċaiħ sér i ḥpanntais le neant na barruġe, agus annsin do teliġeas uaim é. D’han sé sinte annsin pē mar baoċ sér marb, agus is dōjx liom nár b’fada uaiħ. Ċuġas pén an glęas lámaiċċe agus cuireas im’ pōċa é.

D'fhanas tamall maic ag faire air ag súil go dtiocfaidh sé chuirge féin. Do labhras leis agus do ghlaoðas air agus do croícheas é, aict comhartha na h-anama níor léir dám ann. D'aindeis an scéal liom-sa é sin, óir dá méid mo chuis chuirge ní raibh aon díosgbáil déanta aige óam agus níor maic liom a bhás do bheic orm.

Annsin do cónnacas fearnán ag teacáit. Nuair chónaic sé Sabaitín sínte i riocht an báis do ghabh iongantas móir é. “Is oilean obair í seo,” ar sé; “an amhlaidh chuireadhair cóimhneach ar a céile?”

Do inniseas an scéal dó. “Anois, an dóisigh leat gur fear cionntaí mé?” arsa mise.

“ní h-eabú, ní h-eabú,” ar seisean. “ní raibh leisgeas agat air. Aict caitear rud éigin do déanamh. Caibair éigin nó póríritín do déanamh air; mar ní maireoċadha fáscaidh láimh fear. Gabh-se an capall agus raċad-sa isteacé chun an scéal d'innisint dom mnaoi agus dom’ inġin. Is maic an caibair intleac̄t üan.”

D'imteigs mise agus do għabas an capall. Ar dteac̄t ċar n-ais dám go dtí an áit ’n-ar pàgaid Sabaitín do leat mo šuile orm. Ní raib a ċuairisc ann aict oiread agus dá sloiġti leis an dtalam é! Ói sé imteigs. So deimmin féin ba móir an álbés ċroīde òam-sa é sin; agus ní raib aon ċaċuġa idh i ndiaidh an bixxamna is. Ċuaðas isteacé sa tisgħiż agus ċuas an scéala òuib. Do pléasc an triúr aċċa amac ar għajnej. Ba móir an greann leo é.

“Imteac̄t jaan teac̄t air!” arsa Muinġżeal, agus do chuiream an go lein raċet għajnej asainn. Is pearra deċċa scéal deaġ-ċrioc.

CAIBIDÍOL XII.

Seabó, seabó ; ní gába óam an scéal do riúntí. Síleamar dá luatáidé agus déanfaí an pósad go mbad amhlaid b'fearr é : go scuiread sé Sabaistín ó tseacét ar ais. Seabó, pósad misé agus Muirgeal. Cuiread snaomha saojsail orainn ; snáomha ná teascfaí nó go scarfaí an bás ó céile sinn. Oí, oí, ón, mo sceimhle scéil agus mo leonad croíde ! níor cian gur scar ; níor cian gur scar !

Ní amáin go rai'b bain-céile agam-sa, agus bain-céile mait, acht bí achtair agus máchtair agam comh maith. Ní fheadraí mo Óearb-achtair agus mo Óearb-máchtair féin beit ní ba éanamhla orm ná achtair agus máchtair mo minná. Acht bí bean agam ná rai'b a leithead le pájsail, agus mo máchtair féin do éur énighe. Bionn seacht uigrádú ag an máchtair d'á mac agus gan aige acht aon igrád amáin dí ; go deimhn, is dócha guradh amhlaid é. Acht bí seacht uigrádú ag mo minnai óam-sa agus bí seacht uigrádú agam dí. Bí taicneamh na gnéime orainn, taicneamh na sláinte, an sonas agus an séan, an raibh agus an raibhmnas. Daò óis linn go rai'b DIA féin 'n-ar gceannas. Níor éiris scamall ná ceo a ónuibhreád ár saojsail orainn. I n-ionad é óubhád, ba é toil Dé leanb mic do bhrónnadh orainn. Roibeárd beag ; oíón, ó, mo Roibeáirdín ! Mo leanb gléiseal álainn ab ailtine snodú agus dealb ; mo Roibeáindín ; oíón, oíón !

[Do érom Roibeárd ar gcol—agus do leigheas uibh. Ní fheadrainn cur isteach air. Do éosnuig se anis i gceann tamall].

BAÓ ÓÓÍS LEAT GUR ANUAS Ó FHLAÍCHEAS DO CHUIT SE CHUÍAINN. BA H-E ROIHEÁIRUDÍN GRÍAN AN TEAGHLAÍS AGAÍNN.

"FAN SO MBAILSTEAR É," ARSA MO MÁCTAIR CÉILE.
"DEIÒ A SCAÉT N-OIREAD MEAS' AGAÍNN AIR."

SEAO, BAILEAO É. ÓÍ BAÍNIS BAISTIGE AGAÍNN AIR, AGUS DO RINNEAMAR GÁIRDEACAS AGUS CÓMBÁIÒ LE H-A CÉILE. CHUGAS BUIÚEACAS DO ÓIA AN LÁ ÚD GUR CUIREAO IM' CÉANN AN TOIL AGUS AN MEON CUN AN SACGAL MÓR CORRUÍSCTEAC D'FHEICSEINT. NÍON MÉALA LIOM É AN LÁ ÚD. D'EIRIS MO CHURAS SO MAITL LIOM. D'EIRIS, MÁ ÉIRIS.

SEAO; SEAO; AN CÚIGMÁO LÁ DÉAG DE LUÍGNASA—AGUS BAÓ CÓIR DAM CUIMHEAMH DO BEIT AGAM AR AN LÁ CÉADNA—CÁNGAS A BAILE UM CHRÁCNÓNA AGUS DO CHLACAS MO SUAIMHNEAS I ÓPOCAIR MO MHNÁ I GCISTINN AN TIÑGE. DO CHORUÍS SÍ BIAÓ ÓAM AGUS DO CHAÍCHEAS É. ÓÍ A H-ACTAIR AGUS A MÁCTAIR IMCHÍSCTE SO.TIÙS AN PÓBUIL CUN EASPAIRTE, AGUS NÍ RAIB SA TIÙS ACHT MISE AGUS MUIRÍSHEAL AGUS AN LEABHÁ. NUAIIR ÓÍ AN CHRÁCNÓNA AG DUL I NDÉIÚEANAIÑE CHÓS SÍ SUAS AN LEABHÁ, DO BAÍN DE A CHUID ÉADAIS AGUS DO NIÙS É I CHÓGMÁIR NA H-OIÜCE. DO CHORMAIS SÍ É AGUS DO CHUR AIR A LÉINTÍN LEABHÁN, AGUS ANN SIN DO CHROM AR SPRIONGAR AGUS AR SÚGHRADH LEIS. SO CHURAC AGUS Í AR TÍ É CHUR ISTEAC SA CHLADHÁN DO H-OSCLAÓ AN DORAS AGUS DO PRÉADH TRIUR FEAR CHUÍAINN ISTEAC. SABAISTÍN AGUS BEIRT MULATAC! Á, A MÍC Ó, PÉ ÁLT A RAIB SABAISTÍN LE BREIS AGUS BLAIDÓAIN NÍ AMBLAIÒ ÓÍ DEARMAD 'Á CHÉANAMH AIGE CHRM-SA SO H-ÁIRITE. NÍON CHÁÓ ÓAM A CHOISe D'FHEISRHÚ ÓÉ. BA LÉIR DAM AN PHUADAR A ÓÍ PÉ. B'SIN É ANN SIN ÓS MO CHÓGMÁIR É AGUS A MION-CHUNNA 'H-A LÁIMH AIGE. CHUGAS AR CHIONNLEOIN PRÁIS A ÓÍ AR AN

mbord agus do chaitheas go tréan le SABAISTÍN é. Do phreab Muirgheall eadrainn agus an leanb 'n-a baclain aici; agus le linn na h-eadar-ghabála sin do scaoil SABAISTÍN piléar liom.

Do úuit SABAISTÍN, agus . . . do úuit Muirgheal!

Úós na mulačais SABAISTÍN agus d'árduiseadar leo é. Úósas-sa Muirgheal agus d'fheácas uirtí. Úósas an leanb agus d'fheácas air. A ÓIA na gComáct agus na bpeart!

[Connacas go raibh an fear bocht corruište go mór. Bí criotán 'n-a láim. Úósas teocáuisce óó, agus do chomh sé ar an scéal arís].

Ósos gan bean gan leanb!

Do leasas an leanb ar uict a máchar agus do chuaðas ar mo dha ghlúin le h-aistí na gcorp; an dtuigí? Dha corp! agus do móideas i bpríomhuisé Dé na gComáct ná staonainn cointe, ná déanfaidh comhuiðe, moill ná staonað; ná déanfaidh faoirstín le sagart ná aitriúise im' peacaíb nō go mbaininn amach díosaltas i mbás mo miná agus mo leinb.

CAIBIDÍOL XIII.

Ní éráctear ar tórramh ná ar shocraid ná ar bánað na h-uairge. Ní deag liom de shuačað croiðe agus intinne cabail an scéil do chur le céile úuit. Do scaras le atáir agus máchar céile ag geata ná neilge agus ní bfuairreas ráðarc súl orca ó'n lá sin go dtí an lá inndiu. D'imciseas orm le díosrais ar long an feallaire gráonna. Do ceannuiseas mion-

gúinna nua agus cùireas piléir ann. Do shiubhas go h-aireac, agus dar liom, do bheartuiseas gáidh niú le glicas agus le abairdeas intleacta. Beas a sileas go mbeadh sé siúd ar mo lorg péin agus nár luasa a shainnt san diochaltas ná mo shainint-se; agus go mbaodh séire de lorgaire é. Nár óis leat go mbeadh sé sásta le n-a rai b' de mí-ádó d'éanta aigé ceana? Acht péacé ná rai.

Ní rai b' an bithearmhaí conda acht seachtmain ar mo tóir nō go ruig sé orm.

Do cùireas pum oirdhe i gcaitair Buenos Aires i dtijs ósta ann. Tugadh seomra leabharan dam éas feidhriais an tighe seacht òruinneogha ó éalaam. Do chuaðas do luijse agus do chuit mo coda orm. Dúisigheard mé ar eirighe na gréine. Sileas gur airigheas snapán an dorais d'á casad. Do sceinneas anonn go h-eadrom tapa agus do shesuitiseas ar cùl an dorais. Cuir mulačaí a cheann isteach go h-aireac agus d'fheadh anonn ar an leabhair. B'iongna leis ná rai b' aoinne inte. Cáimig sé isteach sa seomra. Do chuaðas de léim 'n-a óiaid; ragas pé n-a óa oscailt air, agus do cùireas d'aon rúisc aithnían amach tríd an òruinneog é. Acht d'á méid mo glicas agus m'aireacás go dtí sin do milleas an scéal ar fad le saoibh-éart do rinneas an uair sin. Do claochas me féin amach 'n-a óiaid cun é d'fheicseint ag tuitim! Ba h-é sin éart an bhotúin dainn-sa agus uair na faille ag mo námaid. Do chonacás an spriocaille ag tuitim idir aer agus talam. Ní rai b' sé acht leat-slighe an uair do léim an mulačaí eile ar mo muin. Cuir sé scian go feirc ionam. Cuiteas ar an urlár.

“NÁ MAIRB É! SEACAIN, NÁ MAIRB É!”

D'FÉACAS AR AN TÉ ADUDBAIRT NA FOCAIL SIN. CÉ
BÉADÓ ANN, AN DÓIΣ LEAT? SABAISTÍN. SAB...AIS...TÍN!

DO CEANGLADAR MÉ GO DAINGEAN, AGUS GO DEIMÍN
NIOR ÓEACAIR DÓIBH É. ANNSIN DO LABAIR SABAISTÍN.

"A ROI BEÁIRD," AR SEISEAN, "NÁ TÁGAÓ FANNTAIS
NÁ LAIGE NÁ TÁIMÍ-NÉALL ORT GO FÓIL—GO MBEAD-SA
NÉIÓ LEAT. DO GÉALLAS BÁS DUIT TAMALL BÓ SÓIN AGUS
NÍ PULÁIR DAM AN GÉALLAMAIN SIN DO CÓIMÍ-LIONAÓ
NÓ BÉADÓ MO CÓGÚBAS AG PLÉIÓ LIOM. FÉAC ANOIS, A
ROI BEÁIRD, MAR ÓEIREANN AN CÍNNÉAMAIN AR GACÁ UILE
DUINE A GSÍOS COIR. GEANRÉAR AN CROICEANN DED'
CÉANN, A ROI BEÁIRD, AGUS FÁSÉAR ID BÉACAIÓ TU AN
PÁID AGUS BÉAS AN PEANNAÓ AR SIUBAL."

BÍ EOLUS A CÉIRDE AG AN MULATÁC, AGUS NÍ DÓIΣ
LIOM GSUR CÁIT SÉ CÚIG NÓIMEAT LE PEANNAÓ MO CÍNN,
A CT BÍOS-SA I DTÁMÍ-SUAN A BPAÓ SUL A RAIÓ AN DROC-
BÉART CRIOCHNUÍSTÉ ACA.

[DO NOCT ROI BÉARD A CÉANN DAM AGUS DO TEASBÁIN
A PLAIT MÁOL DAM. NÍ RAIÓ OIREAD AGUS RUIBHE GSUAIΣE
AIR ACÉT AMÁIN PIONNA BÉAG TANAÍ A BÍ AR BÁIC A
MUIMÍL. BÍ CNEAS A CÍNN COMÍ MÍN SIN GO RAIÓ AN
PUIL DÁ TEASBÁINT AMAÉ TRÍD. GO DEIMÍN PÉIN BA
MÓR AN CRUCAÍNNAS AR FIRÍNNE AN SCÉIL AN PLAIT
MÁOL SIN DO NOCTAÓ DÁM].

BUAIR MUINNTIR AN TSÍGE OSTÁ ANNSIN MÉ I RIOCT
AN BÁIS, AGUS CÉ GSUR CÉAPADAR GO RAÍAS MARÓ I
NDÁIRÍRIÓ DO TIOMÁINEADAR CÚN AN BÍSBIDÉIL MÉ.

BÉAG AN TSÚIL A BÍ AG DOCTÚIRÍÓ AN BÍSBIDÉIL SIN
GO DTIOCFAINN AS. ACÉT PÉAC GO DTÁNGAS.

DO CÁITÉAS RÁITE SAN BÍSBIDÉAL SUL A RAIÓ SÉ I
GSUMAS DAM SIUBAL, ACÉT BÍ AN NEART AG TEACHT IONAM
DO RÉIR A CÉILE. AN LÁ DUDBAIRT AN DOCTÚIR GO RAIÓ
AN BAOÍSAL BÁIS CURCHA ÓSOM AGAM D'ÉIRIΣ MO CROÍDE

AGUS MO MEISNEAC, AGUS DO MÓIDÉAS I N-AÉ-HAIR TE DÍOGRAIS AGUS LE MEANMAIN SO N-IMIREOÉAINN DÍOGALTAS SAN TRUAIS AR AN BÍTEAMHNAÍC CLAON LÁS DROCH-BEARTAÍC, SABAISTÍN.

CAIBIDÍOL XIV.

TAIGHD SAJART ÓG SÁC AON LÁ CÚN AN GÍSBUDÉIL. DE SHLIOCHT ÉIREANNAÍC BA H-EAO É NÁ RUÍGHADÓ ACÉT AON GHLEUN AMHÁIN D'Á SHINNSEAR TAILL. BA MÓR É A ÓBALÓ AGUS A MHUINNTEARÓAS LIOM-SA MAR SEALL AR COMHGHAS FOLA SAEÓDEAL, AGUS NÍ PHÁSFAÓ SÉ AN TEAC AON LÁ SAN TEACHT DAM' PHÉACÁINT. BA H-É AN PEAR BA LÁISETHE AGUS BA SHÉMLE É DÁ'R CASAÓ ORM RIAMH.

AON LÁ AMHÁIN, TAR ÉIS TAMALL DO CHAIÉAMH AS LAUBAIRT LIOM AR AN SAOÍSAIL I N-ÉIRINN D'PHÍAPRUISS SÉ ÓÍOM AN NDÉANPAINN PHAOISTÍN. DUÖRAS NÁ PHÉADPAINN.

“ CIA AN CHIALL ? ” AR SEISEAN.

“ MAR NÁ PHUILIM I RIOCT RAETHAIL CHUISE,” ARSA MISE.

“ NÍ BHIONN AOINNE I RIOCT RAETHAIL AN PHAID AGUS BHIONN AN PEACAÓ AIR,” AR SEISEAN.

“ A AÉAIR,” ARSA MISE, “ NÍ PHÍU TRÁCÉT AR A ÓPHUIL DE PHÉACAIÓ DÉANTA AGAM.”

“ DÁ LAISETHE ÍAD, A MIC,” AR SÉ, “ B'PHÉARRDO CHÚ MAITÉAMHNAS D'PHASÁIL IONNTA. CUIREANN AN PEACA FONN AR ÓUINE IMCHÉACHT LE PHÁN AN T-SAOÍSAIL AGUS TUILLEAO PHÉACAI DO DÉANAM.”

“ A AÉAIR,” ARSA MISE, “ NÍL COIR BEARTUÍSCÉ

AGAM-SA LE DÉANAMÍ AÉT AON CÓIR AMÁIN AGUS CAICHEAD AN CÓIR SIN DO ÓÉANAMÍ." TÁINIG MÓNÁN IONGANTAIS AIR.

"A MÍC MO ÉCROÍDÉ," AR SEISEAN, "TAIBAIR T'AIRE, AGUS NÁ TEILG UAIT AN ÉCIRDE ÉUSS DIA ÓUIT CÚN GRÁS NA H-AICRÍSÉ D'ÍARRAIÓ AIR. MÁ TEILGIR, AN DÓIS LEAT GO DTIUBRAIÓ SÉ AN CÁOI CÉADNA ÓUIT AR BALL TAR ÉIS COIR MÓR DO ÓÉANAMÍ ? "

"A ATÁIR," ARSA MISE, "TUÍGIM GO MAITÉ GRURAB AMHLAÍÓ TÁIR AR MAITÉ LIOM AGUS TÁIM BUÍDHEAC DÍOT. AÉT TUÍG-SE, A ATÁIR, GO DTUGAS-SA CÚL AR DIA D'FIONN AN CÓIR DO ÓÉANAMÍ ; AGUS DÁ ÓFGAÍNN ÓR AGUS SAIÓBREAS NA CRUINNE AGUS RéALTA NA SPÉIRE NÍ TRÉISPINN AN T-AN-MÍAN ATÁ ORM CÚN AN CÓIR SIN DO ÓÉANAMÍ. NÍ TRÉISPINN ! "

"MO ÉRUAJS ÉU ; MO ÉRUAJS ÉU, A ÓUINE ÓOICT !" AR SEISEAN. D'IMTÉIG SÉ, AÉT TÁINIG SÉ AR AIS ARÍS LÁ AR N-A ÓÁRAC.

"A ROIÐEÁIRD," AR SEISEAN, GO SÉIMÍ, LIOM, "AN ABRAIR DO ÓAIDREACÁ ? "

"ÓAIDREOIREACHT SAN SÚIL LE LEAS ANAMA NÍL ANN AÉT SAOBNÓS. NÍ PéIDIR DIA DO ÓRÉAGAÓ LE CLUAIMIREACHT," ARSA MISE.

"TÁ AN CEART AGAT, A MÍC," AR SEISEAN. "AÉT DÁ N-ÍARRAINN-SE ORT DO ÓAIDREACÁ DO RÁD ANOCT, AN EITEOCTÁ ME ? "

"DA ÓUILIS LIOM ÉUSA D'EITEAC," ARSA MISE.

SEALLAS DO GO N-ABRÓCÁINN ; AGUS DUBRAS. TÁGAÓ SÉ CÚSHAM GACÉ AON LÁ AGUS D'FÍOSRUIJSÉADÓ DÍOM AN NUDBRAS MO ÓAIDREACÁ AN OÍDÉCÉ ROIÑE SIN AGUS NUAIR ADEIRINN GO NUDBRAS, DEIREIDÓ SÉ, "GEOÓAIR GRÁS NA H-AICRÍSÉ FÓS, A ROIÐEÁIRD."

CÁITÉADÓ SÉ TAMAALL DO GACÉ LÁ AG TAFANT NA

H-AITRÍSHE ORM. Bí sé comh séimh sin, comh cadún cneasta réiò ann féin agus oiread sin de buaiò na poisné ann sur oscalaó doras do ná féadfaidh sé réabair le poir-éigean.

FUAIR SÉ AN TREISE ORM! Do nochtas mo scéal mís-adhmaicreac do agus mo mí-rún díosgaitais. Ceapás go mb'féisdir do leigint dam tar éis sin agus go n-adhmócaidh sé go raiò an ceart agam, acht is amhlaidh fheurair sé ar a séimh-éapant. Sa deire do gheilleas. Ní raiò dul uaiò agam. Do gheallas do go ndéanfainn faoistín agus go utréigfinn an mí-rún. Ní peaca mé riám a leitheadh d'ácas ar aoinne agus bí ar an Achair Eoghan ó h-In an lá úd. Duine le Dia ba h-eadó é.

"An t-Achair Eoghan o h-In?" arsa mise. "An ndubrais an tAchair Eoghan o h-In?" Ní éag sé aon fíreagair ar mo céist. Do lean sé de'n scéal—

Do chait sé tamall eile dam' cheagasc agus dam' ullmú i gceáir faoistine. Féidir le deire bí sé sásta.

"Bí i gceáir i mbáraidh," ar seisean. "Cuir do ghiúde go cráibhéalach aonach é cùn na Maiestine Slánmhaire Muire agus iarr uirtí an mí-rún úd do chur amach as do cheann agus as do chumhaamh. Agus deimse aitris ar an Slánuiséoir, agus iarr ar Dia gan aon doicéallaítear croiòde do bheith ionnat acht maiteamhnaidh do éabairt do d' námaid."

Nuaire bí sé imtríse do cromas ar máctnamh. Bí tuirse orm agus do shíneas éarm ar an leabain. Bíos lán-tsásta i m' aigne. Bí an mí-rún scaipthe agus ní raiò aon éalúsgaú orm 'n-a òilte. Ní raiò aon níos ag déanamh tinnis dam; agus náh b'fearr amhlaidh é? Bí an dá chóir, ná, mar baodh ébra òamh a nád, na trá coirte maitte agam do Shábastín cheara

péin. Tuit mo éodla orm agus tairbheriúiseadó dám go raibh as ag siubal na sráide agus go bpeaca mé Sabaitín. Rugas ar dá láim air agus duibhreas go maicfinn dó a cionnta pé mar bí súil le Dia agam go maicfí mo cionnta dám péin. Aict éainig achrú ar m'aisling agus i n-ionad Sabaitín cad a cípinn aict corp mo miná agus corp mo leinb ar a h-uict ! uict !

D'éirigseas de gheit ; cùireas liujs buile agus bhéiceac asam !

"Diosaltais ! Diosaltais ! Diosaltais !" arsa mise.

Do échailiú luict preastail mé agus do riinneadar a ndícheall éun mé do cíúiniú aict do ríceas uaict amach as an oisbiodéal gan fanaímain le hata do chur orm.

CATHAROL XV.

NUAIR ÓSOS AMUÍS fé'n scaéair agus an saoşal móir corruişteac im' címcheall éainig an mí-nún éar n-aís agus do šealbais mo croiðe agus m'aisgne cón teann daingean sin nár péadas gan iongna do óganaí de'n meacctaict croiðe a bhos me éun & énreigsean. Do gáibh le ponn lem' croiðe é ; do leanas go dlúcht é ; éugas cút ar m'anam-čaraid cadoim, agus éugas cút i n-aict-hair ar Dia na Slóine.

Do cosnuigseas arís ar an lorgaireact. Ní ráib aon ruib eile ar intinn agam. Do cùireas an saoşal so agus an saoşal eile ar díbirt uaim agus níor leigseas d'aon níod teacht idir mé agus an ruib a b'i 'n-a aiom agam.

Níor éagánálas le comharcaíb Sabaitstín i mBuenos Aires. Ní raibh a chuaírisc ann. Pé áit a ndeaċaiò sé ní ðeaċaiò sé ann d'aistear luinje. D'fpeadas an méid sin do éructú go suiopte. Acht cár ngeċċab sé? Ní naġaō sé ó ðeas go h-áirite mar ná raib a ðóċain de'n saoġal mór corruiġċeac ann. Á, nárr ċaċair mór corruiġċeac Ríos de tanéino aġus caċair go raib tanraingt mór long uirtei leis? Ríos jaġ amras an céad caċair ar ċoir ðam triall pé n-a déim. Acht níor b'fūlāir ðam deaħa do ðéanam, mar b's leaċ-ħliaðain caillte ċeana aġam. Do ķuaðas ar bñrd luinje aġus do ķuireas an t-aistear pairrżej ðiom ó chuaċiò go caċair Ríos.

Do ķaiteas seaċtmien aġ cuairtiú na vteac ósta. Do leiginn orm seomra leabčan d'fpaċtu i nġac tis-ðiob; aġus do scríbinn "Sabaitstín Cuinceanta" sna leabrabib aoiżebacta. Nuair ġejb inn an reiħteat ķuiġe do ķuirenn a chuaírisc, acht a chuaírisc ní b'fuaireas.

Annsin do ķromas ar na cùl-sräideanna do ķuaírtiú. Aon tráċenċa ammán tar éis saoċair jaġ toraō do ķonnacas teac mór bráġaid-leabčan aġus "Suan-Lios Mairnēalaċ" 'n-a comharċaiò ar an Ūfār-dorus air. Do ķuaðas isteac. Ċainig fear veas téagħarċa beaħuġċe buiðe ķuġsam aġus d'fiaf-kuiġ ðiom cad a b'í uain.

"Seomra leabčan," arsa misse.

D'oscaill sé leabda.

"Cad is amin duit?"

"Dreasal," arsa misse.

"An b'fuiġ stoinne ort?"

"Ná bac leis an stoinneab; nif cuirħin liom 6. Cuir sios Dreasal." Do ķuiri.

"CAD IS AIMH DOO' LUING ?"

"AN SABAISTÍN CUINCEANTA."

"SABAISTÍN CUINCEANTA ?" AR SEISEAN. "NÁ
BÉ AG MAGAÓ RÚINN."

"NÍLIM AG MAGAÓ RÚT," ARSA MISE. "IS BEAG
AN FONN SUILT ATÁ ORM."

"AN ÓFUIL DO LONG AG AN SCALAÓ-PONT ?"

"TÁ ; ÉAINIG SÍ STEACÓ Ó ÉAINIB, ACH TÁIM-SE NÉIÓ
LEÍ ANOCT. BEIÓ LONG EILE AGAM I MBÁRAC. ACH
CAD É AN T-AÍMRAS SO TÁ AGAT AR AN LUING ÚD ?"

"NÍL—AÍMRAS AR BÍT," AR SEISEAN; "ACH NÁC
AIT AN RUAD É GURB É SIN AN T-AÍMHM ATÁ AR PEAR AN
TIOSÉ SEO ?"

DO GHÉIT MO CROÍBHE, ACH NÍOR LEIGEAS AON NIÒ ORM.

"IS AIT, SO DEIMÍN," ARSA MISE. "AN ÓFUIL PEAR
AN TIOSÉ ISTIG ANOIS ?"

"NÍL, AGUS NÍ DÓCA GO MBEID GO CEANN A ÓFAD."

"TEASBÁIN DAM MO SHOMRA, MÁS É DO ÉOIL É,"
ARSA MISE.

DO LAS SÉ ÓÁ COINNHL AGUS ÉUJS CEANN ACA ÓAMH-SA.
ANNSIN DO GHÁB SÉ SUAS AN STAIÚRE RÓMAT AGUS DO
ÉCREORAIÓ ME GO DTÍ SHOMRA LEABHTAN AR AN TRÍMHAD
URLÁR SUAS. BA ÓEAS AN SHOMRA É. DUÍRAS GO
RAIBHES BUIÓEACÓ DÉ, AGUS ÉUJSAS SÍNTÚS AINGSIOD DÓ. DO
GHÁB SÉ MÓRNÁN BUIÓEACÁIS LIOM.

"TÁ FÁILTE RÓMAT," ARSA MISE. "ACH IS É MO
MÁIRS GUR PEAR DOCT MÉ. DÁ MBEADÓ AN REIÓSE AGAM
NÍ AR DTAOBH LEIS AN MBEAGÁN SAN DO ÓEIPÉAD."

"DÁ LAIÑEAD É," ARSA AN PREASTAÍ, "DÁ ÓPAÍSAINN
A OIREAD Ó GHAC AOINNE ÓEINN IM' PEAR SAIDÓIR."

"IS BOCT AN DREAM NA MAIRNEALAIS," ARSA MISE;
"ACH IS DÓCA GO ÓFUIL THARASTAL MAIT ANNDO AGAT."

"MO CREAÍ !" AR SEISEAN. "THARASTAL, ARSA

tusa; ní tuarastal go dtí é! Ríte mo béal de'n fhuigseallaí agus de'n brúscar agus beagán déirce ó aonáinib."

"Agus cread párta ná téigír go dtí teac ósta éigin eile, mar sin?" arsa mise.

"Párta, go bhfuilim annso ó Óios im' leanb," ar seisean. "Táim oiread sin i dtaitiúise leis an láit nár mhaíte liom cíl do éabairt air aonais."

"Óe, náct cuma duit," arsa mise, "aict dul go cígs éigin eile agus baile níos fearr do chur ort féin."

Do bhruid sé éigiam i leit agus do rinne coisar liom.

"Bí thníte agam go dtí le déiðearnaíse," ar seisean, "le cleamhais do déanam le bean an tíche seo— agus is é sin do chongbairí annso mé. Go deimhnín, bí sí féin toilteannaí leis. Baóth móré an áise Óamh-sa teac ósta do bheirt agam seacás bheirt ag braic ar Óaoineibh eile."

"Agus cia an cíall nár pósadh siúd, mar sin?" arsa mise.

"Diaibhl Óamanta de Spáineolaíc do cheart annso buailte le leat-Óliaodáin ó shoin agus bréaghsail do chur uinrí. Do tréig sí mise agus do shaothair le Cuinceantha. Tá sé aici aonais agus b'fearr léi uaiú é. Aict coisar," ar sé, "is é an Cuinceantha céadna sin an madra is mustaraisé d'ár casaí orm riamh. Díonn sé 'n-a óuine uasal le saoítbh agus 'n-a ropaire cruaibhalaíc droch-mhúinte le bochtainibh. An bhfuil a phios agat gur buail sé mise aréir? Do buail, a mic ó! Aict ní raibh mo scian agam. Dá mbeadh—. Aict fán go mbuailiú sé arís mé—. Díosaltas; deans-díosaltas!"

"Ní ceart duit bheirt ag thníte le díosaltas," arsa mise,—ar eagla go mbainfeadh sé cosac dhom féin.

"CEART!" AR SEISEAN. "CEART, AN EAÚ? DÍOM-BÁIÒ ORT A AMADÁIN! CEART! NÍL CUIMNÉAMÍ AGAM-SA AR CÉART NÁ AR CÓIR, ACH A CÉART DE'N SCIADM DO ÉABAIRT DO'N ÓITHEAMHNAC ÚD."

BÍ FEARGS THÓR AIR. DO SHIUBAIL SÉ GO DORAS AGUS D'FAN TAMAILL AG ÉISTEACHT. ANN SIN D'IONTRUIÙ SÉ ÉUÍSAM.

"AR MÁIT LEAT A CHRAOÙ CÓSCAIR D'FEICSEINT?" AR SEISEAN.

"DAÚ MÁIT," ARSA MISE.

"LEAN MÓ, MAR SIN," AR SEISEAN.

DO ÉABAÍMAR SÍOS AN STAÍDRE. DO STAD SÉ OS COMHAIR DORAS AR AN DARA LOCTA. D'OSCAIL SE AN DORAS SO H-AIREAC; AGUS DO CUAID ÓSTEAC.

"LABAIN GO RÉIÒ A'S GLAOIÒ GO H-ÍSEAL,

DAS AR DO BÉAL, IS DAOÍSAL BÉIT CÁINNTÉAC," AR SEISEAN.

D'ÁRDUIÙ SÉ AN CÓINNEAL GS A CHIONN.

"FÉAC AIR SIN," AR SEISEAN. "FÉAC AIR!"

D'FÉACAS. DO LEAT MO SHÚILE ORM. CAD A ÓEAÚ ANN, AN DÓIÙ LEAT? CROICEANN PLAITE! CROICEANN MO PLAITE FÉIN, A ÓWIÑE, AR CROCAÙ AR AN MBALLA GS MO CÓIMAIR! TÁINIG TOCT FÉINGE AGUS SEINBÉCIN IM' SEÓRNÁIS.

"IONGANTAS ATÁ ORT, AN EAÚ P?" ARSA AN FREA-STALAÍ. "NÁ BÍOD, MÁISE. DÁ MBAÓ AIÉNID DUIT É SIÚD NÍ ÓEAÓ IONGANTAS ORT. NÍ RAIBH AON DRAÍSHAN AIR BÁS MILLTEAC D'IMIRE AR ÓWIÑE NUAIR BÍ THUÍT AIGE LE DÍOÍSHALTAS....."

"CÉ H-É?" ARSA MISE.

"CÉ H-É?" AR SEISEAN. "CÉ H-É ACH CUINCEANTA; CÉ EILE ÓÉANPRAÓ A LEICÉID? CUINCEANTA, SAN ATMÁRAS, DO CUIR CÚN BÁIS AN TÉ A MBA LEIS AN PLÁITÍN SIN.

AGUS DO SCÚMHAIDH PLÁITÍN A CHINN DE LE CORP MILLTEACHTA AGUS FUACÁA AGUS DIOGHALTAS. AN ROPAIREO GRÁNNNA DROCH-BEARTAÉ! ÉIST! TÁ SÉ AG TEACHT ISTEAÉ. RIC LEAT SUAS AGUS BÍODH BAS AR DO BÉAL AGAT. CUIMHNIS AIR SIN; BAS AR DO BÉAL."

D'IMÍTGÉAN GIOLLA SÍOS AN STAIÓRE; CÓGAS FÉIN AN PLÁITÍN AGUS DO CHUIREAS IM' PHÓCA É. DO MHÚCÁS AN SOLUS.

CAIBIDÍOL XVI

D'PHÉACAS SÍOS AN STAIÓRE AGUS DO CHONACAS RIÓCT FÍR. DO ÓRUIDEAS ISTEAÉ SA TSÉOMRA. NÍ RAIBH LÉAS SOLUIS ANN NÁ AR AN STAIÓRE ACHT OIREAD. TÁINIG AN PEAR ANÍOS, ACHT DO GHABH SÉ SUAS AN STAIÓRE CHOR DORAS AN TSÉOMRA.

NÍOR CHIAN GO DTÁINIG PEAR EILE ISTEAÉ. CHUAIDH SÉ SIN, LEIS, SUAS CHARM. TÁINIG AN TRÍMHAIDH PEAR AGUS AN CEACRAMAIDH AGUS AN CÚIGMHAIDH PEAR ANÍOS, AGUS DO GHABADAR GO LÉIR CHARM SUAS. FÉ ÓDEIRE DO CHUALAIDH MÉ COISCÉIM ÉADTRÓM CHUÍSAM. BEAN, GAN AIMRAS, ARSA MISE, LIOM FÉIN, AGUS DO CHÉICEAS SUAS CÚN MO CHÉOMRA FÉIN. DO CHUAIDH AN BEAN ISTEAÉ SA SEOMRA AS AR CHÉICEAS-SA AGUS DO DÚN AN DORAS 'N-A DIAIDH.

DO GHABAS IONAD AG GIALL MO DORAILS AG FAIRE SÍOS AGUS AG FUIREACHT AR MO NÁMAIDH. IS DÓCHA GUR CHÉICEAS TRÍ UAIRÉ A CHLUIG ANN; AGUS BÍ FÍR AG TEACHT AGUS AG IMTEACHT I GCAITHEAMH NA H-AIMSIRE SIN, 'N-A NDUIINE ANOIS AGUS ARÍS AG SÍOR-ÓBÍNSEOINEACHT ISTEAÉ AGUS AMAÉ. FÉ ÓDEIRE DO CHUALA BOCAIR D'Á CASAIDH INGLAS AN DORAILS COSAIG. TÁINIG PEAR ISTEAÉ. TÁINIG

sé aníos an stáitire, aict níon b'péidir liom é d'aithniú, ceal soluis. Á, sin é isteach sa seomra 'n-a bphuil an bean é! Tá solus an tseomra ar a éadan. SABAISTÍN! An peallaire cláon, b'í sé agam pé òuire, agus ní raibh dul uaim aige. Aict b'í an doras dúnta aige súl ar chumhicheas ar an ngníomh do cur i bpéidim. Aict pé an domhan é ní phéadfaínn an biceannáac do cur cun báis ós cóimair a mhná. Daibh lags liom é sin mar beart. Dar ndóigheachtainn fail ar ball cun an cuntas móir do shocrú agus an piaac práidíneac do óiol air. Seoibhainn, gan amras. Cuirpinn piléar—agus ní aon piléar amáin aict . . . aict fan; táid siad ag caimint.

SABAISTÍN: Cá bphuil an craoibh coscair?

AN BEAN: Ca brios daim-sa cá bphuil sé; ní orm-sa tá a círam.

SABAISTÍN: Ar caitheamh amac é?

AN BEAN: Níor caitheas. Agus tóig do caboraidear aict díom. Ní raibh aon baint agam léis. M'fhuat é. Ué!

SABAISTÍN: Minic aduibrais go gcaitfeamh amac é. Cá bphuil an t-oscadachán úd migéil?

D'oscail sé an doras agus do chuir gáir ar mígéil. Do chuir migéil uaille preacharca as ó fóctar an tíse. Do thún SABAISTÍN an doras, agus do thosnúis an siolla ar an stáitire do cur de aníos, agus é ag cnáimseáil ar a óicéail.

“Is fada an foighneamh agam leis é,” ar seisean, pé n-a piaclaiú; “Aict dar cnaíma na mairtír má’s droc-fhuadar atá pé aonach—is droc-fhuadar atá fum-sa, leis.”

Do chuaidh an siolla isteach sa seomra. D'fág sé an doras ar leathach ‘n-a óicéail. Seo í an cainint do chualaidh mise.

SABAISTÍN : CÁ ÓFUIL AN PLÁITÍN A ÓÍ AR CROCAÓ
AR AN MBALLA ANNSÚD ÉAILL ?

MIGÉUL : NÍ FEADAR-SA CÁ ÓFUIL SÉ, AGUS IS CUMA
LIOM.

SABAISTÍN : AR ÉOGAIS É, NÓ AN EOL DUIT AOINNE
EILE D'Á ÉOGAINT ?

MIGÉUL : NÍ H-EOL DAM AON NIÚ.

SABAISTÍN : TABAIR ÉUÍSAM ANÍOS LEABHAR NA
N-AOIŞE.

D'IMTIŞ MIGÉUL SÍOS AGUS ÉÁINÍS ANÍOS ARÍS AGUS
ÉUÍS AN LEABHAR DO SABAISTÍN. D'IMTIŞ SÉ SÍOS ARÍS.

NÍOR LABRAÓ FOCAL GO CEANN LEACHT-UAIRE. ANNSIN
DO ÉOIR SABAISTÍN ÉUÍSE AN GIOLLA ARÍS. ÉÁINÍS SÉ
ANÍOS AN STAIØRE AGUS PEARS AGUS AN-MÓR AIR.

"NÍ CÉAPANN SÉ GO ÓFUIL AON RUÍ LE DÉANAMÍ AGAINN
ACHT ÓEIT AG FRIOCHÁLAM AIR," AR SEISEAN. "SO
MBEIRIŪ AN DONAS LEIS É FÉIN AGUS AN PLÁITÍN SALAC."
DO ÉUAIŪ SÉ ISTEAC SÁ SEOMRA.

SABAISTÍN : CÁ ÓFUIL AN PEAR SO ? AN
DREASAL SO ?

MIGÉUL : CA B'PIOS DAM-SA CÁ ÓFUIL SÉ ?

SABAISTÍN : AN ÓFUIL SÉ ISTIŞ NÓ AMUIŞ ?

MIGÉUL : AN AMHLAIDH CÉAPANN TÚ NÁ FUIL DE CÚRAM
ORM-SA ACHT ÓEIT AG FAIRE AR AOIŞIBH AN TIŞE SEO
PEACÁINT AN ISTIŞ NÓ AMUIŞ ÓEIDÍS.

SABAISTÍN : A CÍNN-PEIRCÍN ÓLONOÍSÉ, NÁ TABAIR
MAR SIN LIOM NÓ BAÍNPÉAD-SA AN COINT DED' SRÓIN
DUIT.

MIGÉUL : AGUS AN CHOICEANN DE PILOOSC MO CÍNN,
LEIS.

NÍ PIOS DAM GO CRUINN CAD A ÉÁRLA EATORCHA ANNSIN
ACHT DO ÉUALA BUILLE D'Á ÓUALAÓ AGUS PEAR AG TUÍTIM,
AGUS ÉUALAIDH MÉ AN ÓEAN AG SÍLAOÚDAC AR CÓNGAÍM

réitítear. Annsin do connacas an bheirt fear, agus iad i ngréamannaíod teanna cruaða a céile ag teadct amach an doras agus ag dul treasna an staidore anonn go balla, agus anall agus anonn; do connacas scian i láimh an siolla agus é d'iarraidh í éun: gcroíde Sabaistín agus Sabaistín a d'iarraidh an scian do chur de. Dá gcaitinn lem' námaid cabh'fios dam ná go mbuailfimh miséil, agus dá b'fíomh sin d'fhanas go socair liom féin. Ói cóimhneac cróda láidir d'á déanamh ag miséil, nuad nár bhraitheas ar a dealbh agus ar a déanamh. Acht doibh síos Sabaistín ná é agus ba ghlice é, san imreagásail. Tug sé cor coise do miséil agus do chuiteadar ar aon i ndiaidh cinn síos an staidore. Cuadar go bun an staidore ag ionntóid éar a céile. Annsin do éuir duine aca scread uathúasaí péime as. Do riúeas síos cóimh tapaird agus doibh féidir liom é, acht ní raibh acht leac-slige síos nuair échala an doras cosais d'á déanaidh de píleasc fé mar bhean duine ag teicheadh ar eala tóra. Táinig triúr fear anuas an staidore agus coinnle ar lasaoid aca. Táinig bean anuas 'n-a ndiaidh agus scannraodh uirtí. Connacamar corp 'n-a luirge ag bun an staidore agus scian go peirc 'n-a gcroíde. Ba h-e corp miséil é!

Agus bí mo námaid imteigthe uaim-se!

Óios díreach ar thí é leanamaint an uair do éuir an bhean screacáid baictaí scannartha aisti agus do chuit le taoibh an éuir. Ní fios dam ar cailleadh leis an scannraodh í nó nár cailleadh, mar níor fhanas ní ba sí.

CAIBIDÍOL XVII.

D'iompuíðeas uača ar luas le méid mo óíombádha agus do leanas Sabaistín agus is mé bí go searbdíom féin. Do čaitéas an oíoché le sealgaireacáit sráide ag breačnú aigcte acáit mac samail do Sabaistín níor éárla liom. Do čuaðas síos éun an čalaó-puirt agus do breačnuišeas na longa, acáit ní bphairneas a éuairisc.

An n-oscailt na siopaí ar maidin čuaðas isteach i siopa bíò agus do gílaoðas óupán cairfe agus gneim aráin. Tugadó dam iad. Ní pheadar an mbeado sé de óánuíðeacáit ann teacáit isteach—n-a leitíod seo d'áit ? arsa mise im' aigse féin. Acáit ba baocht an smaoineamh é sin, dar liom. Óeado fuacht an phobail air, dar n-dóig, agus is amhlaidh óeannódchað sé bairéig in aráin agus d'íosað as a poca é. Táinig a lán daoine isteach diaid i ndiaid agus do šuíðeadar éun buir. Tugás súil gíear ar gá c uile óuine aca. Fé óeire, nuair bíos réiò, do labras le preastalaí.

“ An mbeid aon long ag dul ó éuairiù ó Ríó indiu ? ” arsa mise.

“ Beid,” ar sé, “ An Réaltan ” ar a h-aondéas, ag dul go pará.”

Óios díreach ar tí óul agus an t-eileamh do óiol-nuair éonnacas é ! Táinig sé isteach agus do šuíð ar m'aighaid ag an mbórd. Ba óeacair dam gíilleabú do ráðarc mo šúl féin. Acáit b'sin é é gan amhras. Níor gílas uamhan ná meatctaít, sceon ná scáthmaireacáit mar gheall ar an ngníomh a bí le déanamh. Do láimisišeas mo mion-šunna acáit ní pheadrainn gan

LABAIRT LEIS SUL A MAIRBEOCAINN É AGUS A ÓROC-
GNÍOMHARCA DO CASAÙ LEIS.

"IS ÁDÓMARAC AN TEACHT AGAT É," ARSA MISE.

"AN AMBLAIÒ TÀ AN TIOMALTAS AR FEOADAS?" AR
SEISEAN. DO BAIN GLÓR A ÙÉIL PREAB ASAM. NIOR
B'É GLÓR MO NÁMAD É. D'FEACAMAR AR A CÉILE AGUS
BA LÉIR DAM NÁR AIÉIN SÉ MÉ. Á, SÚIL RIADAÇ A ÙÍ
AIÑGE: SÚIL DONN A ÙÍ AG SABAISTÍN; ANN SIN CHUÑAS
FÉ NEADERA GO RAIB SÉ SEACHT N-GRÍAC NÍ BA CHÉASRAIGE
NÁ SABAISTÍN: AGUS GO DEIMÍN BA MÓR AN FAILLIGE
DAM SAN É SIN A CHABAIRT FÉ NEADERA AR DTÚIS; AGUS
'N-A CHÉANNTA SIN ARÍS ÙÍ AN FEAR SO CROM-SHLIMNEÁNAÇ.
CAD A ÙÍ ORM I N-AON CHUR? ACHT GO DEIMÍN B'IONGANTAC
AN FAD AN CHOSMULACHT A ÙÍ AIÑGE LE SABAISTÍN. ACHT
NIOR B'É É.

"IARRAIM MAICÉAMNAS ORT, A DUINE UASAIL,"
ARSA MISE.

"TÁ FÁILTE RÓMAT, A DUINE CHÓIR," AR SEISEAN.
"CHÉAPAIS GUR CASAÙ AR A CÉILE CHÉANA SINN, ACHT NÍ
UDÍS LIOM GUR CASAÙ. IS MINIC AN DEARMINAD CÉADNA
'A DÉANAM AGAM FÉIN."

"NÍ CUIMÍN LIOM AN DEARMINAD CÉADNA DO DÉANAM
RIAM ROIÑE SEO," ARSA MISE.

"FÉAC AIR SIN, ANOIS!" AR SEISEAN. "NAC CHÉAR-
CHÚISEAC AN DUINE CHU. ACHT MARAN ÓROC-MHÚINEAM
A FÍAPRUIÒ ÓSOT CAD IS AIMH DOM' LEAT-CHUPLA?"

"CHUNCEANTA: SABAISTÍN CHUNCEANTA," ARSA MISE.

"CHUNCEANTA?" AR SEISEAN, AGUS CHUIR SÉ SEASAM
'N-A SHÚILIB LE NEART IONGANTAIS MAR BA H-EAO. DO
CHLAON SÉ A CHÉANN CHUÑSAM ANALL.

"COGAR I LEIT," AR SÉ. "NAC É SIN AN FEAR A
FHUILTEAR AR A CHÓIR MAR CHÉAILL AR FEAR DO MARBÚ
ARÉIR?"

"IS DÓCÁ GURB' É" ARSA MISÉ.

"IS OLC AN ÓAIL ORM-SA MO CÓSMULACHT LEIS, MAR SIN" AR SEISEAN. "D'FÉIDIR GURB' AMLAIÓ ÓEIPÍ AR MO ÉDÍR-SE MAR SEALL AIR."

LE LINN NA CAINNTE SIN TUGAS FÉ NDEARA SARSÚN DO ÓEIT AG TEACHT 'N-ÁR DTREO. DO SHÉASAIÓ SÉ FÉAD AGUS ÓEIPÍ AG DASAINT DO SHÚILE, LEACHTIAR DE CÁCAOIR MO CÓIMARSAN. ANNSIN D'ÉIRÍS BEINT FEAR Ó BÓRD EILE AGUS TÁNGADAR ANAÍL. DO SÁBHADAR IONAD AR ÓEIS AGUS AR CÍLE. DO LABAIR DUINE ACA.

"A SABAISTÍN CUINCEANTA," AR SEISEAN, "TÁ COIR D'Á CÚR ID'LEITÍ; SÉ SIN, GO NDEARNAIS MIÉGÚIL CALÚRA DO DÚNMARBU GO FEALFTAÍC ARÉIR; AGUS CUIRIMÍD TOD' SÁBHÁIL TU."

NÍOR LABAIR AN FEAR POCAÍ ACHT A DÁ LÁITH DO SHÍNEADÓ CHUCA. DO CHUIREADAR GEIMEAL ORCA; AGUS DO SHIUBAIL AN TRIÚR FEAR SÍOS AN TSRÁID. DO SHIUBLAS FÉIN 'N-A NDIAID. NÍOR B' FÉIDIR LIOM AN SCÉAL DO TUIGSINT I N-AON CHOR. SA SHIUBAIL DAM, CÉ CÍPENN ACHT AN SARSÚN DO RINNE AN FÍSEOIREACHT, AGUS DO LEANAS É.

DO CHAIT SÉ TAMALL MAIT AG RIŞNEÁIL, AG BREACNUÍ SO, SUD, AGUS AG AIŞNEAS LE SARSÚN EILE A CASAOÙ SA SLIĘE AIR. FÉ ÓEINE DO DÍRÍS SÉ AR SHIUBAL GO RAONDÍREACHT, MEARN. TUG SÉ AŞAIÓ AR AN SCAЛАD-ÞONT AGUS DO CHAIÓ AR BÓRD "AN RéALTAN." I SGEANN CÚIS NÓIMEAT TÁIMIG SÉ I DTÍR ARÍS AGUS BEARTÁN FÉ N-A OSCAILLÍ AIGE. ANNSIN DO SHIUBAIL SÉ MÍLE GO LEIT SRÁIDHE AGUS DO CHAIÓ ISTEACHT I SIOPA. D'FÉACAS AR AN ÓFRÁN-DORUS—

"47 Alphons Hualpa : Bréig-rioctóir 47"

DO CHAIÓAS ISTEACHT.

"Bréig-rioct, A DUINE UASAIL ?" ARSA FEAR LIOM.

"Bréig-rioct AGUS DATUŞCÁN," ARSA MISÉ.

"CRÉAD É AN DREACÁB ÁIL LEAT, A ÓUINE UASAIL ? CIA ACA B'PEARR LEAT ÓEIT ID' SPÁINEAC, NÓ ID' PHUNCÁNAC, NÓ ID' SHASANAČ, NÓ ID' FRANCAČ. . . . ."

"DEIN FRANCAČ DÍOM," ARSA MISE.

BÍ FÉASÓS ČIUÍS ÓUB ORM AGUS LEIS SÉ DEICÉ NÓ DÓ DÉAG SCOR DE'N DEIMHEAS TRÍCI. DO CRÉAM SÉ AR M'AĞAIÓ DO SMEARAÓ LE DAÉT. ČARRAING SÉ AN DUAL PÉ ÓUN MO SHÚL, ČAR M'ÉADAN AGUS ČAR MO MÁLAINN; DO ĆUIMIL SÉ DEM' FAÚRAIÓ É, DEM' SHRÓIN, DEM' ÓEAL FOCÁTAIR AGUS DEM' ÓEAL UACÁTAIR.

"AR MÁIC LEAT GRUAIS DO ĆUR ORT ?" AR SÉ.

"DAÓ MÁIC," ARSA MISE.

NÍ RAIBÓ SÉ CÚÍS NÓIMHEAT AG CUR GRUAIGE ORM.

"ÉIRÍS ANOIS AGUS FÉACÉ SA SCÁCÁN," AR SEISEAN.

DO DÉARCAS SA SCÁCÁN. SO DEIMHÍN AGUS GO DÉARÚCA NÍON AIÉNIŞEAS ME FÉIN.

"TÁ DO ĆEÁRD GO MAIC AGAT," ARSA MISE.

"TUSA AN TRÍMHADÓ FEAR AR AR ĆUIREAS BRÉIS-RIOCH INDIÚ," AR SEISEAN. "AN ÓEIRT EILE BÍ ANNSO RÓMAT SÉ ČEASTAIS UACÁ A CT A NDÁ ÓREACÉ DO MÁLARTÚ D'Á ĆEILE. CAD DEIRIR LEIS SIN ?"

NÍ RAIBÓ AON RUÍ AGAM LE RÁÓ 'N-A ČAOÓ MAR DO ÓAIN SÉ PREAB MÓR ASAM. D'ÍOCAS É AR SON A ĀDOČAIR AGUS DO ŠAŪAS AMAC.

CAIDÍDIO! XVIII.

DO CRÉMAS AR MÁETNAÍ. DO BÍ DREACÉ ŠABAISTÍN AR AN ÓPEAR DO ŠAŪAÓ. BÍ DREACÉ NADÚRNCHA AR FÍR SHÍN AR ŠABAISTÍN—ŠAN AMRAS AR UDÍMAN; AGUS

DÉANADH AN MALARTUÍS AÓ DREACHT I SCAOI AGUS GO ÓFÉADPHAOÍ SABAISTÍN ÉALÓISHAÓ AS AN SCAÉAIR I RIOCTÉ AN PHÍR EILE, AGUS DO RéIR DEALLRAIM, I ÓFÉISGIL GHNÓTAH AN PHÍR EILE, LEIS. MUNA MBEAOÍ SURABH AMHLAITH ÓÍ, DÉANPÁOÍ SÉ AN GNÓ DO SABAISTÍN A RIOCTÉ FÉIN D'ATHRÚ. CUIRPHÍ NA SÍOTMHAOIR DE LORG SABAISTÍN LE GAIBHLÉAN PHÍR EILE; AGUS NÍ ÓEAOÍ LE DÉANAMH AIGE SIN ACÉT A AGSAIDH DO NIJÉ I SCEANN LAE NO ÓÓ AGUS CHAITHPHÍ SCAOILEADAÓ. ACÉT CIA AR Ó’ É AN PEAR EILE? PEAN TAISTIL, GAN AMHRAS. Á, DO CHUIMHNIJÉAS AR CHUNUS AN SARSÚIN CÚN NA LUINGE. ÓÍ SÉ RéIOTHÍSTÉ AGAM PHÁ ÓDEIRE!

CHUAÐAS SÍOS CÚN AN CHALAÐ-PHUIRT AGUS CHÉANNUIJÉAS TUICÉAD CÚN DUL GO PARÁ. DO CHAÐAS AR BÓRD “ AN RéALTAN ” AGUS DO SÍLACAS M’IONAD CÓIR IMEASC MO CHÓM-CHAISTEALAILDÉ.

DO CHUIREAS CHACHT UILE ÓUINE ACA—GO PHÍU NA MBAN—PHÉ CHÉAR-ÓNEACHTÚ, ACÉT A CHAMAIL NÍ RAIBH ORCA.

CHUÑAS M’AIRE ANN SIN AR LUÉT PHÉADHMA NA LUINGE AGUS CÉ GO RAIBH ÓUINE NO ÓÓ D’Á CHOI RT AGUS D’Á AOIRDE ORCA NÍ RAIBH ÓUINE D’Á CHAMAIL ORCA. DUBRAS LIOM PHÉIN SEACHT N-UAIRE AGUS SEACHT N-UAIRE PHÓ SEACHT NÁ PHÉADPHAI BRÉIJ-RIOCTÉ DO CHUR AIR A CHÉILPHÉAOÍ A CHNUAÐ ORM. MÁ ÓÍ AON RUÍD AR SAOGHAIL D’Á ÓFÉADPHAINN ÓEICHT LÁN-TSUIÓTÉ, B’É SIN GO RAIBH SABAISTÍN AR BÓRD AGUS GO RAIBH SÉ AR PHUINNINN NA LUINGE. ACÉT NÍOR Ó’ PHÉIDIR LIOM É AIMSIÚ. ÓÍ SÉ PHÉ ÓRAOIÓSEACHT.

DO CHAIÉAMAR SEACHT LÁ AG DUL GO PARÁ. AN SEACHTMHAÓ LÁ—AGUS “ AN RéALTAN ” AGUS DÉANAMH ISTEACHT AR ÓEAL AN CHUAÍN—DO CHONNACAS AN CHIADTACH AG DUL ISTEACHT ’N-A ÓOI CTÉ. CHÁINIS SMAOINEAMH IM CHÉANN, AGUS DO LEANAS É.

“ AN ÓFÉADPHÁ A INNSINT DAM, MÁ’S É DO CHOI LT É,”

AR SA mise, "an bpuil fear darab ainm SABAISTÍN Cuinceanta ar bórd aghat?"

"D'fheadfainn gan amras" ar seisean. "Suidhios."

Do shuibeas. Do ciongáid sé a aghaidh iompairisce uaim agus d'oscaill sé leabar. Carraing sé barr a méire síos ar fáid an leabair.

"Níl," ar seisean. Agus annsin, pé mar béal atá-smaoineamh 'á déanamh aige duibhaint—

"SABAISTÍN Cuinceanta? Is dóighe liom gur airigheas an t-ainm sin céana. Fán. Dar nódóighe, d'airigheas. Ná c é sin an fear do mairb an fear?"

"Is é," arsa mise.

"Agus is dóighe liom go scualaidh mé an maidean a d'fágamar Rio gur gába é," ar sé.

"Níor gába é," arsa mise.

"Á, nár gába? Mór an truaigh sin. Is dóbá so bpuilir-se ar a tóin," ar seisean, agus iar n-a ráid sin dó d'oscaill sé coiprín agus do tóig amach as tuairisín gainid teann trom.

"Créad é sin, led choil?" arsa mise.

"Ná fuil fíos aghat cad le n-aghaidh é sin?" ar seisean, agus do érom sé ar an smaictín do lúbaidh.

"Níl," arsa mise.

"É seo," ar seisean, agus do éuir sé briathar fneagra i n-íúl dám le buille éacraí de'n smaictín sa leac-céann. Is tapa éuir sé suan orm. So deimhn, is dóbá gur síl sé go raibh manb, mar do strac sé leis mé isteach i gcuil-tseomra agus d'fág annsin mé go faon lag, sínte ar an urlán. Acht ba éruaibh mo plaois-sa ná mar céap ar bithearnaíochtais agus do dhúisighreas as an néall i gceann tamaiti. Bí duibhán im' céann agus do móruisighreas mo féin

GO LAS. D'FÉANAS IM' SHUÍDE AR AN URLÁR NÓ GO DTÁINIS MO NEART AR AIS IONAM. ANN SIN ÉUGAS IARRAÍT AR AN DORAS D'OSCAILT, ACHT ÓÍ SÉ DAINGNÍSCTE. DO BUAILLEAS AN DORAS AGUS DO BÉICEAS ACHT NÍ ÓFUAIREAS PREASRA. ÉUGAS SEACHT N-IARRAÍT AR AN DORAS DO BÁINT D'Á DAINGNÍB ACHT DO TEIP ORM.

SCOILT DE SHÉOIMRÍN CUMHANG DORÉA ÓÍ ANN, SAN ACHT AON FUINNEOGÍN AMÁIN AIR AGUS I SIN DÚNTA CÓMH DLÚCT SIN NÁN B'FÉIDIR LIOM I OSCAILT. NUAIR ÓIOS TRÍ UAIRE A ÉLUIG ANN ÓIOS DOM' MUCAÙ CEAL AEIR. NÍOR Ó'FULÁIR AN FUINNEOG DO BRISEAÙ. DO BUAILLEAS I LE CEAP MO MION-ŞUNNA AGUS ÉUIT AN SHLOINE AMAC AR URLÁR NA LUINGE. TÁINIS FEAR ÉIGIN CÚN NA FUINNEOGÍSE AGUS D'FÉAC ISTEAÍC.

"OSCAIL AN DORAS, MÁ'S É DO COIL É," ARSA MISE LEIS.

"CAD A CHONGBAIÒ ANN SIN ÉU GO DTÍ SEO ?" AN SÉ.

"MO CHODLA DO ÉUITIM ORM," ARSA MISE.

"NÍL NA H-EOCRAÇA AGAÍNN," AR SEISEAN, "AGUS NÍ FÉIDIR FÓIRITÍN DO DÉANAM ORT GO DTAGAÍÒ AN BIAÓTAÍ NUA AR BÓRD."

"AN BIAÓTAÍ NUA ?" ARSA MISE. "CAD A BÁIN DO'N BIAÓTAÍ EILE."

"Ó, TÁ DAIRTLIMÉAD IMTÍSCTE," AR SEISEAN. "CÓM LUAÍT AGUS FEISTIGEAOÐ AN LONG COIS FUIRT D'IARR SÉ A ÉHARASTAÍ AGUS D'IMTÍS. TÁ NA H-EOCRAÇA AG AN BIAÓTAÍ NUA. DO CONNAC FÉIN AN CÉIM-LUING-SEOIR ḡÁ DTABHAIRT DÓ. TÁ SÉ SA CHAÍAIR PÉ LÁCHAIB ACHT NÍ DÓIG LIOM GO MBEIÒ SÉ A ÓFAD. ÓIOÙ AN FÓISNE AGAT GO FÓIL."

CAIBIDÍOL XIX.

Óí sé 'n-a oíðche dorcha an uair éainig an biaðtac ar bóna. Do chuala é ajs oscailt dorais an tseomra tosaig. Do bhuaileas ar mo doras. D'oscail sé é.

"Cád a bain duit?" ar seisean.

"Codla do éuitim orm," arsa mise.

Do las sé solus agus d'fheácmar ar a céile. Do chuaðas-sa i ndiaidh mo cùil go tapa uaiò.

Óí miséul, an fear do marbhúisgeao, 'n-a šeasaím im' láchair. Nó a šamail, ceaċtar aca.

"An tú miséul?" arsa mise. Do crom sé ar gáini.

"Ní mé," ar seisean, "is mé Manoel, leaċ-ċéplu do miséul."

"An pada ó chualaiò tú scéala uaiò?" arsa mise.

"Ráicé," ar seisean.

"Ní h-eol duit, mar sin, go ńpuil do dearnáráċair manó," arsa mise.

"Maró!" ar seisean agus scannraó 'n-a għnūis. "Maró? Miséul maró? Ná h-abair liom, a duine, go ńpuil dearnáriċčin mo ċroiodé maró. Ó ńbo, cau veir tú?"

"Tá miséul Calúra maró," arsa mise. "Déanaó dúnmarbað air agus do connacas fén 'á maróu ó."

Do crom Manoel ar lóġóineacit ar nōs leinó.

"Eist do béal go fóil agus leig dam an scéal d'innisint duit," arsa mise.

Do dún sé an doras agus do šuio sios lem' Ais. D'inniseas an scéal go cruinn beaċt dó. Do tħosnuiġ

SÉ AR AN 1650IREACHT ARÍS AGUS DO ÉIREAD A ÓASA AGUS DO STÓT AN SGRUAIS D'Á CÉANN FÉ MAR ÓEADÚ SÉ AS A CÉILL; ÍAN DE PÓRT AIGE ACÉT “MO LEAT-CÚPLA DOCT DÍLIS,” AGUS “DEARBRÁI CRÍN MO CROÍDE,” AGUS “CAD A DÉANFAD 'N-A ÓIAITÓ I N-AON CÓR, I N-AON CÓR,” 1 SCAOI AGUS GO RAIBH SÉ DAM CÓR LE N-A LEAMH-CHAOINEADÓ.

“ STAD,” ARSA MISE; “ I N-AINM ĆRUIM, STAD DE'N PHUÍSAIL SIN AGUS NÁ BÍ A'M CRÁDHAÓ LE CAOINEADÓ ÍAN CÉILL. MÚSCAIL DO MEANMA, A ÓUINE, AGUS CUIMNIOSH AR LEIGEAS ÉIGÍN EILE AR AN SCÉAL SEAÇAS AN SÉIDEÁN SO ÍAN ÉIRPEACHT.”

DO PÓREABH MANOEL 'N-A SHÉASAMH AGUS CRARRAING SCIAN AS A PÓCA AGUS DO LÉIM ANOINN AGUS ANAILL AGUS AN SCIAN Á DRANTÚ AIGE AR SHAMAIL A NÁIMAD.

“ ÓC Ó ! MO ÓEARBRÁI CRÍN AGUS MO LEAT-CÚPLA FÉIN ! MO MIJÉUL MILIS MIN MACÁNTA NÁR SGRÁDHAIS AN SACÓSAIL NÁ NEITHE AN TSAOJSAIL NÁ DUINE AR BIC ACÉT MISE, MANOEL, A CROÍDE ! ”

“ SCÉAL CRÁIDHTE ORT, AGUS ÉIRIOSH AS ! ” ARSA MISE.

“ Ó BÓ, BÓ ! MO LÉAN GUIRT ! ACÉT—DAR ĆNÁIMA NA MAIRTÍR, DAR A ÓPUIL NAOMÍCHA AGUS DAMANTA, ACÉT NÁ DÉANFAD STAD NÁ STOANAÓ CÓIÓCHE NÁ GO BRÁT NO GO NDÉANAD ÍÓÐBAIRT ĆUIRT AN DÚNMARÓTÓRA 1 NDÓSAIL BÁIS MO ÓEARBÚ—ÓEARBÚ—BRÁCAR ! ”

“ CIÚINISH ORT FÉIN, A MANOEL,” ARSA MISE. “ AN BIAÓTAÍC A BÍ AR AN LUING SEO RÓMAT-SA AN PEAR A MAIRB MIJÉUL.”

ΤΟΥΣ ΑΝ ΚΑΙΝΗΤ ΣΙΝ ΑΡ Α ΜΕΑΒΔΑΙΡ Ε.

“ CAD DEIR TU ? CAD DEIR TU ? ” AR SEISEAN. “ AN É ÓDAIR LIMÉAD ADEIRIR DO MAIRB É ? ”

“ NÁ DUÓRAS LEAT Ó CIÁINIBH GUÍRÓ’ É CIUNCEANTA DO MAIRB É ? AGUS IS É CIUNCEANTA AN BIAÓTAÍC DO BÍ AR AN LUING SEO AG TEACHT Ó RÍO.”

"Á, seaú, seaú; tuigim an scéal a nois," ARSA Manoel. "Ağus tá Cuinceantha ar a cheileadh uaim a nois ağus ní fios cá ófairspearr é. Acht caitear é faighail. Caitear; ağus é marbú!"

"An amhlaoibh atá fonn ort dul ar a long?" ARSA mise.

"San amhras ar domhan; láitheac donn," AR SEISEAN.

"Éist liom-sa ar dtúis go n-innisead scéal duit," ARSA mise. Ağus d'inniseas mo scéal féin do. Nuair ériúchniúiseas é d'fiafriúiseas cia de'n Óeirt agairn ar mó cús cún Śabaistín.

"Tusa is mó cús éigeacht mise is mó oic éige," AR SEISEAN. "Ní féadfainn an sochrú d'fágainte pút-sa ar eagla go dtéippseadh ort. Raeadh-sa leat."

"Triallaimis mar sin," ARSA mise; "tá an iomarca aimsire caillte céanna agairn."

"So réidh, a brácair," ARSA Manoel. "Tá mo chiall ag teacáit éigeamh arís. Cuardaijmí an áit seo."

Ói casóig ar crócaibh ar an mballa. Ói a fios agam nár b'í casóig Śabaistín í mar b'í sí ro-fairsing do. Fuaireamar litir i bhpróca na casóige. Ní raiú inte acht beagánín acht b'í moran éipeacsta sa beagán. Seo í an litir. Do címeádas go cúramac í.

[Do éarraing sé sparán as a bhroca ağus do shín eigeamh é. Ói an litir go cúramac sa sparán. Seo a raiú inte]:

"COMAR—SAN TEIP.

Fíche pá ódó ağus doicí acht trí,

Cuir ar an ndeis é cuir ar an gclí:

Má tá bréas ann darndóig b'ioibh—

Acht b'í-se féin ann i gceobáil a náoi."

Seabó, (ARSA Roibeárd, ag leanamhaint do'n scéal dho), ní Raiú do míniú ar an dtómas sin acht aoin míniú amháin. B'fuiris dám-sa é míniú agus pois fácta an scéil agam.

Bí cónmar éigin ag Sabaistín ar Óairtliméad; agus b'í ionad coinne d'á déanamh aige leis éun go ndíolfaidh sé an cónmar sin; agus ba h-é an t-ionad é acht ceacá an bhréig-rioctóra, agus an uain a naoi a céas.

Ba déimhiniú ar fírinne a raiú ceapca agam an litir sin. Níor phág sé aon amhras orm ná gur b'í Sabaistín an diaontaé a éags buille na tubaiste dám ar bord na luinge, agus go raibh an cheart-lorg mo námaid go dtí sin.

Níor b'aon maitheas beirt ag suachád an scéil a éuilleadh acht taibhaint féin lorgaireacht gan moill. Acht ní b'eadó Manoel sásta gan tuilleadh fagairseála do déanamh. Do chuaomhar isteach sa chúiltseomra. Bí ceirteacha agus neithe éagsamhla ann. Ní Raiú aon rud eile ann ar b'fíú áireamh; acht amháin ná Raiú Manoel sásta gan tolgán a dhaimid d'oscailt. Bí taibhí sa bfaileann agus é greamaiochté comhlúcht sin nár b'fheidir leis é bogaid. Fuaireas péim sean-tuaigheasach i gcuil agus éugas dó í. D'éirig leis an tolgán d'oscailt lei. Ní Raiú leat-istíos acht smután teagartá a dhuidh. Tágsé suas é, agus is ar éigin d'fhead sé é tágaint bí sé comh trom sin. Do chrom sé ar an aomuid do bualaodh le cul na tuaighe.

A TIARCAIS! Do éuit an smután as a céile 'n-a órá leat agus do scéitheadh píosaí bír amach ar an urlár! Bí órá céad píosa ann.

Is amhlaidh bí cuachaodh déanta ar an smután ceann ar n-aighdaiodh éun an t-ór do cur i dtuaisce ann.

CAIBIDÍOL XX.

Do báiliúseamar cùsáinn an t-óir ar deicimneas agus d'imcíséamar pé'n scatáir. D'fiosruiséamar solus i dtaoibh long agus traenac agus fuaireamar amach go ndearcáidé long an lá céadna go Atlanta ar a h-aon a clóis. Ar a dóthúas do scríobh "An Réaltan" an calaibh-áit.

"Tá sé imcísé go Atlanta," arsa Manoel.

"Is baogalaíc go bpuil," arsa mise; "agus ní beidh long eile ag dul ann go ceann seactmaine."

"D'fheidir go raiibh scáth air roimh aistear fairise eile," arsa Manoel.

"Ní fheadar ar éalam," arsa mise; "aict Tá rud eile sa scéal. Tá aitne aige ar mórán daoine sa catáir seo agus b'fheidir go bpuil cuairt d'á éabairt aige orca."

"Nil, go déimin," arsa Manoel. "Tá a fios ag sac aon go bpuiltear ar a éoir. Pé áit a bpuil sé tá sé fé éeilt."

Do scruiúseamar ar fanaímain i bpará go dtí go mbéaibh an céad long eile ag dul go Atlanta. Aict níor fanaímar díomáoin.

Do churdaigéamar caictear pará ó bun go barr aict ní fíocamar aoinne d'á shamail. Do chaitéamar sé lá le saoíar folamh.

Tráchtóna déibeanaíc an sémaibh lae agus ár meannma traoícta tré easba toraidé, do chuaibhmar isteach i dtiúsc ósta bheag leatáin solusímar cún bláthnín biú do chaitéamh agus ár scíobh do leigint go ceann tamall. Nuair bhíomar níodh do chuaibhmar go seomra an ionnlair.

D'FÉACAS FÉIN I SCÁTHÁN AGUS ÉUÍSAS FÉ NDEARA GO RAÚAS FÉIN MBRÉIG-HIOCT, AGUS DUÍRNAS LE MANOEL GO MBADH MIAN LIOM M'AIGHDÉ DO NIÑE, ACHT NÍ LEISPEADH SÓ ÓAM B.

"IS DEARÚCHÁ GO ÓFUIL AN DÍCHEATHNAÍC ÚD FÉIN DAICHTÉ AS AN NUÁ," AR SEISEAN. "AGUS BÍODH 'N-ÁR GSUIMHNE AGAÍNN NÁ BEIÐ AON ÓALL D'Á CÓRP SO-AÍCHEANTA ÓUÍNN ACHT A SHÍLE AMÁIN. NÍ FÉIDIR LE DUINE IAD SIN DO CHUR FÉ CÉILT."

AR DTÉACHT AMAÍC AS AN SEOMRA SIN DÚINN DO CHUALAMAR SIOLLA AS FÓSAIRT CLUICÍ.

"TÁ TOÑA AGUS ROÑA GAÍC CLUICÉ ÉUAS. SUAS AN STAIØRE LIØ, A ÓDAOINE HAISLE. TOÑA GAÍC CLUICÉ; IMIRT A'S AOIØNEAS. DUAILÍØ SUAS, A ÓDAOINE HAISLE."

DO ÓUAILEAMAR. ÓÍ SEOMRA MÓR FAIRISING ÉUAS, SOILLEO AR SILEADH B FRAIS, AGUS TUAIMÍM AGUS CAOÍSAD BÓRD AGUS CLUICÉ FÁ LEITÉ AR GAÍC BÓRD DÍOØ; FIR AS IMIRT AGUS FIR AS SEASAMÍ 'N-A DTIMCÉALL AGUS GILL D'A GSUR ACA. RINNEAMAR-NE MÓR-CHUAIRT AN TÍSÉ I GSÉADÓIR; DO ÓREAÍNHUISEAMAR AÍSCE AGUS NIØR ÓBACAMAR LEIS AN IMIRT. ÓÍ A MÁLAIRT DO CÚRAM ORAINN. NÍ FÉACAMAR B.

ANN SIN TOSNUÍSCÉAMAR AR MÓR-CHUAIRT EILE DO ÓÉANAÍM CÚN ÉISTEACHT LEIS AN GSAINNT A ÓÍ AR SIUÙAL. DO STADAMAR TAMALL MAITÉ AS ROIÒLEOGÍS AN SCUAIØBÍN, ÁIT A RAIBH NA GILL D'Á GSUR GO TIUÍS AGUS GO TÁBACHTAÍC. ÓÍ ÓN 'Á ÉATCÉAMÍ 'N-A CARNÁIN AR AN MBÓRD, AN ROIÒLEOG Á CASAØ, AGUS FÍOR-ÓEAGÁN D'Á RÁØ; INTÍNN AGUS MEANMA CINN NA ÓPÉAR GSABHA LE DRAOIØDEACHT IMEARCA. CAD DEIR TU NÁR GSABH AN DRAOIØDEACHT SIN MANOEL!

"DAØUÍ MAITÉ LIOM GSALL—AON GSALL AMÁIN—DO CHUR ANNSE," AR SEISEAN.

"Cuirinnis ar do mórú," arsa mise.

"Aon séall amáin— aon séall amáin!" ar seisean.

Tugas fé ndeara go gcasadh gacé ceannbhaic an roč do réir mar časadh an casaic ar a cor, agus sur ar deiseal do čriall ceart a časta. Dob é fear casta an roča fear an búird agus is leis sin do cuirtí na sill.

Bí fear caol árd 'n-a šeasaím le n-án n-ais. Bí sé comh árd le Sabaistín aictí bí dronn čiar idir a óa šlinneán air. Bí lasaú 'n-a ajsaiú, leis, agus croimbeal luat ar a béal uaċtair. Táinig an pءaċt čuig. Caiċeau ar t-ber ar gacé dat aict amáin an dears.

"Ar m̄ait le aon duine uasal seall do čur as an ndears?" ar seisean. "Aon uéas i n-ajsaiú a n-aon ar an ndears."

Do čaiċ Manoel deicé mbonn bixx ar an ndears. Do čas an fear caol árd an roč; do stād an ċorrós ar ajsaiú an dears. Bí buaiuté ajs Manoel.

Cuir an fear caol árd cnead as.

"Táim scriosta—scriosta!" ar seisean.

D'iompuig sé go peargacé ar Manoel. Ba h-é sin an čead raðarc a puaircas ar a šúlbu.

Sabaistín! Bí deirké ajsainn air!

Aict comh luat agus čonnaic sé sin Manoel—agus is dearbū sur síl sé sur b'ē miséul nó a šamail do bí ann—do čuir sé liuġ as agus d'imtiġ sios ar p̄aid an tseomra mar riċpeađ għarr-piađ b'ċom. Do riċeamar-ne 'n-a ġiaiú agus luċt imearċa na għeluċċi mar aon linn. Nuair rāngamar an tsräid ní raiú a čuairisc ajsainn aict oiread agus dā sloiġeađ an talam ē.

CAIBIDÍOL XXI.

Ní gádú níşneas scéil. D'éalúis ér námaid uam
agus ní bphuairreamar a éuilleadh tuairisco air i
gcaéair þará. Ba šo-éuigse dúninn go mbaileoċád
sé leis cóim luat agus beað an caoi aige óuigse; agus
ar an áðbar sin, do cínneamar ar duine agáinn do
ðul ó éuaid sa luing lá ar n-a báraċ go Atlanta
agus triall as sin siar go caċair Nua Orléan; agus
ar duine eile do ðul ar aistear traenac siar agus
ó éuaid tré lár-ðorlaining Americá agus soir go Nua
Orléan agus casað leis an bpear eile sa caċair
sin ar haġi agus i n-ionad líritie.

Do scaramar re n-a céile. Ba roja le Manoel
an turas pakkjeh, agus do ḥaġb ó éuaid; éugas-sa
pó an turas tuaċa agus ḥaġbas siar.

Ói oiread sin bailte móra agus caċraċa rómañ
sa tħaliżże nán b'fèidir liom triall cóim éascaidó agus
ċeapamar. Do rinneas an cuardaċ cóim saoċraċ
vicedillaċ cruinn agus dák mbeað gan aon ionad coinne
do beit agam lem' ċumannaċ; akt nifor ériżi liem.
Do roċtas Nua Orléan ar a šon sin agus uile lá
na coinne agus do ķuadas go dtí an t-ionad a b'i
ceapċa agáinn. Ní rai b' Manoel ann. ķuadas ann
lá ar n-a báraċ agus lá ar n-a manarċar akt nif
rai b' sé ann. Ba mór an saoħbað dōċais orin é sin.
Ba ró-ħaoġjal liom sur bain toirmeasc éiġin do.
Tárla an piaħras buiðe so beit go h-an-ċoitċeann
sa caċair le linn na h-uaire sin; agus do smaointeas
im' aixne nár bpuċċair do Manoel beit; Nua Orléan
nóraġam-sa mar ná rai b' oiread sin cor agus cam-

ÚDÉAR le cur de aige agus b'i agam-sa, agus dá b'fírin sin go mbaidh é da órócais acht sur éos sé an piabhras buidé agus go raió sé i n-óisidídeal leis, nó b'fheidir manó. B'i an ceart agam.

FUAIR sé bás leis an b'fiaobhras trí lá roimh lá na comhne; agus doibh é sin deire a chóruiodh acha sin.

Níor éuir bás mo chumannais aon draíshan orm-sa. Do leanas Rómam síar ó Éuaidh go San Franciscó; agus as sin ó Éuaidh, gan catáin ná baile mór ná baile beag d'fágaint gan cuardaí, nó go roctas cluainidigh, agus b'i cùis bliaudha caitte agam leis an longaireacht an uair roctas an áit mí-ratamail sin. B'éigean dam cur fum tamall ann chun roinnt airgead do shaothrúshaó. Níor éai chniú an áit i n-aon chor liom, acht dá olcas é ní raió sé ócmh dona le eas na bó deirge. Do éai ceas bliaudain ann agus annsin do éi ceas Rómam an turus fada ó Óreas gan maolusád ar mo nún diochaltais ná saoðaó dúile ann. Éigas agaidh ar na catraícaid móra agus do cuardaisear iad. Do luirgeas le obair gáé aon uair do b'i airgead ag teastbháil uaim agus do congbairdeas cónair taistil leim' údúas i gcomhnuidh. Do siubhlas urmhór de méirín Americá Éuaidh agus do stadas i lúa eabhrac chun anáil do tarrainist ar feadh tamall agus chun maecthamh do céanaim. Ní b'fhuaineas aon ruainne de écharascóáil an cládraire b'i d'á long agam ó d'fágas pará; agus b'i d'á bliaudain déag caitte agam leis an longaireacht.

'Sé smaoineas acht ná raió sé i n-Americá i n-aon dor; sur baineád a leitheid sin te gheit as an oifíche do connaic sé—mar do síl sé—samail an pír do mairidh sé, surb' amhlaidh éic sé le n-a anam abhair le chun na Spáinne. Is minic fílliúd daoinne ar a dtéinteáin

péin an uair éiríigid siad tuirseacáid de shinibéal id an domain, agus b'fheidir go mbaoil amhlaidh aige sin é. Aict ní rai b' sé de cíneáltais annsúd filleadh a baile b'fearáint cia an baile a b' ar atáir ná ar máthair. Níor fill Sabastín ar an Spáinn pé áit a ndeaighair sé.

Annsin do chumhíseas ar mo baile dúccais péin, ar máthair agus ar mo máthair. Do maiteas dom' atáir an éagcónair a b' déanta aige orm. Agus ní peadar, ar sa mise liom péin, an bpuil mo máthair bocáit dílis beo fós. Ní peadar cia an baile atá ar máire, leis, arsa mise, nó an bpuil sí pósta fós?

“ MÁIRE—PÓSTA ! ” ARSA mise. “ DÁIR LÁTHAIR AN TSAOIGHAIL—AICT RAÉAD A BAILE ! ”

CAIBIDÍOL XXII.

CÁINGAS ANAII GO h-ÉIRINN.

An lá do chuaðas i dtír sa Chóis do breaðnuíseas m'asgairb i scáthán. Óí péasós fada orm agus í agh liaetha; b'fios manntaé i dtosacé mo b'fíl, agus i n-ionad na círe gléigíle do b' agam nuair b'fágas Éire ní rai b' agam aict stainriacal fada b'fíl annsu agus annsúd im' Óraíd. Óí mo shúile gan solusmaraíct gan beoðaéct; óí m'éadan poirbhe agus buidhce le ghréin; óí mo leicne tom agus riastaí agus caisimíni ar mo cneas. Níor aitníseas mé péin aict oiread leis an lá cuireadh pé b'reig-riocht mé. Óí a leitceid sin de claochlóid gné agus dreacáid nár baoisgal dám go n-aithneocáid aoinne mé, fiú mo máthair péin ní b'faiisead sí ruainne de cónarcais a leinid orm.

MÁ BÍ AN FÍRINNE AG AN SCÁTHÁN NÍ RAIBH IONAM ACHT
PEAR PIODAÍN COILLE DO CHAIT SEALADH D'Á SHAOÍSAL 'N-A
BUACAÍC BÓTHAIR. CHUAÐAS AG TAISTEAL TÍORCA ÓUN AN
SAOÍSAL MÓR CORRUÍSHTEACHT D'PHÉISCINT AGUS B'IONANN
MO CHÁS AGUS AN PEAR DO CHUAIDH AMAÉC AG LORG LOMRA
AGUS GURB' AMHLAIDH CHÁINIS SÉ A BAILE LOMARCA.

DO CHRIALLAS PÉ ÓÉIN MO BAILE ÓÚTHCAIS. D'IONN-
SUÍSEAS AN ÁIT SO H-AIREACHT, ACHT NIOR GHÁD SIN. NÍ RAIBH
SA TIJ 'N-A RUÍADA MÉ ACHT DAOINE NÁ RAIBH AITHEAGASAM
ORTA. D'FOCTAS SCÉALA ÓÍOBH AGUS DUBRADAR LIOM
GUR CHÉANNUISEADAR PÉIN AN TALAMH Ó MUINNTIR NEILL,
AGUS GUR IMCHIÚSEADAR SIN AS AN GCEANNNTAR AR PHAD
AGUS NÁR B'FEAS D'AODHNE CÁ NUDEAGADAR.

"NÍ PHÉADR AN BEO NÓ MARBH DO'N SEAN-LÁNAIMAIN ?"
ARSA MISE.

"ÓÍ AN TSEAN-BEAN 'N-A BEATHAIÓ NUAIR GHÉACAMAR
SEILB SAN ÁIT SEO," AR SIAD, "ACHT NÍ RAIBH LÁ DE'N
RACHT AR AN SEAN-MHALLAÍC Ó CHUALAIDH SÉ GUR MARBHUISEADÓ
A MAC SO DTÍ SO NUDEACHTAÍD SÉ SAN UAISS."

"AGUS CÉ TUÍS AN SCÉALA SIN DÓ ?" ARSA MISE.

"A CHLIAMAIN," AR SIAD. "SPÁINEACHT ÉIGIN DARAB
AITHN SABAISTÍN CUINCEANTA."

NÍOR ÓEAG SIN. DO GHÁBAS AMAÉC.

A ÓÍA NA ÓPEART ! DO GHUAIS AN PHUIL TREM' PHÉICHTÓ
'N-A SRUÍTAIBH TEO GUR ÓAIM SÍ ÓÍOM ÉISTEACHT CLUAS
AGUS RAÓDARC SÚL. B'ÉIGEAN DAM SEASAMH LE BEINN
AN TIJE CHÉ UN TACA D'PHÁISHAIL AR EAGLA SO DTUÍTFHINN
LEIS AN MEIÖREÁN A CHÁINIS ORM. NIÁIRE ÓEIT PÓSTA
LEIS AN MBEICHTÓEACHT UD ; I PÓSTA LE PEAR MARBHUA
PEAR, DAN, AGUS PÁISTÍ ! AGUS É ÓEIT DE CHRIOLLAÐAS
AGUS DE CHÉAMHIREACHT SA ÓPEALLAIRE CLÉ CLAON
CALAOISEACHT A LEITCEOID DE LAG-ÓEART DO ÓÉANAMH ! DO
ÓAIM SÉ DE'M CHROÍR AR PHAD ME. NÍ RAIBH TEORA LE

n-a chuid oileais. So deimén, níor fóill an dósha croíde orm 'n-a láin-ghéire go dtí sin. Ní aon bás amháin a d'imireoċainn ar an mbíteamhnaċ aċt an ruud a b'i tuillte aige; seaċt mbás, dá mb'fèidir, agus għaqċed bás aċċa peannahideac. É siúd pōsta lem' ġeirebšin-se—uċ! Agus—uċ! A Ēlia, a Ēlia!

Do ċaiċeas bħiaðain eile leis an lorgairreacħ sula bħuairreas amac ē. Agus ní le għastaq ċo do fuairreas ē, aċt tħanġas ar a għnāċċiż jaġi cojnne do unctioni.

CAIDIDOL XXIII.

An cūgħiġiha tħad v-deag te luġnasa—agħus baxx ċo ċo so mbeaħo cunċiha agħam ar an lá—do šiu bħlas na bixiċċe b n-a naoi a ċloġ ar maidin go dtí a naoi ist-eridċe. Do šu iż-żeas sios go tkniet laj-leafi ar bälla fiseal cloiċe leat-samuiġ te tħiġ uċċ-awldha ċlu tħarr. Níor b'fada ħam ann an tan do ċu ala an Ċorċiñ tħalli tħalli d'ha canta iż-istiġ. Dob' ē sin an ċeado uair do ċu ala an Ċorċiñ tħalli d'ha rād li ciantai. D'imtiġeas ar eiteo ċiex minn siar tħar bħiaðantai. Mo tħixx il-leħha nō go ndearnas leantu d'iom fèlin aris. Ba őrxiż liom go raħħas ar mo għlumini li tħalli mo tħalliekk. Agħus deiċċealbar de'n Ċorċiñ tħalli ā rād aċċi.

"So mbeannuişċar óuit, a muire, tħad láni de sna grāstai. . . ."

Ċuireas cluas le h-eisteaċt orm fèlin. Dar go veanuċċa aċt ba b'reas an sebj ē. Sebj a ċorrċċa

croithe CARRAIGE nò meanmhócaòd croithe buadarca.
Ói seán-bean ag cantaín.

"So mbeannuigtear òuit, a Muire, tā lán do sna
grástaib. . . . ."

Óc, a mic ó, an tsean-éui mne do bogad ionam!
Cábarfainn an leabar sur lem' mácair do brios ag
éisteacht. Slán ionlán leis an seán-aimsir nuair bì
mácair agam!

Mo òaiéinidh séar agus mo éreacácht croithe cráidh
na c'ionn-a pochair a d'fhanas an oibhche u'd do séanas a
cómhairle go h-easumal mí-ceannsa.

"A naomh-Muire beannuigte, a mácair Dé. . . ."

Leigheas mo céann ar mo òá òeárnain agus do
scaoileas na deora teo anuas trém' laðaraçaidh.
Ní fios dam an fada d'fhanas a'm éadoineadh péis an
an gcumha sin, acht múscloïd mé féidir le guat mná.

"Dia òuit, a òuine éoir."

D'fheadas suas uirchi. Sean-bean agus carúpse
uirchi agus truaig scríobha treasna ar a h-éadan.

"Dia agus Muire òuit," arsa mise, agus doibh
i sin an céad shuíde éuineas asam le bliadantaidh.

"Éiris agus tar isteach," ar sise.

Nuair éuala an tsean-bean ag labairt éainis
suaçaidh éigin aignidh orm nár b'férdir liom a éuinsint.
Acht do leanas isteach i. Nuair sóilleisig solus an
tíse ar a h-éadan b'an éigean báis d'fheadas gan
breit uirchi agus i d'fáisceadh lem' croithe agus lem'
anam. Ba h-i mo mácair i!

Cuig sí catádir dam agus do shuídeas stos.
D'fheadas ar òaltaibh an teaghlach. B'sin i Maire
Annsin ós mo cómhair ag cónusadh na teime. Agus
garsún agus gearr-cale, agus gac uile òuine ag
cur na súl triom. Do éairíeadas diom mo hata +

SCAOI AGUS SO ÓFREICPÍ MO PЛАIT MÁOL. ÓÍ M'AIgne 'n-a cíor CHUAITÉBIL. NÍOR MIAN LIOM LAÜAIRT AGUS NÍOR MÁIT LIOM FANAÍMÁIN IM' CÓST.

"CAD IS AIMH ÓUIT-SE A ÓGÁNAIS CÓIR ?" ARSA MISE LEIS AN ÓGARSÚN.

"SABAISTÍN CUINCEANTA," AR SEISEAN, AGUS DO ÓAMH AN T-AIMH PÁSCAÐ AS MO CHROÍDE. ACHT CAD BAÐ CÓRA ÓAMH A ÓÉANAÍM—PEITÉAM LEM' NÁMAID NÓ TEICÉAÐ ?

TEICÉAÐ, B'FÉIDIR. SEAÐ, DAR NUÓIS. TEICÉAÐ SARA MAINBÜISINN PEAR MO ÓEARBHSÉAÇARAC ! TEICÉAÐ SARA NUÉANAÍN MARBÚ I DTIG MO MÁCAR ! TEICÉAÐ ÓAN AMRAS AN FAID ÓÍ CORÓIN MUIRE MO MÁCAR 'n-a CLING IM' CLUAISS ; 'n-a CLING CEOIL. ÓÍ "SO MBEANNNUISCEAR ÓUIT, A MUIRE" AG SÍOR-CASAÐ ORM DAM CLAOIDH AGUS DAM CÉANNSÚ. CÁITÉPINN GÉILLEADH DAR NUÓIS B'AMHLAIDH B'FÉARR É.

ÓGAS MO HATA AGUS ÓIOS AR TÍ ÉIRIÚE NUAIN CUINNEAÐ A MÁLAIRT DE SMAOIHEAÍN IM' CÉANN. DO CONNACAS AN DÁ CÓRP ! MUINGEAL AGUS ROI BEÁINDÍN AR A H-UCT ! DEINEAÐ "LOC POALA DE SOLUS MO SHÚL" LEIS AN RAÐARC SIN.

"IS ÓEARBCHA NÁ TEICÉPÉAD," ARSA MISE, AGUS D'FÉODAIR DAM NA POCAIL DO LAÜAINT ÓS ÁRD.

DO CUIR MÁIRE BAINNE AGUS ARÁN AR AN MBÓRD CHUÍSAM ; ACHT DO ÓIULTRUISEAS DO'N ÓIAÐ. DO ÓRAIÇEAS BOLAÐ POALA AS.

"CIA AN CÍAILL NÁ H-ÍOSPÁ BLÚIRE ARÁIN ?" ARSA MO MÁCAIR. "NÍ PUÍLÁIR NÓ TÁ CALL AGAT LEIS."

"IT BLÚIRE, MÁ'S É DO CHOI Ó," ARSA MÁIRE.

"NÓ ÓL BRAON BAINNE, FÉIN," ARSA AN GEAARRCÁILE.

"SO RAIBH MAIT AGAIBH," ARSA MISE. "ACHT NÍL

cás agham i n-an rud. So deimhní níl uaim acht eisteas na h-oidhche.”

“Tá páilte rómáit,” ARSA mo mÁC AIR. “Acht níl aon leabha agairinn duit.”

“Is cuma sin,” ARSA mise; “b’fearr liom fánaímain cois na teine.”

“Is miúid do sna leanbháis dul a céilea anois” ARSA mo mÁC AIR.

“An bhfuil fear an tise amuig?” ARSA mise.

“Tá,” ARSA Máire.

Annsin táinig smaoineamh eile im’ ceann. Raíann amach fé n-a comhne. D’fearra go mór sinn do cheagmáil le céile amuig. D’éirigeas.

“Cá bhfuil ag dul?” ARSA mo mÁC AIR.

“Is uóig liom go scuirpead tamall eile deim’ aistear diom anocht,” ARSA mise.

“Suid sios agus bíoí ciatl agat,” ARSA mo mÁC AIR. “Táin ró-tuirseacá cún dul níos sia anocht.”

“Déanfaid leabha sop i móinphéar éigín,” ARSA mise.

“Fán cois na teine,” AR SISE, “agus lean ded’ aistear le solus an lae. Suid sios.”

“So raiú maic agat, a bhean cóir,” ARSA mise, “Acht ní shuíopead. Leig amach me.”

“Deirim leat suidé sios agus ciatl éigín do bheis agat,” AR SISE. Agus rug sí orm agus do cùir im’ suidé sios me. Ní raiú leigheas air.

CAIBIDHOL XXIV.

DO ÉUAIÓ NÁ LEANÚAÍ D'Á LEABHÁCAIÓ. DO LEIGEAS-SA ORM TUÍTÍM IM' ÉODLA. D'IMCHÉIS HAIR A ÉLUISS GO RIJSIN MALL AGUS ANNSIN DO ÉUAIÓ MÁIRE DO LUÍSÉ. PÁGÁD MO MÁTCAIR AGUS MISE 'N-AR N-AONAR AR AN UTEALLAÉC AÉT NIOR B'FADA DÚINN ANN NUAIR OSCLAÐ AN DORAS AGUS ÉÁINIS DUINE ÉIGÍN ISTEAC. NIOR OSCLAS FÉIN MO SÚILE I N-AON ÉOR.

“CÉ H-É SEO?” AR SEISEAN.

“TAISTEALÁI BOCT TUIRSEAC ÉIGÍN,” ARSA MO MÁTCAIR.
“PÁGTAR AN CONNARTAÉC BOCT ANNSO GO MAIDIN.
“TÉIGÍN-SE A ÉODLA AGUS NÁ BAC LEIS.”

“NÍ RAJSAD,” AR SEISEAN. “NÍ IONUÍRADÓIÚ LIOM RIDINÍ PÁIN AN BÓTCAIR, AGUS IS MÍ-AÐUMARAÉC AN BÉAS BEITÉ SJÁ BPFÁGAINT ISTIÉS I N-AON ÉOR.”

“FANFAD FÉIN 'N-A FÉIJSIL,” AR SISE, “AGUS TÉIGÍN-SE A ÉODLA.”

“DEINIM LEAT NÁ RAJSAD,” AR SEISEAN. “AGUS AN CÉAD HAIR ARÍS A DÉANFPAIÓ SIÙ TEAC AOÍSHEACHTA BACAC DÉN TÍS SEO DÍOLFPAIÓ SIÙ AS, AGUS PÓGRAIMH ORAIÓ É.”

“AN FPAID A BÉAD-SA SA TÍS,” ARSA MO MÁTCAIR GO CNEASTA, “NÍ DÚNPAR AN DORAS SO AR AN DEONÓI.”

D'EIRÍSÍ SÍ ANNSIN AGUS D'IMCHÉIS SIAR 'N-A SEOMRA FÉIN. DO ÉAITÍ SÍ TAMALL AG PAIDINEOIREACHT, AGUS DO MÓTUÍSÉAS AN ÁIT DO BEITÉ GO CIÚIN 'N-A DÍAIÓ SIN. D'OSCLAS SÚIL AGUS D'FÉACAS AR AN BPFÉAN ÉALL. BA H-É É. CUIR AN RAÐAÑC SIN AR DEARG-BUILE MÉ. AN CLAÐAIRE CEALGAC! DÁ MBEIMN SRAITTE LE MEACTAÉC AGUS LE MIOCHUMAS CUINPHEAD AN T-AÐMARC SIN BNÍS

Ağus meisneac iónam ağus do scáippeadó m'éadócas dá olcas é. Óí beirte ağam air fé óeire. Leigearas m'aighe ar fán ağus baú óróis liom go òfeara m'péac ajs briseadó talman. D'fás ağus d'fórbair an gás nō go raió sé 'n-a éor. Cáinig bláct ar an dtor ağus b'áille ağus ba óeirge de bláct é ná an rós péin. Óios ar tí an bláct do baint—fé óeire —pé máise!

D'fearcas arís ar m'ac mallaċtait na croicé ağus éugas fé ndeara go raió a codla ajs tuitim air. Leigearas do nō go raió trom-šuan air, ağus annsin do ciurreas láim ar uirlis an ghníomha.

"A ndomh-mhuire bdeannuiştche, a máċair Dé. . . ."

Óí an páidireoireacht ar siubal arís ajs mo máċair, ağus ní buiðeač do óios di. Cáitíonn páanamain go dtí go mbeadó sí 'n-a codla. B'fuirris dam an cúnas do socrú an uair úd mara mbeadó sí péin ağus na páidireača. Acht ní raió neart air.

" Go mbeannuiştcar duit a muire. . . ."

Créad é an donas a óí uinči nō an amhlaoibh ponni uinči an oíoché go leir do cáitíon le páidireoireacht. Óí m'fóighe ajs trágsaó uaim ağus deabhcácht ajs borraó istiš iónnam. Fé óeire do stao an páidireoireacht; acht níor b'fhláir dam mo ghnó do moilliu nō go mbeadó sí 'n-a codla. Dá donaċt mé óí an méid sin d'urrainm ağam dom' máċair. Cáit ciurreas go tlúč ar an áit; ağus a duine, a leitceid de ciurreas! Óí sé mar bdeadó ceo doilbče im' timčeall ajs saoċaó mo meabhrac ağus mo meisniż ağus ajs teannadó ar mo croiðe ağus ar mo ciuislinn. Do ciurreas an fuil 'n-a tuiltib trem' félidib fé mar seoltar an nabarta tré caol na mara, iónnus sur ciur an móra-čuargain croiðe sin eaqla orm. Do

érom an fhuil ar sileadh 'n-a braonaith ó'm srónin. Cuirreas láim im' phóca agus tarraingeas amach an pláitín. D'oscias é agus leagás ar an urlár é cun an fhuil do ghabháil. I gceann tamall do stád an sileadh. Do cheapas go raibh mo máthair 'n-a codla. Tarraingeas éigiam an uirlis. Annsin do churriúseas mo chéadair, agus do dhúisigh Sabaistín.

D'fheácamar ar a céile. Do leigheas-sa mo shúil ar an dtalamh agus do rinne sé sin aitris orm. Cuir an pláitín agus an fhuil iongána ar dtúis air; connacas an lí ag tréigean a ceannaiúche agus do connacas a shúile á mbolgadh le scannraodh. D'fheá sé orm arís go faon lag meatcta fé mar d'éanphad duine braitheadh an éinneamain ag teannadh gan truaíocht leis. D'éiríseas agus do bheartuiúseas uirlis an báis ós a chomhair. Do labhas go h-íseal amach trém' fiaclaithe.

"Mise an peár do marbuis," arsa mise, "agus díolpaoi an fiaic leat anois. Ar maitíteat aon níod do ráid liom?"

Níor labair sé. Níor bh'fheidir leis labairt; acht ní é cuirfeadh sé sin d'éileamh na h-éirice mise.

"A cladaire . . ." ar sa mise.

"Go mbeannuigtear óuit, a Muire. . . ."

D'iompuigheas, agus bí mo máthair 'n-a seasamh leatstíar díom agus a paidrín 'n-a láimh aici.

"Mo náire tú!" ar sise. "Mo náire tú dá ndéantá! Faire go deo! Tabhair óam an uirlis sin."

Do cuirreas an uirlis im' phóca go mí-chéadphac.

"A noibeáind!" ar sise; agus do cuir sí a láim im' phóca agus do tóig uaim an mion-ghunna.

Do ghabhas-sa amach fé spéir na h-oidhche aistí siubhal go

BARR-CHUISEAC MAR ÓEADÓ PEAR MEASCE. TÁINIG SÍ GO DORAS IM' ÓIAID. NÍOR LABAIR SÍ AGUS NÍOR GHÓIL SÍ, AGUS—NÍOR GHLAOIÚ ÉAR M'AIS ORM. ACHT AN PORT A ÓÍ AR SIUBAL AICI AR PEAÓ NA HOIBHÉ—ÓÍ SÉ 'N-A ÉLING IM' ÉLUAIS. "GO MBEANNUISTEAR DUIT!" "GO MBEANNUISTEAR DUIT!"

SEAÓ; SEAÓ; NÍOR CHAOBHUIJSEAS AN ÁIT Ó SHOIN I LEIT AGUS NÍ PIOS DAM CIA ACA BEO NÓ MARÚ DO NÁMHAID NÓ DO CHARAID. ACHT—NÍOR BHAINNEAS AN BLÁC. DEIRE LEM' ÓÍOSHALTAS—DEIRE LEM' ÓBCCAS! AGUS SIN AGUS DEIRE MU SCÉIL.

CAIBIDÍOL XXV.

D'ÉIRIG REIBEÁRD AGUS DO CHAIÓ AMAÉ FÁ'N SCÁBÁN.
DO CHUIGEAS GO MAIC CAD BA CHÉART DAM A CHUIMHRE
BUINÍSÁD ÓÓ ACHT ÓÍ SEAGAL ORM GO MÚSCLOCHAINN AN GHRIOSAC ANN.

AR ÁDMARAIJSÉ AN DOMAÍN DO CHUIMHNIJSEAS AR AN ATCAIR BEOCHAN O HIR, AN SAIGART SÉ. IN CHNEASTA ÓÍ AG TAFAINT NA HAIÉRÍJSÉ AIR I MBLUENOS AIRES. ÓÍ AIÉNE AGAM AR SAIGART DEN AINM CÉADNA. ÓÍ SÉ I MAINISTIR I DTUAIISCEART NA CAÉRAC—AGUS CA BPÍOS DAM, ARSA MISE IM' AIGHE FÉIN, NAIC É AN SAIGART CÉADNA É ÓÍ I MBLUENOS AIRES. AGUS MÁ'S É TÁ AN BÁIRE LIOM.

DO GHOREAS REIBEÁRD CHUÍSAM ISTEAC.

"BEIÒ PREGHRA AGAM ÓUIT IMBÁRAC," ARSA MISE.
D'ÍOMPUÍS SÉ SIN AN TSÚIL ORM AGUS D'IMCÍS AMAÉ.
DO ÓÚNAMAR AN CÁBÁN AR A CHÉCAIR A CHLOÍS AGUS
TUÍSAB-ZA M'AIGHIÚ AR AN MAINISTIR. D'ÍARRAS CEAD

AIGHILLAM DO DÉANAMH LEIS AN AÉAIR EOGHÁN. TÁINIG SÉ ĀUÍSAM I SCEANN TAMAILL.

"A AÉAIR" ARSA MISE, SO DÉAÚCHÁC, "AN RAIBHIS RIAMH I MBLUENOS AIRES?"

"IS ANN A RUÍGHÁD MÉ," AR SEISEAN.

"MUÍSE, BUÍÓDEACAS LE DIA!" ARSA MISE.

DO ĀUÍR SÉ SCAIRT ḡÁIRE AS; ACHT DO ĀUÍR SÉ COSC SO H-OBANN LE N-A ĀUÍD SUILT.

"CAD ĀUÍGE DO ĀEIST?" AR SEISEAN.

"SCÉAL BEAG ATÁ AGAM DUIT," ARSA MISE, AGUS DO ĀCHROMAS AR SCÉAL ROIBEÁIRD U'INNSINT DÓ. COM LUAT AGUS IMCHUIHG SÉ COMHARCAIGH ROIBEÁIRD ANN DO PRÉAB SÉ 'N-A ŠEASAÍM.

"AN RUÍG SÉ AR AN SPÁINEAC?" AR SEISEAN.

"ABAIR, AR MÁIRBÉ SÉ AN FEAR?"

"NÍOR MÁIRBÉ," ARSA MISE.

"BUÍÓDEACAS LE DIA!" AR SEISEAN. "Á, TUÍSIM CAD ATÁ UAIT ANOIS. SEAOÍ, RAÇAD D'A PÉACAINTE."

"AN DTILOCFAIDH TÚ IMBÁRAC?" ARSA MISE. "AM PROINNE—SÉ SIN A H-AON A ĆLOÍ—SÍOS SO DTÍ AN CÁBÁN."

"RAÇAD," AR SÉ.

ÓÍ SÚIL AGAM SO LABARPAÐ ROIBEÁIRD LIOM LÁ AR N-A ÚÁRAC, ACHT NÍOR LABAIR. ÓÍ SÉ 'N-A PÚCA LIOM—COMH DOIČEALLAÍC CÉADNA AGUS ÓÍ RIAMH. NÍOR LEIS SÉ AIR GUÍR AIÉNIHG SÉ I N-AON ĀON MÉ AGUS DO LEIGEAS DÓ.

DO SCUIREADÓ DE'N OBAIR SO PRAP AR A H-AON A ĆLOÍ. D'IMCHUIHG NA FIR OIBRE AMAÍC; DO ĀUÍDAS FÉIN ISTEADÉ SAN OIFÍHG, AGUS D'IMCHUIHG ROIBEÁIRD SÍOS SO CÚL AN ĆÁBÁIN AGUS DO ŠUÍD SÍOS. TÁINIG AN TAÉAIR EOGHÁN ISTEADÉ AGUS RIĆEAS-SA AMAÍC 'N-A ĀOINNE.

"A AÉAIR," ARSA MISE, "SIN É É ĀIOS ANN SIN SA ĀUÍL; BEIŪ SÉ FÚT FÉIN AGAT."

DO ĀUÍDÓ SÉ ĀUÍGE SÍOS AGUS DO ŠEASAÍHG ÓS A CÓMAIR.

I SCEANN TAMAILL D'ÉIRIŚ ROIBEÁRD AGUS D'UMHLAIS DÓ. DO CRÓIÉADAR LÁM LE N-A CÉILE. DO CRÓMADAR AR SHIUBAL SÍOS SUAS AGUS DO CÁIÉADAR HAIR A CÉUÍG AR AN SCUMA SIN, AG SHIUBAL AGUS AG CAINNT. AR A DÓ A CLOG DO CRÓIÉADAR LÁM LE N-A CÉILE ARÍS AGUS CÉAINIG AN SAÍGART ILÉIC CÚGHAM-SA.

"TÁ DO CUID-SE DEN OBAIR DÉANTA," AR SEISEAN.
"PÁS PÚM-SA ANOIS É."

D'FÁGSAS. NIOR MÍSTE ÓAM E FÁGSANT FÓ, AGUS GO DÉIMÍN PÉIN NIOR MÍSTE LIOM.

I SCEANN TRÍ LÁ CÉAINIG AN TÁÉAIR EOCHAN ARÍS AGUS DO CAIÉADAR HAIR A CÉUÍG AG CUR 'S AG CÚITÉAMH.

AR DUL AMAC DON SAÍGART ÉUÍG SÉ COÍSAR ÓAM.

"TÁ GACÉ AON NIÓ I SCEART ANOIS" AR SEISEAN.

IS DÉCÁ GO RAIÓ ; TÁ SÚIL AGAM GO RAIÓ, AGUS CREIDIM GO RAIÓ. AÉT NI H-É SIN CRÍOC AN SCÉIL. IS RIACTANAÉC DON SCÉALAIÓE AN FÍRINNE D'INNSINT AGUS I D'INNSINT 'N-A H-IONMLÁN, AGUS CÉ OLCA MAITÉ LIOM E CAIÉPÉAD CRÍOC AN SCÉIL DO ÓBREACAÓ GO FÍRINNEACÉ.

AN LUAN A BÍ CÚGHAINN DOB ÉIGEAN DÚINN ÓEIC : MBUN NA H-OIBRE AR A SÉ A CLOG AR MAIDIN. BÍ LONG AG AN ÓPORT AG CUR BARRAÓ THAGSAMLA AISTI. BARRAÍ PADA GAOLA MARAINN URHMÓR D'Á H-UALAÉC, AGUS CUINTÍ TUAIRIM LE PIÉ BARRA ÓSÓB I MBÉART AGUS TÓGTÍ AN BEART LE CRANN TÓGÁLA NA LUINGE. DO CONNAC ROIBEÁRD AG DUL AMAC GO BRÁGHAIÓ AN PHUÍRT. DO SEASAÍS SÉ TAMAILL ANN AGUS ÉUÍG ORDÚ ÉIGÍN D'Á CUID PEAR. BÍ A CÚL LE BALLA AN CÁBÁIN. DO TÓGAÓ BEART DE SNA BARRAÍ SAN AER. CÚGHAS FÓ NDEARA GO RAIÓ AN BEART AR CLAOIME ; SÉ SIN, GO RAIÓ AN T-ÉADAN LEATSTAILL NI B'AOIDHE NÁ AN T-ÉADAN LEAT 'S T'BUIS. DO SCEINN CEANN DE SNA BARRAÍ AGUS DO ÓBAL ROIBEÁRD IDIR AN DÁ SHÚIL. D'FAN AN T-ÉADAN EILE FÉ'HÍ SCEANGAÍL A BÍ

AR AN MBEART, AGUS GREAMHISGEADÓ CEANN ROIBEÁIRD
LEIS AN MBALLA. ÓÍ TRÍ ORDLAC DEN ÓARRA SÁIÓRTA
N-A CÉANN. COM LUAT AGUS TARRAINGEADÓ AS É DE
TUÍT ROIBEÁRD. NÍ GABAÓ ÓAM “AN SCÉAL BE
NIŞNU” ;—SEADÓ—ÓÍ ROIBEÁRD N-A CÓRP !
A LÉIGÉON R, CAIT CLOC AR A LEADÉ !

CRÍOCH.

SÍLUAIS

I.

CEOÓLAIS : ceochnálaí : THIS. TAÚ. AR CEODAÓ :
CEOBNÁNAÓ.

D'Á ÓC : D'Á ÉTAOÓCAÓ : D'Á ÉUINSIÚ
AR ÉLIGIÓ NA PRÍNNE : MARB.

AINM DÍLIS : AINM CÓIR ; DEARÓ-AINM.
EARRAÍ ALLMARA : E. Ó ÉIONCÁIÚ AMHÁIS (ANALL ÉAM-
MUÍR).

AJ LUÓTÚ AGUS AJ DÍO-LUÓTÚ : AJ LÍONAOÓ AGUS AJ.
POLMÚ LONG.

AON ÓEANNAÉC D'Á ÓPÉARCÁÍ 'N-A ÓBÓMAIR : AON
Ó. DÁ NUÉANTAÍ ÓBÓ.

TIOMANTA : GEN. AR TIOMAINTE, I. SEASCAINE AGUS
MASLUÍSÁÓ.

BA ÓRNADÓ-CÚISEACÓ NA DÍLLEADCTAÍTE. . . : DÁ ÓRNADÓT.
AN SCÉAL ACA BA ÓRNA BORB. . . . .

ANPA GAOITHE : STOIRM.

II.

PALITÍNEACÓ : PRESBYTERIAN, A PLANTER FROM
THE PALATINATE.

BEANN AN AMHRAIS : ABARC AN A- ; DROÓ-IOMHTAOÍÓ.

SÓGMASAÓ : SEASCAIR, SÓGÁÓ.

GIALL AN DORUIS : URSA AN D.

AJ SIODAIGHAIL : AJ CHRIÓT LE MUÁCT.

GO MÍ-CÉADUÍD : GO STUADAÓ STAÍLCEAÓ ; MÍ-SREANN
AIN.

DÍOL TRUAIS : DUINE GUIN TRUAÍS A RIÓCT NÓ A
ÓÁS.

FEAR SCÉICHTE RÚN : FEAR A SCAOILPHÉADÓ NÓ INNEOSADÓ
RÚN.

DE ÓLIGHIL : DE SOAN.

III.

A LEIT-ÓEANN : TAOBH A CHINN.

GO MBRISPÍ MÉ : GO SCALÍSPÍ AS AN ODAIR MÉ.
GSAOL A H-AON : DEARBRÁCTAIR NÓ DEINBHSIÚR.

IONNRACEAS : NEAMH-URCÓIDÉADCT, MACÁNTACt, SEAN-MNAIDÓEADCT.

LEASTAR CRION : SEAN-ÁNTACt ÍSAN MÁIT.

ÍSAN DÓCAS SAOÍSLTA NÁ SÍONRUÍDHE : ÍSAN SÚIL LE
SEAN SA SAOÍSL SO NÁ SA SAOÍSL EILE.

MO ÓCROÍDHE 'N-A CÍCNEÍBEADÓ : MO ÓCROÍDHE Á ÓRNISEADU
LE BHADLÓRNEADU.

DO ÓDAIN DO'M ÓCREOIN MÉ : DO LAGHUS MÉ AGUS DO
ÓCHIR AR SEAÍCRÁN MÉ.

TRIÚR PREASTALTA BÁID : T. ▲ ÓÉANPRAÓ TOMHÁÓ.
SISTEAS : IOSTAS, LÓISTÍN.

IV.

ÓCÓM-LUINGSEOR : "CÉITE" NA LUINGE.

NÍ RAIBH SÉ DALL AR AON NUÍ : ÓÍ EOLUS AIGE AR
SACÉ NUÍ.

BÁMLUINGSEADÓ DÚINN : CÉADRAMAR : CUIREADÓ N-A LUINGE
OIRAINN.

NÍON CÉIB SÉ : NÍON ÓLIS AIR ; D'ÉIRÍS LEIS.

AITIS : ÍSEN. AR AITÉAS, 1., AOIBHNEAS ; SÁSAMH AIGNE.

TEALLAC (TEAÍSLAC) : TEIMTEÁN.

ABDAIÓEAS : CRIONNACT ; ÍSASTACt.

DO CÓGAIN SÉ A ÓÍACLA : RINNE SÉ CREIMINT NÓ
"SEARNAÓ" AR A ÓÍACLAIB.

TAÍT-LIAIS (NÓ TAÍT-LIAIS) : DOCTÚIR EOLÍUSAAC.

SAOÍNÓS : DÍCÉILLE.

AN SCRÍOBHNDÓIREACt TARRAINGÉ : AN REÍÓTEACt 'N-A
SCRÍBHINN (AGUS NA H-AINMNEACÁ LEIS).

GO MÍ-CUÍÓEASAAC : GO DOICÉALLAC, NEAMH-URAMAÓ.

V.

CURRADING : SCIÚRD : BEÁIN.

ÁIRD : AIRD. SUIM.

ÓUIBÉASÁN (BUÓ-AISÉÁN) : MISEO AN-DOITHÍN.

MÉALA : ATCUMADH ; EASNAÍM.

DO ÉALGADH - DO CHUIMILT GO BOG SLEAMHAIN.

ALTRANNAS : BEAETHUSAÓ AGUS COETHUSAÓ.

TRIOILLAÓSACT : SOTALAÍCT ; DÁNAIJSÉACHT.

COILEÁN DORRAIDHÉ : C. DRANNUSAALA.

CRUCHUMNAS : BEITHNIUSAÓ ; PIORAÓ ; PROTHADH.

CEANGAÍL CUMANNACHTA : SNAIDHM CÁINDEASA.

CORP AINEOLUIS : I N-UIREASBA EOLUIS AR BIC.

DÍOLCHUMHADAÍC : CEILT ; NUÍD ÓIGÍN NÁ ADHMIJSCTAR.

COR : NASC ; CEANGAÍL, DUALGAS.

COMAOIN : CARCANNACHT NÁIR MÓR A ÓÚITEADH.

FÉ RÉIR : FÉ OMÓS : FÉ THÁISCTREACHT.

NÁIR LUÍSEODH ORM : NÁIR CUÍNEADH MAR MEALLADH ORM.

VI.

DO SHAOÍNHUSAÓ : DO ÉUILLEAMH.

ÓAÍTEADH I NDIAIDH MO BAILE : MIAN ÓUN DUÍL ÁBÁILE.

LADHNUASAÍC : GASTA DO-CORRUÍSCHE I N-AISÉNEAS.

AN DOMHAN BRAONACHT : AN D. GO LÉIN.

AJ IMTEADCT LE AER AN TSHAOÍSAIL : SAN RIAGAÍL, SAN SMAÍCT, SAN CÚSPÓIR.

COMBOLAÓ : DROÓ-BOLAÓ.

CÚINNE : GEN. AR CONN.

CEINTÍSHE : AN LASAÓ.

'N-A SCADÓDAÍB : 'N-A ELUAÍSTEB.

"MISE AGUS MO ÓAPAIILLÍN PÚM" : LEIS AN RÁD
SO 'SEADH GHNÍONN AN PEAR SIDHÉ CAPAILL BE'N
CRACOIÚ.

MACAIREACHT MOLTA : MOLADH AR NÓS SCÉALUÍBHE.

À BRÉAGAÓ UAIM : À MEALLAÓ UAIM.

COÍSAR NA MEADHLAIREACHTA : CÓMBHAIRTE ÁLEASADH.

CÓMBHAIRTE AN ÓUIUP : MIAN AN ÓNOÍÚA.

ENÓISE : LÁMH I N-UADHTAR.

VII.

SALL : SÁO ; RIACTANAS.

AN-ŠOJ : ANRÓ.

AISCE : IOL. AR ASAIÚ.

MUIRSHIN : MUIREAR, CÚRAM, CLANN.

I N-AISCE : SAN DADA.

ROÓDAIR : GEN. AR SOCHAN, I., RAÉ, STRUS.

DÓL : SLUADÍSTEAS AG TEACHT.

DAOSCAR DRAOSTA : DREAM MÍ-ŞNÁSTAMAIL BANBÁRNÁ.

PAOÓAN PIACAL : DÉISTEAN ; SEINBÉEAN.

AN MEON : AN SMAOINEADMH.

AMHLÉAS : MÍ-ÁÓ ; DROC-ÓAIL.

CUMANNAC : CARA CÓIMHEADÓEA.

ALIOÓT : IARNSMA ; TORAO.

ICANG : PÉIRSE CEANNÓGÁC.

I GCOÍMRAINN : I BRÁINTIBHEADCT.

COÉALTE : RÓTHAR DOIMÍN NEAMH-SLAÓCTHAR.

VIII.

ERODAINE : PEAR A mBEADÓ DUIL I GCOÍMRAC AISCE.

NEAMH-IONGANTAÉ : SAN NÁINE ; SOTALAÉ ; DROC-MÚINTE.

LÁMHAÍCTE : GEN. AR LÁMHAÓ, I., SMÍCHEADMH PIÉADH AS SUNNA.

CÓIMHRAC AOIN-PÍR : O. IDIR BEIRTE.

ANBUADHNE : AN-ŠOCRAÓT ; UATHÁN.

PON-PÓGNA : PÓGNA POIMH RÉ.

IX.

CUMHRIOMHD PÁINN : DÉANFHAIMHD CÓIMHNÍTHE.

CÁBÓG LAÓTHA : SEAN-HATA PEIRSC-LEATÁN BUÍDEAS.

STÉELAÓC : SNUAIS SAN CÍORAÓ.

SIOLLA DED' SÚIL : SÚIL-PÉACÁINT ÉSAR ÉAPA.

BHÉONCAÓC : CAPAILLÍN AMERIACÁNAÓ.

AN BEAOB, BEAOB : AN AN BEAOB (feic gluais XV.).
PAÍSAIRSEÁIL (poinséadil) : CHAORBAÓC.

DO SAIJSIO SÉ SEO : DO SGRÍOSAIS, DO SÉIÚ SÉ FÚCA.
FÍADÓNUISE ZAINE : ÉUJ SGAC DUINE A FÍADÓNUISE GO
H-DONRAÓC.

U'PIAÓCAIB : U'IAACALL, U'IAALLAC ; ÉISGUTHASAB.

BROLLAC : UCT, BRÁJA.

AÍA : UAIM ; CÁIRDE.

DO RAD : DO ÓDAÉ GO PRAP.

X.

DO SÍREAS : U'ATÓUNINGEAS.

DO CÍNNEDMAN : DO ÓDEANTUÍSMAN.

LÁGAÓC : CHEASTA, CÁIRDEADMÁIL.

GAÓBLAÍ : FEIRMEÓIR.

MÓTÓMAIREACHT : UAILLEACHT AGUS DO-BÉASAÓC.

SÍORCÓIREACHT : SÍOR-TARRAIDH ; TARANT.

SEADAS = SEADÓ + AGUS : NIOS MÓ NÁ ; ÉAR ; I GCOMPRÁID LE, LÉ.

AN CHRANNAIÚ : CRANNÓUR, I., ROÍSA TÁ NIÓ DO
MOCRUÍSAB LE SÍSNEADÓIB ADOMHÚD.

XI.

BLADAN : BRÉAGHSAIL CHINNE.

NÍON U'PÉAR DAÍNSA S. : NÍ RAIB SÉ ÓDMH TRÉAN
LIOM.

KALAMÁIDH : LÁISIN LEADAN RÉ.

PHÍRIATH : PHAOISEAMH, CABDAIN.

XII.

ENNAÓMHA : IOU. AN ENNAÓM, E., SNEIM, SEANGAL-
NÁ TEASCRÁI : NÁ SEANNGRÁF.

ÓMBÁIDH : COMH-MHÍONNTSEADÓAS.

ÉUJ AN PHOBAIL : SÉIPÉAL.

EASPAIRE : GEN. AR EASPAIRE, I., URNAISCE AN TRÁCHÓNA.

SPRIODAÍR (SPRIODA) : AG MÉARAÍCT AR AN LEABH AGUS AG SÚGHAIB LEIS.

MULACHÁD : DUINE DE SHIÓC TÓIREACH BÁN AGUS MEAL BUIÓB.

CÉIMHEOIR : CÉADR DO CÉIMHE.

XIII.

GRÁINNA, I., GRÁINEAMHAIL : IS PUAT LIOM.

CONDA : TRÉÍTE AR TSIONNHAIS ANN.

RÚISC : TEILGEAN TÁRA PEOÍMEAMHAIL.

SEAOÍ-ÚEART : ÚEART DÍCÉILLIÚB.

SPRIODAÍLE : DUINE (NÓ RUÍD) AG CHUIUM TAR BÍS É TEILGINT.

FEIRME (NA SOINE) : COIS.

XIV.

ÓBHÍGAS : SAOLCAS.

LÁIGÉ : GRÁDÓMHÁIRE.

O'FÓNN : AR AON LUS; O'AON INTÍNN.

AN-MÍAN : DROC-MÍAN.

POIR-ÉIGEAN : DÉINE NIÑT.

MÍ-NÚN : INTÍNN CÚN DROC-ÚEART DO ÓBLAATH.

XV.

'N-A AIRÍM : ÚEARTAÍSCTE; 'N-A ÓUSTRÓIM.

GO SUÍÓCTE : GO CINNTE.

SEOMRA O'FASCUÍSAÙ : MARSA DO ÓBLAATH CÚN AN SEOMRA DO ÓBLAÙ SEALAÙ AGAM.

'N-A ÓOMARCAÍÙ : MAR CHUARASCÚAÍL AIR; AG CÚN I N-ÍNL CÍA AN SAJSAS TIÑE ÓÍ ANN.

Ó CÍDÍNIÙ : SAMAILLÍN Ó SHOIN.

NÍ AR UTAOÍD LEIS AN MBEAGÁIN SAN DO BÉIRPÁ :

NÍ BÉIRPÁ AG BRAÍÉ AR AN MB. SAN—GEAOÍCÁ NÍOS MÉ.

mit mo déil : lán mo déil pé cuma soláthródaínn.
 Áise : caðair ; rud a bainfí feisim nō tairis as.
 bréasáil do éur uirchi ; i meallaoí.
 mustaraó : lán d'uaðan ; máliscreamáil.
 cruaðalaó : san truaigh, san trócaire.
 cruað coscair : craobh a bí aige tan éis náthair
 do claoiò.
 do leat mo šúile orm : do leatadar amad le
 neare longantaís.
 draighan : neamh-þonn.
 pláitín : baircas an cinn ; croiceann an óloiginn.
 do scúdaiò sé : d'pean sé : bain sé an croiceann
 de—
 corp millteadaícta : neart droc-daisne agus unóidíde.

XVI.

deal soluis : d'uirreasbá soluis.
 bað las liom : bað náimeac liom.
 piadó práidíinneac : piadó a ráibheada le n-a óiol
 (sé sin, an an ðréicéadáinac).
 caoraidheac : colg éun aigheas a óéadanm.
 oscadadáin : buine mbeadó na h-oscada sairid d'a
 céile aige.
 do sónn : do šláoiò ar.
 soint : croiceann crainn.
 cinn-þeincín : soiteadó i gceáir leanna.
 imreascáil : coruildeac, i., imreas i ngreamhais
 a céile.
 con coise : cos rtaobh éian do éois an imreascáil
 este éun leasadh do baint as.

XVII.

*díombáda : gen. ar díombáid ; ciad ; leonadh aighe.
 ðealð gudaí an þobuil air : do séanrað sé an p.
 ríomháltas : biað cáruijte.

---

* neart díombairde.

ГБАИ-СУІЗЕДС : ГБАИ-ІПСІННЕДС : ГАЗТА.

leat-don nō **leat-cúpla** : **buine** de **beins** ▲
béarcaí : **n-don-breit.**

geiméal : cuimneáil.

písooīreac̄t : braic̄ ; spiaadóīreac̄b;

RAON- —ရာဇ်.

**BRÉAS-RIOCTÓIR : FEAR A RAIÓ MALARCHÚ DROCH MAR
CÉIRID AIRS.**

DUAL: "bruis"; SCUAB LÍNÍSTE AGUS DATUÍSÓAIM.

XVIII.

sfoč-thaoim : pðiLfnf.

lučt peadma : l. preastail.

ÞÍAÐTACÓ : fear a Þealó i Þferigil b. 18.

THAINGÍN : BAITÍN SAIRID TÁBACCTAC.

Duðdán : **dordán** ; **méðdán.**

reistigæd an long : ceanslað asus socius seocruisæd
an l.

сама: спиš, пиш.

XIX.

À BRANTÚ : À DAGAIRE.

FÍOS FÁCÁ AN SCÉIL : AN TUARASCGÁIL ÓNUINN.

EIRIS AS : SCHIR DE.

is mó cús : is mó a'g náearnaíodh Díogbáil.

15 mó oīc : 15 mó mian díosaltais.

Deas : this. Táð. ar deas, (lám deas).

cLí : clé (lá m clé).

tolgán : iomða, nō sagas leabðan d'áðmuð.

Faileann : cláin mullaig an toisín.

TAINNGÍ : spíce TARAÍNN.

ΕΝΑΓΑΚΙΟ : ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΜΑΡ ΠΟΛΙΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΩΔΟΙ ΑΓΩΝΕΣ
ΝΔ ΒΕΑΚΙΟ ΛΗΓΗ ΑΓΩΝΑΣ ΠΛΑΟΣΙ.

euinnis ore péin: bein macnam.

XX.

ceann ar n-aíseáid : ar aon lus.
 seomra an ionnlaitó (ionnalta) : s. a mbéal eigin
 níseacán ann : " seomra na daibhé."
 i gceadóir : i dtosach (aimsean) : láitheadó.
 roicteog : roic beag. (roic a seama)
 scuaibín : cluiche 'n-a mbid na gill d'á gour go
 riug tábhaícteac.
 croimbeal : féasós an bheil uaictair.
 an fheacht : an cor ; an seac.
 corrág : méar na roicteoige : thíomhíseadh an méar
 an daibh.

XXI.

dorlais : " muinéal caol talman a óeanglaí
 ná roinn móra de éalam d'á céile."
 saobhád uibhais : lagusadh an uibhas.
 draasan : maolusád coda (peic ghluaís XV.).

XXII.

cíne gléigile : gen. ar cíor gléigíseal.
 pointe : neandgáid.
 leicne : iol. ar leaca.
 riastáil : síoga ar an gheals pē mar bhuailte
 duine le tasc.
 caistimíni : líntí casta.
 lomra : oíann aon-chaoraó.
 o'fóctas : o'fiosruíseas.
 fódas : fios.
 beithi an tighe : éadaí an t.
 meitheamh (nó méabán) : éadromaité sá óeann;
 clé : pealltaid, uroch-bealtraid.
 lag-úearc : b. sprionnlaircise.
 gnáchtóig : this. taibh ar gnáchtas, i., nead.

XXIII.

AN SEICHEIS : AN SEICHEALL.

DEICHEADHAR : DEICHE RANNA BE'N CORDIN THUINE.

DAICHEAS (DANAID) : AICHEALTA.

EASUMÁIL : NEAMH-UARRAMAÍC ; MÍ-RIAÍSALTA.

AN ÉIGEAN ÚAIS D'PÉADAS SAN BREICHE UIRCHI : BEAS NÁ
RUGAS UIRCHI : N-AICHEADHÓIN DAM PÉIN.

GEARR-CAILLE : CAILÍN BEAS ; SÍRRSEAD.

SARA MAIRBHGHIANN : AR EAGLA GO MAIRBHGOCÁINN.

CION-CHUAIÉBHIL : TRÉ N-A CÉILE ; SUAIÓTÉ.

ÉEANNUSÚ : SÉIMÍUÍ ; SMAÉTÚ.

D'PÓDAIR : BEAS NÁN-.

EDS : DÚIL.

XXIV.

DO THOILLIS : DO CHUR AN GCUÍL CAMALL.

CONNARCAÍC : DUINE (nó AINMÍDHE) MÓR-CHNÁTHAÐ TROM
TUIRSEAO.

MÍ-CHUMAS : EASBA NIIRT ; MÍ-LAOCHAS.

D'PÓRDAIR : DO MÉADAIS.

DEAÚTHAÍC : MÍ-POIÑNE.

CEO DOILBHE : CEO IONSGHANTAÐ NÁ RAIBH TUIGSEANUÍ AISE
AIR.

AJS SAOCAÐ : AJS MAOLÚ ; AJS BÍOCÚ.

CHUARGAIN : DUALAÙ TAPA TROM.

A MBOLGSAÐ : AJS AT.

DO ÚEARTUÍSÉAS : DO SCÍUINIÚSÉAS ; (DO ÓFRIÚSÉAS).

D'ÉILEAMH : Ó ÉILEAMH.

NÍOR ÉTAOBHUIÚSÉAS AN ÁIC : NÍ ÉUGAS CUADHAR AR AN
ÁIC.

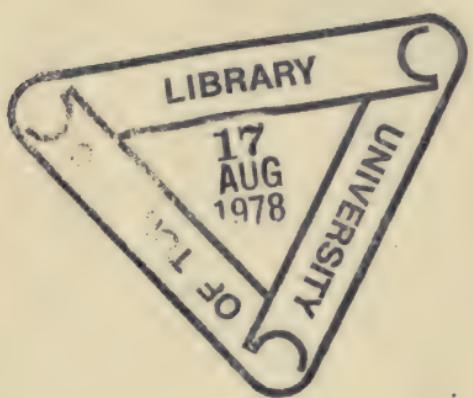
XXV

AN ÁDHARAIÉS AN DOMAÍN : ÉARTHÍA GO H-ÁDHARAO.

AJS CUR 'S AJS CÚITEAMH : AJS PLÉIO Í AN SCÓIL LE
N-A CÉILE.

SAÍDÉ OLOÓ AR A LEADÓT : ABDAIR PAIDÍN DÓI

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
